

Holy Bible

Aionian Edition®

Luka
Bayash Luke

AionianBible.org
Prima traducere inversă din lume a Bibliei
100% gratuit pentru copiere și tipărire
de asemenea cunoscut ca si “ Biblia Purpurie ”

Holy Bible Aionian Edition ®

Luka

Bayash Luke

Creative Commons Attribution 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 4/18/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution 4.0

Pioneers.org, 2018

Formatted by Speedata Publisher 5.1.9 (Pro) on 6/3/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language

Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>

Report content and format concerns to Nainoia Inc

Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Prefață

Bayash at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aiōdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aiōdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Bayash at AionianBible.org/History

06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEP Bible.
02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
10/20/24 - Gospel Primer handout format.
11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
05/04/25 - 393 translations now available in 175 languages.
05/27/25 - 462 translations now available in 229 languages.

Cuprins

NOUL TESTAMENT

Luka	11

ANEXĂ

Ghidul Cititorului

Glosar

Hărți

Destin

Ilustrații, Doré

NOUL TESTAMENT

Ša Isus u zās: "Tata Dimizovu amnjov, jartālji kã jej nu šćijã šje fašji."

Ša vojnici ur skos kockã sã sã ämperci dãm coljilje aluj änrã jej.

Luka 23:34

Luka

1 Ka kum šćijec mulc su apukat sã skriji događajur šje Dimizov u obečalit a su dogodulit āntri noj. **2** Orikic as re svedoci dām kap dā šje ur skris šje ur vāzut šā šje svite Isus, jej ās slugurlje alu vorba. **3** Aša šā ju mam āngāndit dām elši pā rānd sã skruv kutotu pāntru ċinji, glavni Teofile. **4** Aša sã fīj siguran šā sã poc arāta šā sã spuj dā ānkridalā dā vorbilje dā šje u fost ānvācat kã āj aje anume. **5** Ām zāljieljelje kānd kralj Herod vladale ām Judeja, are unu popā šje sã ċima Zaharija dām svečeniċki rodu alu Abiji, šā mujere aluj isto are dām pleme alu Aron. Je sã ċima Elizabeta. **6** Amāndoj ās re ām oċi alu Dimizov fār dā duvinā, pravedni kã jej cānje toċi zapovjedurlje šā pravilurlje alu Domnu anostru. **7** Jej asre fār dā kupij, daje kã Elizabeta nu puće sã ajvi kupij, šā amāndoj asre tari bātārnj. **8** Kānd una zā, Zaharija služule ka popa alu Dimizov ām Hram, u vinjit vreme pā grupa aluj sã služulaskā. **9** Dā pā obiċaju āntri pop lu izabralit ku kockā sã mergā ām svetište alu Domnu sã prinusulaskā miomirosur. **10** Šā āntreg narodu ašċipta afarā ām udvar šā sã aruga ām vreme dā mirosur. **11** Atunšje āndalu alu Domnu su nāstāmit ām Hram alu Zahariji dādānenċi pā desna parċi dā žrtvenik hundi are miomiris. **12** Zaharija kānd u vāzut pā āndal tari su ānfrikušatāšā. **13** Daje āndalu ju zās: “Nuċi sprije, Zaharija! Arugalā ata u fost auzātā. Mujere ata Elizabeta u ave fišjor, šā tu vi da numi Ivan. **14** Vi ave fālušāje šā slavlje šā mulc sur ām fāluša la fātala aluj. **15** Kã jāl anume u fi mari ām oċi lu Domnu anostru. Vin šā tari buturā no be. Mar ām injima alu mumāsa jāl u fi umpljet ku Duhu Svānt. **16** Mulc fišjori kari ās Izraelci sur āntoršji dā rānd dā la jāl ām napoj la Domnu Dimizovu alor. **17** Jāl u meržji ām nenċe alu Domnu ka vjesniku ām duhu šā ām puċere alu Ilija kari are dā kānva prorok sã pomirilaskā pā kupiji ku tatusurlje, sã āntorkā pā eje kari ās nevjerni sã apušji mudrost dā la heje kari ās pravednā, sã pripremalaskā narod pāntru Domnu.” **18** Ali u zās Zaharija alu āndalu Gabrijel kari stāċe ām nenċe alu Dimizov: “Dā pā šje uj šċi kã aje āj anume? Tu vejs kã mes aku om bātārn šā bāšāca ame āj isto ām aj.” **19** Āndalu ju āntors vorba: “Numilje amnjov āj Gabrijel šā ju mes ku Dimizov sã askultā šje mu spunji, aša mes mānat sã svitesk ku ċinji šā sãc aduk Hir fālos. **20** Punji mā ureċi, kānd mar nu maj ānkrizut dā vorbasta šje cam spusu, tu njimika nu vi puće sviti pān šje no su dogoduli asta šje cam spus. Vorbilje šje cam spus ur fi ām pravā vremi.” **21** Lume ašċipta afarā pā Zaharija, šā sã ċudule šje fašji atita dobā ām svetište. **22** Kānd u vinjit afarā nu puće sã svitaskā. Jāl svite ām znakovur šā nu puće sã svitaskā njimika pān šje nu ju su

ave kupilu. Šā atunšje ur prišjepi kã u avut vizijā ām svetište. **23** Kānd u završalit vreme dā služba aluj ām Hram, Zaharija u fužjit akasā. **24** Atunšje maj dā pā zāljielje bāšāca aluj u rāmas gārjonā, šā nu jāsā afarā šinšj lunj. Elizabeta u zās: **25** “Domnu āj ala kari u fākut asta aku: Dimizov su ujtat pā minji ku milā šā u lot āndārāt rušanje dām oċi alu ominj.” **26** Šasā lunj dā kānd Elizabeta are gārjonā, Dimizov u mānat pā āndalu aluj pāšċi Gabrijel ām varuš ām Galileja kari sã ċamā Nazaret. **27** Jāl u vinjit la fatā ām pār kã su zaruċulit ku Josip kari are potomku alu Kralju David. Je sã ċima Marija. **28** Gabrijel u vinjit šā u zās: “Ānfālušešċiċi tu kari ješċ izabralitā! Domnu āj ku ċinji! Blagoslovulitā ješċ tu āntri mujer!” **29** Marija are uznemirenā dā pozdravu aluj šā je u ānšjirkat sã sã āngāndaskā šje znaċalešċi. **30** Āndalu ju zās alji: “Nuc fījā frikā, Marija! Tu aj aflat la Dimizov milā. **31** Punji ureċi, vi rāmānje gārjonā, vi fāta fišjoru šā tu ji punji numi Isus! **32** Jāl u fi mari, šā u fi ċimat Fišjoru lu Hāl Maj Mari! Šā Domnu Dimizov ju da autoritet sã vladalaskā ka kralju ka kum āj predaku aluj David. **33** Šā jāl u vladalit ām familija lu Jakov dā erikeš, šā kraljevstva aluj nu ave kraj!” (aiōn g165) **34** Marija u āntribat atunšje pā āndal: “Kum poċi asta fi kã ju mes fatā ām pār!” **35** Āndalu ju āntors vorba: “Duhu Svānt u vinji pā ċinji, šā puċere dā Hāl Maj Mari ċu astupa ku umbrā. Dām ala rānd Kupilu Svānt šje u fi fātāt dā la ċinji u fi ċimat Fišjoru alu Dimizov. **36** Punji ureċi: Rođakinja asta Elizabeta āj bātārnā šā isto u ave fišjor, kã je nu puće sã ajvi majmult, ali aku āj mar ām šasā lunj dā kānd āj gārjonā. **37** Kã njimika nuj nemoguċe alu Dimizov!” **38** Atunšje u zās Marija: “Da ju mā ligizesk ku asta sã fjuv ropkinja alu Domnu. Lasā fījā aša kum tu zāšj.” Atunšje āndalu u fužjit dā la je. **39** Dovā tri zālji dā pā aje Marija su gātāt šā u mers pā kalji, je su āngribit ām unu sat ām Judeja pā đal. **40** Akulo are kasa lu Zaharija. Je u tunat ām nontru šā su pozdravalit ku Elizabeta. **41** Kum u auzāt Elizabeta pozdravu lu Marija u sāmċāt pā kupilu alji kum tari su miškat ām injimā, šā Elizabeta are pljinā ku Duhu Svānt. **42** Elizabeta tari u mužjit lu Marija: “Maj tari ješċ blagoslovulitā tu āntri mujer, šā blagoslovulitā āj kupilu atov! **43** Adišje mes aša bitnā, kã tu mama lu Domnu amnjov vinji sã mā posjetilaskā? **44** Kã dām momentu šje am auzāt pozdravalala ata, kupilu amnjov tari su miškat dā fālušājā ām injima ame! **45** Blagoslovljenā daje kã tu aj ānkrizut kã šje Domnu cu igirit sigurno u fi!” **46** Atunšje Marija u zās: “Duša ame āl slavalešċi pā maj mari Domn, **47** šā duhu amnjov sã ānfālušešċi ām Dimizov Spasitelju amnjov, **48** daje kã jāl su ujtat ku milā pā minji pā poniznā ropkinja aluj, aku toċi generacijurlje mur ċimamā blagoslovljenā, **49** daje kã svemoguċi Dimizov u fākut mari djelur ku minji, šā

numilje aluj aj svânt. **50** Pălângă totă sãmânca, Dimizov aj milos pälângă eje kari al poštivalešči. **51** Ku mănă aluj jăl u fäkut pučernijši lukrur. Jăl u arunkat afară pă eje kari asre ponosnă am sufličilje alor šă pă eje kari asre umišljeni. **52** Pă heje bălour vladar lju vărli dă pă prijestolje, a pă heje kari as ponizni lju ridikatulji. **53** U rânjit pă flămânž ku mänkari bună, a pă gâzdašji lju mănă ku mănijlje golji. **54** Jăl u ažuțat pă Izrael sluga aluj su ângânditusă dă milă aluj, **55** ka kum u obečalit alu preci anoștri dă kânva să fiğ plijn dă milă pälângă Abraham šă pälângă potomku aluj dă erikeș.” (aiōn **g165**) **56** Marija u rāmas ku Elizabeta tri lunj atunșje su ântorsăsă akasă. **57** Kând u vinjit vreme alu Elizabeti să ajvi kupil, je u fătat fișjor. **58** Šă kând ur auzăt susjedi šă njamu kă Domnu are bun pälângă je, jej ur vinjit una la je šă să am fălușe ku je una. **59** Kupilu trăbuje să fiğ obrezalit pă optă (8) zuva, šă kând or vinjit una să fakă asta, jej gânde să aj de numi Zaharija dă pă tatusu. **60** Mumăsa u odbijilit šă u zăs: “Nu, jăl su čima Ivan.” **61** Ali jej ur zăs: “Njime dăm njamuc nu u fost čimat dă pă numiljala!” **62** Šă aša jej ântriba ku znakur pă tatusu alu kupilula, kum su čima. **63** Zaharija u šjirut pločică dă skris šă u skris: “Ivan aj numilje aluj!” Toc asre âmirac. **64** Šă dăm ala šas Dimizov u dăsvăkut gura alu Zaharija šă poči să svitaskă. Šă jăl dăde slavă alu Dimizov! **65** Atunșje frika u vinjit pă tot susjedu šă am totă parče dă Judeja pām đalur šă spunje șje su dogodulit. **66** Toc kari ur auzăt dă aje cănje am firi šă să ângânde: “Șje u fi dăm ala kupil? Anume mănă alu Domnuluj are ku kupilula Ivan.” **67** Zaharija, tatusu alu Ivan are plijn dă Duhu Svânt, atunșje prorokovale šă zășje: **68** “Slava alu Domnu Dimizov alu Izrael, Kă jăl u vinjit šă să otkupilaskă pă narodu aluj! **69** Jăl u rădikat pântru noj pă spasilju silni! Dăm potomstva lu sluga amnjov la kralj David. **70** Asta nju fost spus dăm gurălje dă proroci aluj svănc dă kânva: (aiōn **g165**) **71** spasenje dă la dužmanji anoștri šă dăm mănji kari toc nji mărzălešči. **72** Are milosrdan pälângă preci anoștri, šă u ispunulit savezu aluj svânt. **73** Am zakletvă kari u dat lu Abraham, alu predaku anostru: **74** să nji izbavalaskă dăm mănji alu dužmanji, să pučenj poslužučenj pă jăl făr dă frikă, **75** šă să kustănji svânt šă đirept am toci zăljiłje dă kustu anostru. **76** Šă tu lu Ivan fișjoru amnjov, tu vi fi čimat proroku alu Maj Mari Dimizov, kă tu vi meržji am nenče alu Domnuluj šă să aj đireš kalje aluj, **77** Tu vi da alu lume lu Dimizov, Hir fălos dă spasalala šă dă jirtala dă grehurlje alor. **78** Kutotu asta aj dă rând dă suflițitu milos alu Dimizovu anostru, ka sorilje kari svitizešči u vinji afară dăm nor pă noj sus **79** u da lumină alu eje kari šadi am tunjerik, šă am umbra alu morči. Nju punji pișjorilje anoștri pă kalje dă putuljală.” **80** Ivan u

kriskut šă su âmbălurit am duh. Kusta am pustinjă pân șje nu su arătat javno alu Izrael.

2 Am aje vremi dă pă șje su avut Ivan, zapovjed u fost mănătă dă la car August să fakă skritura dă stanovništvo am ântragă cara. **2** Aje are elși skritura dă stanovništvo kari u fost kând Kvirinije are vladar dă Sirija. **3** Aša toc ur mers să să prijavalaskă am varușu hundi preci alor u kustat. **4** Aša Josip dăm mik varuș Nazaret am Galileja, u mers am varuș Betlehem am Judeja hundi su avut David daje kă jej as re njamu alu kralj David. **5** Josip u mers akulo să să jivaskă dă skritura una ku Marija zaručnica aluj, kari are gărjonă. **6** Šă kum asre dăm Betlehem akulo vreme u vinjit să să ajvi kupilu. **7** Je u avut elși fișjor, lu ânvălitălu šă lu pus am hiștalov daje kă nu are soba pântru jej am fugadov. **8** Am ala lok dă apropi dă Betlehem asre pastirur kari rāmânje afară pă otvoreno šă păze stadurlje alor totă nopce. **9** Šă dăm turdată su pojavałit andalu alu Domnuluj! Andalu u stat am nenče alor, šă slava alu Domnuluj lju svitlăzăt pă jej. Šă pastiri u gălbănjit am ubraz dă frikă. **10** Ali andalu lju zăs: “Nu vă fiğ frikă! Ju vjuv să vă aduk Hir fălos, dă mari fălușăjă pântru totă lume. **11** Am varușu hundi su avut Kralj David, astăs su avut Spasitelj. Jăl are Krist, Domnu! **12** Asta aj znak dă pă kari să al ščijec: voj vic afla pă kupilu ânvălit am hiștalov.” **13** Atunșje dăm turdată lăngă parče dă andal u vinjit mulc andej dăm nor kari hvalale pă Dimizov. Šă jej slavale: **14** “Slava alu Dimizov am nor šă pă pământ putuljală alu eje ominj kari lju izabralit.” **15** Dă pă șje ur fužit andelji dă la pastir am nor, pastiri ur zăs una la alt: “Haj aku am Betlehem, šă să viđenj aje dă șje Domnu nju spus!” **16** Aša sur ângribit am Betlehem šă ur aflat pă Marija, šă pă Josip, a kupilu are am hiștalov. **17** Šă kând pastiri ur văzut pă kupil, jej sur apukatăsă să spuğ șje lju fost spus dă la andej dă kupil. **18** Toc eje kari ur auzăt șje pastiri ur spus, jej toc asre âmirac. **19** Ali Marija cănje toci vorbilje alor am sufličilje alor šă mult su gândit dă jelji. **20** Atunșje pastiri ur fužit la stadurlje alor šă jej dăde hvală šă slavă lu Dimizov dă kutotu stvarurlje șje ur auzăt šă șje ur văzut, točno kum lju fost najavalit alor. **21** Osma zuva kând kupilu su avut u fost obrezalit, šă u fost čimat Isus, numilje u dată aluj dă la andal majnti dă șje Marija u rāmas gărjonă. **22** Šă kând u vinjit vreme alu Marija obred dă čistilală kum are zapovjedălălă dă la zakonu alu Mojsije, Marije šă Josip ur dus pă Isus am Jeruzalem să al posvetilaskă la Domnu, **23** kă aj skris am zakonu alu Domnu: “Tot elși fișjor u fi posvetilăt la Domnu.” **24** Jej trăbă isto să adukă žrtvă: “Dovă glicur ili doj tănjiřă puromb,” kum aj zapovjedalit dă la zakonu alu Domnu anostru. **25** Atunșje

are om ăm Jeruzalem šje să čima Šimun. Jăl are pravedan šă svet šă aščipta pă Mesija să izbavalaskă pă Izrael šă Duhu Svânt are ku jăl. 26 Šă Duhu Svânt majnti ju spus aluj kă no mori majnti dă šje no vide pă Mesija alu Domnu anostu. 27 Aša Duhu Svânt lu dus pă Šimun ăm Hram kând ur adus roditeļi pă kupilu Isus ăm nontru šă să fakă obred kum are običaju dă zakonu alu Mojsije. 28 Šimun lu apukat ăm mănjlješ pă Isus, slavale pă Dimizov, šă u zăs: 29 "Aku lasă pă sluga atov să moră ăm putuljală, Domnu, kum tu aj zăs, 30 kă oči amej ur vâzut spasenje ata. 31 Asta tu aj fâkut dă totă lume. 32 Asta ăj lumina dă ominj šă lji svitlizaskă alu ominj kari nus Židov, slava alu lume dă Izrael!" 33 Tata šă mama alu Isus asre umpljec ku ămirală dă kutotu šje Šimun u zăs dă jăl. 34 Atunšje Šimun u blagoslovulit pă jej šă u zăs lu Marija: "Dimizov u odredilit pă ala kupil kă pântru jăl mulc Izraelc ur kăde šă su ridikasă. Jăl ăj odredilit să fiğ znaku alu Dimizov, ali mulc lur odbacaliğ. 35 aša u vinji pă lumină gândurļje askunšă alu mulc, a maču či ămpunžji ăm duša ata." 36 Are isto aša proročica Ana fată alu Fanuel kari ăj dăm pleme alu Ašer. Ana are tari bătărnă mujeri, je are šapči aj ăm brak 37 šă aku ăj vădojă, mar hundiiva osamdeset patru aj. Ana nu fuğje dăm Hram, nego sluğule akulo zuva šă nopce ăm post šă ăm aruguminči. 38 Baš pă aje vremi Ana u vinjit, hvalale pă Dimizov, šă je spunje dă kupilu Isus alu toc kari aščipta pă Dimizov să otkupilaskă pă Jeruzalem. 39 Dă pă šje ur fâkut Josip šă Marije kutotu šje zakonu alu Domnu u šjirut dă la jej, jej ur mers ăm napoj ăm varušu alor Nazaret ăm Galileja. 40 Kupilu u kriskut šă su ămbăłurităsă, are plijn dă mudrost, šă blagoslovurļje alu Dimizov asre ku Isus. 41 Roditeļi alu Isus mărğje ăm tot anu ăm Jeruzalem să fiğ akulo pă blagdan dă Pasha. 42 Aša kând are Isus dvanaest aj dă bătărn jăl una ku jej u mers pă blagdan ka kum stalno mărğje. 43 Šă kând u trikut blagdanu jej sur gătătăsă akasă, ali făr dă ščučilje alu roditeļi, kupilu Isus u rămas ăm Jeruzalem. 44 Jej gănđe kă ăj hundiiva ăm grupă. Jej ur trikut mari kalji totă zuva, kapu sur apukatăsă să ăl koči ăntri njamu šă ăntri hej kari ăl kunošči. 45 Kum nu lor aflat, jej ur mers ăm napoj ăm Jeruzalem šă ăl koči. 46 Tri zălji dă pă aje jej lor aflat. Isus are ăm Hram, šăde ăntri učiteļi dă zakonu alu Mojsije, punje ureče šă lji ăntriba. 47 Toc kari ăl punje ureče asre ămirac la fire aluj, šă la odgovurļje aluj. 48 Roditeļi aluj isto aša asre tari ămirac kând lor vâzutălă akulo šă mumăsa ju zăs: "Fišjoru amnjov adăšje njaj fâkut asta anovă? Tata atov šă ju as renj ăm mari brigur dă činji, păšči tot či kutanji!" 49 Isus u ăntors vorba: "Ali adăšje mă kutac? Nu šcijec kă ju aš trăbuji šă fjuv ăm kasa alu Tata amnjov?" 50 Jej nur prišjiput šje

gănđe să lji spujă. 51 Ali Isus u mers ăm napoj ku roditeļi ăm Nazaret, šă jăl lju u pus ureči. Šă mumăsa aluj u cănut kutotu vorbilje ăm sufļituš. 52 Šă ăm aje vremi Isus u kriskut ăm gănđ šă ăm telă šă ku milă dă la Dimizov šă dă la lumi.

3 Kând are vladavina alu car Tiberija, trajale skoro 15 aj, Poncije Pilat are upravitelj ăm Judeja, Herod vladale ăm Galileja a Filip, fračilje aluj dă pă tata alor, vladale ăm Itureja šă ăm Trahonitida a Lizanije vladale ăm Abilena, 2 Ana šă Kaifa asre mar popur, Dimizov u mănăt porukă alu Ivan, fišjoru alu Zaharija, kari kusta ăm pustinjă. 3 Šă aša Ivan u mers ăm toči lokurļje pă lăngă rijeka Jordan să propovjedăłaskă daje kă toc kari u grešălit, a heje kari su pokajălit să lji jarči Dimizov grehurļje a Ivan atunšje lju bučuza. 4 Ka kum Prorok Izaija svite ăm kenvije aluj dă ešče vorbi: "Graju alu unu kari mužješči ăm pustinjă šă să auze: pripremlec kalje pântru Domnu; ravnalecă kalje! 5 Lasă totă dolina să fiğ umpljetă šă totă planina să fiğ ăm tokmă ku alčilje, šă kăļjile krivă să fiğ pravă, šă kăļjile kari nus ravnă să fiğ ravnă 6 atunšje totă lume u vide Spasenje dă la Dimizov." 7 Alu gărmadă dă lumi kari ur vinjit la jăl să să bučazi, Ivan zăšje: "Voj leglo alu otrovni šarpi, šinji vu upozorulit să ănšjirkăc să skăpăc dăm kazna šje u vinji pă voj? 8 Arătăc plodur dă ănkăjală! Nu vă apukăc să vă zăšjec una lu alt: Abraham ăj tata anostu! Ju vă zăc: Dimizov poči dăm petrilešče răđika pă kupij alu Abrahami!" 9 Mar aku săkure dă sudu alu Dimizov ăj pusă sus să taji dăm korjen ljemnu. Tot ljemnu kari nu aduši bun plod u fi tijet ăndărăt šă vărļjit ăm fok. 10 Gărmadă lu ăntribat pă jăl: "Šje să făšjenj atunšje?" 11 Ivan u zăs: "Dakă avec dovă kămašă atunšje ămpărcăcăvă ku ala kari nari njiš una. Dakă avec măn kari isto aša trăbă să vă ămpărcăc." 12 Akulo asre isto šă carinici kari ur vinjit să să bučeğă šă jej lor ăntribat: "Učiteļju, šje să făšjenj?" 13 Ivan u ăntors vorba: "Nu maj akuljğec majmult dă kită šje avec pravo să locă!" 14 Šă kătănjlje isto lor ăntribat: "A noj? Šje trăbă noj să făšjenj?" Alor lju zăs: "Nu loc ku sála dă njime banj, njiš nu svedočulec krivo protiv dă šjinjiva šă fiğec zadovoljni ku plata avostră!" 15 Lume asre aku plijn dă aščiptalur, šă să ăntriba ăm sufļičilje alor, nar puče Ivan să fiğ Mesija. 16 Ivan lju ăntors vorba alu toc: "Ju vă bučeğ ku apă, ali unu kari u vinji kari ăj maj băłour da minji šă lu kari nu mes vredan să ăj lğej žnirancurļje aluj. Jăl vu bučuza ku Duhu Svânt šă ku fok. 17 Jăl cănji furka ăm măna aluj, šă jăl u čistili teleku temeljito. Jăl u akuljeği făjna ăm skladišta aluj, ali jăl u arđi jarba uskată ăm fok šje nu să aščinžji." 18 Šă ăm mulci poticajur svite alu lume šă alu cară dă Hir făłos. 19 Ivan lu fâkut dă njimik pă car

Herod dă rând kă jăl su lot una ku Herodijada băščă alu fračisuš isto aša šă dă alci stvarur relij šje u făkut Herod. 20 La kutotu stvarurlje relij šje u făkut jăl u pus maj una: jăl u ânkujet pă Ivan šje bučază âm čemică. 21 Kând asre totă lume bučuzac dă la Ivan, Isus isto are bučuzat. Kând Isus su arugat su dăsvăkut noru, 22 šă Duhu Svânt u vinjit žos pă jăl am formă dă purombu šă graj dăm nor u svătit: "Tu ješč Fišjoru amnjov plăkut! Tu ješč fulušuja ame!" 23 Aku Isus are hundiva trideset aj dă bătărn kând su apukat javno să propovjedălaskă. Isus are cănut dă fišjoru alu Josip. Josip are fišjor alu Eli, 24 Eli are fišjoru alu Matat, Matat are fišjoru alu Levi, Levi are fišjoru alu Malki, Malki are fišjoru alu Janaj, Janaj are fišjor alu Josip, 25 Josip are fišjoru alu Matatija, Matatija are fišjoru alu Amos, Amos are fišjoru alu Naum, Naum are fišjoru alu Hesli, Hesli are fišjoru alu Nagaj, 26 Nagaj are fišjoru alu Mahat, Mahat are fišjoru alu Matatija, Matatija are fišjoru alu Šimij, Šimij are fišjoru alu Joseh, Joseh are fišjoru alu Joda, 27 Joda are fišjoru alu Johanan, Johanan are fišjoru alu Resa, Resa are fišjoru alu Zerubabel, Zerubabel are fišjoru alu Šealtiel, Šealtiel are fišjoru alu Neri, 28 Neri are fišjor alu Malki, Malki are fišjoru alu Adi, Adi are fišjoru alu Kosam, Kosam are fišjoru alu Elmadam, Elmadam are fišjoru alu Er, 29 Er are fišjoru alu Jošua, Jošua are fišjoru alu Eliezer, Eliezer are fišjoru alu Jorim, Jorim are fišjoru alu Matat, Matat are fišjoru alu Levi, 30 Levi are fišjoru alu Šimun, Šimun are fišjoru alu Juda, Juda are fišjoru alu Josip, Josip are fišjoru alu Jonam, Jonam are fišjoru alu Elijakim, 31 Elijakim are fišjoru alu Meleja, Meleja are fišjoru alu Mena, Mena are fišjoru alu Matata, Matata are fišjoru alu Natan, Natan are fišjoru alu David, 32 David are fišjoru alu Jišaj, Jišaj are fišjoru alu Obed, Obed are fišjoru alu Boaz, Boaz are fišjoru alu Sala, Sala are fišjoru alu Nahšon, 33 Nahšon are fišjoru alu Aminadab, Aminadab are fišjoru alu Admin, Admin are fišjoru alu Arni, Arni are fišjoru alu Hesron, Hesron are fišjoru alu Peres, Peres are fišjoru alu Juda, 34 Juda are fišjoru alu Jakov, Jakov are fišjoru alu Izak, Izak are fišjoru alu Abraham, Abraham are fišjoru alu Terah, Terah are fišjoru alu Nahor, 35 Nahor are fišjoru alu Serug, Serug are fišjor alu Reu, Reu are fišjor alu Peleg, Peleg are fišjor alu Eber, Eber are fišjor alu Sala, 36 Sala are fišjoru alu Kenan, Kenan are fišjor alu Arpakšad, Arpakšad are fišjor alu Šem, Šem are fišjor alu Noa, Noa are fišjor alu Lamek, 37 Lamek are fišjoru alu Metušalah, Metušalah are fišjoru alu Henok, Henok are fišjoru alu Jered, Jered are fišjoru alu Mahalalel, Mahalalel are fišjoru alu Kenan, 38 Kenan are fišjoru alu Enoš, Enoš are fišjoru alu Šet, Šet are fišjoru alu Adam, a pă Adam Dimizov u stvorulit.

4 Isus, plijn dă Duh Svânt su ântors dăm rijeka Jordan, šă âl duše Duhu păm pustinjur 2 četrdeset zălji, hundî u fost ânšjirkat dă la draku. Âm zăljielje nu u mănkat njimika, šă kând u vinjit do kraja jăl are flământ. 3 Draku ju zăs atunše: "Dakă ješč tu Fišjoru alu Dimizov zapovjedalešči alu petrilešče să să fakă pită." 4 Isus ju ântors vorba: "Skris âj âm svântă kenvija: 'Lume nu kustă numa dăm pită.'" 5 Draku lu dus pă jăl pă planină naltă, šă âm unu moment draku ju arătat aluj kutotu kraljevstvo dă svet. 6 Šă draku ju zăs aluj: "Ju cuj da kutotu pučeresta šă mândremesta kari âj dată mijă, šă ju pot da alu šinji gândesk. 7 Kând čaj klanjali la minji, ju caš da kutotu cijă." 8 Isus ju ântors vorba: "Skris âj âm svântă kenvija: 'Alu Domnu, Dimizovu atov numa klanjalešči šă pă jăl služulešči!'" 9 Dă pă aje draku lu dus âm varuș Jeruzalem šă lu pusălă pă maj nalt lok dă Hram. Atunše ju zăs aluj: "Dakă ješč tu Fišjoru alu Dimizov, seri žos! 10 Kă âj skris âm svântă kenvija: 'Jăl u zapovjedali alu anđelji aluj să či păzaskă,' 11 šă 'ču dušji pă mănă să nu či luvešč ku pišjorilje âm petră.'" 12 Isus ântoršji vorba: "U zăs âj âm svântă kenvija: 'Nu ânšjirka pă Domnu Dimizovu atov!'" 13 Atunše kând u trikut draku ku toci ânšjirkalurje, lu lăsat pă jăl pă una vreme. 14 Isus meržji âm napoj âm lok dă Galileja âm pučere lu Duh, šă vorbi dă jăl sor apukat să kružulaskă păščitot âm aje regijă. 15 Jăl ânvăca âm sinagogurje alor šă toc âl slavale. 16 Jăl u vinjit âm varuș dă Nazaret, hundî jăl u kriskut šă pă običaju aluj, jăl u mers sâmbăta âm sinagogă. Šă su skulat să čitalaskă. 17 U dată la jăl svitak dă la proroku Izaija, a jăl u dăsvkut svitku šă u aflat lok hundî skrijă: 18 "Duhu alu Domnuluj âj pă minji dasupra. Dăm ala rând jăl mu izabralit pă minji să vă propovjedalaskă Hir fălos la sărašj. Jăl mu mănāt pă minji să spuj alu hej šje âs ljiag kă poči să fijă dăsvăkuc šă lu orb kă poči să vadă šă să de slobodă alu hej tlačalic, 19 šă să proglasalesk anu plijn dă milă alu Domnuluj." 20 Isus u ânčis svitku šă u dat âm napoj la pomočniku šă u šăzut. Šă toc ku oči âm sinagoga u mucăt pă jăl. 21 Su apukat să ânveci: "Astăs asta svântă karči, kari ac auzăt ku urečilje avoštři, su ispunulităsă." 22 Jej toc să âmira la toci vorbilje dă milă šje kăde dă pă gura aluj. Šă jej su ântribat: "Nuj jăl fišjoru alu Josip?" 23 Jăl lju zăs: "Âj una izrekă kari sigurno ac pripunji pă minji. A šă meržji: 'Doktoru, ântrămăči pă činji sângur!' Kutotu aj făkut, kum anj auzăt, âm varuș dă Kafarnaum, fă šă aišje, âm kraju atov!" 24 Šă jăl u zăs: "Anume, ju vă zăk niti unu prorok nu u fost âm benji apukat âm kraju aluj. 25 Anume, ju vă zăk, kând âm doba alu proroku Ilija âm Izrael, noru are ânčis a ploe nu kăde tri aj šă šinšj lunj šă are mari fomi păm totă pământu šă asre mulci vădojur âm Izrael. 26

Tot Ilija nu u fost mănăat la njișj unu dăm jej osim la vădoja
 ăm Sarfata dapropi dă varușu Sidon. 27 Isto aša ăm vreme
 dă prorok Elizeja asre mulc gubavcur ăm pământu dă Izrael.
 Šă njiș unu dăm jej nor fost čistilic osim Naamana Sirijaca.”
 28 Kând ur u auzăt, toc ăm sinagogă asre tari mirgiș, 29 jej sur
 skulat sus šă lur mănătułă afară dăm varuș. Jej lur dus pă jăl
 pă maj nalt đal pă kari are varușu făkut, ăm namjeră šă ăl
 ămpingă žos šă ăl amori. 30 Ali jăl u fužjit ăntri jej šă u mers
 pă kalje aluj. 31 Jăl u mers žos ăm Kafarnaum ăm varuș dă
 Galleja. Šă akulo sămbăta ănvăca. 32 Lume asre ămirac la
 ănvăcală aluj daje kă vorba aluj asre plijnji dă pučeri. 33 Unu
 dăm ominijje ăm sinagogă ave rov duh ăm jăl, aje are drak.
 Šă jăl u mužjit ku graju glasnik: 34 “A! Tu Isus dăm Nazaret,
 šje găndešči dă la noj? Aj vinjit să nji uništilec? Ju ščuv benji
 šjinji ješč tu, tu Svântu alu Dimizov!” 35 Isus lu lot pă frikă šă
 ju zăs: “Fi putuljit! Hajde afar dăm omusta odma!” Drakula
 lu vărjit pă omula žos ăm nenče alu toc šă u jăšăt afară,
 šă njimik nu ju făkut. 36 Eje kari ur văzut asre tari ămirac
 šă zăšje una lu alt: “Šjefăldă vorba ăj asta? Ku autoritet
 šă ku pučeri šă relji duhovur jašă afară pă vorba aluj!” 37
 Hiru dă jăl u mers ăm tot kotu dă regijă ăntragă. 38 Kând u
 fužjit dăm sinagogă jăl u mers la Šimun akasă. Akulo asre
 sokra alu Šimun ăm pat bičagă ku fok mari ăm je. Šă jej lor
 ăntribat pă jăl šă ăj ažuči. 39 Isus u mers la je u lot pă frikă
 pă foku šă foku u lăsatu. Je odma su skulatăsă šă su apukat
 să lji poslužulaskă. 40 Mar kând să slăbuze sorilje žos toc
 kari ave njam šă urtaș dăm mulči bičișugur lĳor adus la jăl.
 Šă jăl lĳu ăntrimat aša dă jăl punje mănĳilje aluj pă jej unu pă
 kici unu. 41 Mulc dăm jej ave drașj ăm jej šă kum jăše afară,
 drașjije dăm jej mužje: “Tu ješč Fișĳoru alu Dimizov!” Ali jăl
 lĳu răsĳită šă nu lĳi dăde să svitaskă kă jej šĳije ka jăl ăj Krist.
 42 Mar kum vinje zuva jăl u fužjit dăm kasă pă lok pustulot.
 Gărmadă dă lumi ăl kuta, šă kând lor aflată gănde să ăl
 căjă să nu fugă dă la jej. 43 Ali Isus lĳu zăs: “Ju trăbă să mă
 duk ăm alĳilje varușur să spuj Hir fălos dă kraljevstva alu
 Dimizov. Dăm asta rând am fost mănăat pă pământ.” 44 Šă
 aša u mers să propovjedalaskă păm sinagogur ăm Judeja.

5 Ăm una ză Isus stăce lăngă Genezaretsko jezero, kând
 gărmadă să astrănĳje la jăl să audă vorba alu Dimizov. 2
 Jăl u văzut doj čamcur kum asre pă mal răzămac, kari u
 lăsāt ribari kând ăš čistile mrežurĳje. 3 Jăl u tunat ăm čamac
 kari are alu Šimun, šă lu ăntribat să ăl ămpingă maj ăm sus
 dă la mal. Atunșje jăl u šăzut žos šă su apukat să ănveci
 pă gărmadă dă lumi. 4 Kând u fost gata ku ănvăcala, jăl u
 zăs alu Šimun. “Ămpinĳi ăm maj adănkă apă šă slăbuzăc
 mrežurĳje ăm apă.” 5 Šimun ju ăntors vorba aluj: “Domnu luj,
 anj lukrat totă nopce šă njimik nanj apukat: ali pă vorba ata

ju uĳ slăbuză mreža ăm napoj ăm apasta.” 6 Kând u făkut
 aša jej u apukat mari boglă dă pešč, atit dă mreža kit nu
 puknje. 7 Jej ur mužjit la urtașji alor dă pă alĳilje čamcur
 să lji ažuči; jej ur vinjit, šă umpljet dovă karur dă pešč dă
 maj šjeva să ăntupe. 8 Kând u văzut Šimun Petar aje jăl
 u kăzut la pișĳorilje alu Isus šă u zăs: “Maknaleščici dă la
 minji, Domnu, kă ju mes grešnă om!” 9 Frikă delj svântă u
 kăzut pă jej šă pă ominji šje ur vinjit să lji ažuči, kând ur
 văzut kic pešč ur apukat. 10 Isto aša asre ămirac Ivan šă
 Jakov, jej asre Zebedejevi fișĳori šă urtașji alu Šimun. Ali
 Isus u zăs alu Šimun: “Nuc fiĳă frikă. Dă aku, maj menkulo tu
 vi apuka pă ominji!” 11 Aša jej ur adus karurĳje dă apă pă
 mal, ur lăsāt kutotu šă lor sljedilit pă jăl. 12 Isus are ăm unu
 dăm varușurĳjelje. Om plijn dă gubă lu văzutulă pă jăl šă
 su arukănt pă đinučiș ăm nenče aluj šă să aruga la jăl: “O
 Domnu, dakă numa tu vuĳešč, tu mă poc ăntrima.” 13 Isus u
 măcăt măna aluj šă lu taknulit, šă u zăs: “Ju găndesk. Fi
 čistilit!” Šă dănturdata guba lu lăsāt. 14 Atunșje lu purunșĳitulă
 să nu spujă alu njime, čar asta să fakă: Elși să mergă la
 popă šă să să areci, dă pă aje, dă dokaz dă vrază, vi trăbuji
 să adușj žrtvă dă čistilală ka kum Mojsije u zapovijedălit. 15
 Svat dă jăl su širilit maj pă dăparci, aša dă gărmadă dă lumi
 ur vinjit să puĳă ureci la jăl, šă să fiĳă ozdravalic. 16 A jăl să
 tărăje pă lok pustulot šă să posvetilaskă la aruguminici. 17 Ăm
 una ză, Isus ănvăca, ave ăm nenci pă mulc farizej šă učitelj
 dă zakonu alu Mojsije kari ur vinjit dăm toci kumpănĳilje dă
 Galleja šă Judeja šă dăm Jeruzalem. Pučere alu Domnuluj
 are ku Isus să ozdravalaskă pă bičež. 18 Atunșje šjeva ka
 ominji ur vinjit šă adușje pă om kari nu puče să umblji. Šă jej
 gănde să ăl adukă la Isus. 19 Ali nu are lok pă hundi să ăl
 adukă ăm nontru dă gužva mari. Aša jej sur urkatăsă pă krov
 šă lor slăbuzăt ăm nontru păm krov ku pat dă tot la dă dă
 nenče alu Isus. 20 Kând u văzut ănkridala alor, jăl u zăs aluj:
 “Omulji, grehurĳje atelji ăš jirtaci.” 21 Pă eșce vorbi farizeji šă
 učitelji dă zakonu alu Mojsije să gănde: “Šjinji ăj omusta šje
 svitešči aša protiv dă Dimizov? Šjinji osim dă Dimizov poči
 să jerci grehurĳje?” 22 Isus šĳije šje să găndešči, šă jăl lĳu
 zăs: “Adăšje vă ăntribăc eșce stvarur ăm sufliĳilje avoștri?
 23 Šje ăj maj ușuri dă zăs: ‘Grehurĳje cis jirtaci!’, ili să zăšj:
 ‘Skolăci šă umblă?’ 24 Ali numa să šĳijec kă Fișĳoru alu Omu
 ari autoritet aișje pă pământ să jerci grehurĳje. Dakă zăk
 alu fișĳoru kari nu poči să umblji: ‘Skolăci, jec patu šă duči
 akasă!’” 25 Šă odma su skulatăsă šu lot patu pă šje are pă
 košci, šă u fužjit akasă, šă pă kalji slavale pă Dimizov. 26
 Šă toc akulo asre ămirac, šă jej slavale pă Dimizov. Šă ku
 ămirală svite: “Astăs anj văzut šjeva tari mari!” 27 Dă pă aje
 Isus u jișăt afară šă lu văzutulă pă carinik šje să čima Levi,

jäl šāde ām carinarnicā. Isus u zās: "Sljedilešči mǎ pǎ minji!" 28 Šǎ jǎl su skulat u lāsāt kutotu, šǎ lu sljedilit. 29 Atunšje Levi ām kasa aluj u fākut mari slavālālā pǎntru jǎl; ku jej šāde mulc carinici šǎ alci la masā. 30 Farizeji šǎ učitelji dǎ zakonu alu Mojsije, sur apukat sǎ gumunjaskǎ kapu su apukatǎ sǎ svitaskǎ alu učenikurlje alor: "Adišje mǎnkǎc šǎ bijec ku carinici šǎ ku grešnici?" 31 Isus u āntors vorba: "Eje kari ās sǎnātoš nu trǎbǎ pǎ doktor, numa aluje kari ās bičež. 32 Ju nam vinjit sǎ čem šǎ sǎ āntork pǎ pravedni, nego pǎ grešnǎ." 33 Jej atunšje jarǎ u zās: "Učenicu alu Ivan šǎ alu farizejilor postulešči mulci rǎndur šǎ sǎ arogǎ, ali učenici atej mǎnǎnkǎ šǎ be. Adāšje āj aša asta?" 34 Isus u āntors vorba: "Pučec sǎ punjec pǎ gošč dǎ nuntǎ sǎ postulaskǎ kǎnd āj mladoženja ku jej? 35 Ali u vinji zǎ kǎnd mladoženja u fi lot āndǎrāt dǎ la jej, šǎ kǎnd u vinji vreme jej ur postuli." 36 Jǎl lju spus dǎ una usporedbǎ: "Njime no rupi um dǎrab dǎ la novǎ colǎ šǎ su kǎrpaskǎ pǎ bǎtǎrnǎ, kǎnd ar fašji aje, pǎ haj novǎ colǎ ar ave gaurǎ, a alu haj bǎtǎrnǎ nar pasali dǎrǎbu dǎ la novǎ col. 37 Njime nu varšǎ nov vinu ām bǎtǎrnǎ šǎ mari čuturica; nov vinu ar puknji ām čuturica šǎ sar vǎrsa vinu, a čuturica ar propadnuli. 38 Nov vinu trǎbǎ sǎ fiǎj vǎrsat ām novǎ čuturica. 39 Šǎ njime dǎ pǎ šje u be vin bǎtǎrn nu gǎndešči sǎ be nov, kǎ zǎšji: 'Bǎtǎrn āj dǎstul dǎ bun.'"

6 Un datǎ pǎ zuva dǎ sǎmbǎta Isus trǎšje pǎm šjeva ka poljǎ dǎ pšenicǎ. Učenicu aluj ur skos pšenicǎ šu u ribile ku mǎnjilje šǎ mǎnka. 2 Ali orikic dǎ farizej ljur zās alor: "Adāšje fǎšjec šjeva šje nu āj ku zakonu ām tokmǎ pǎ zuva dǎ sǎmbǎta?" 3 Isus ju āntors vorba: "Nac čitalit ām Svǎntǎ kenvija, šje u fākut David kǎnd are jǎl šǎ učenici aluj flǎmǎnš? 4 Kum ur tunat ām kasa alu Dimizov, David šǎ u lot pita kari are pusǎ āndǎrāt dǎ žrtvǎ, kari čar poči popa sǎ mǎnǎšji, šǎ su umpǎrcāt dǎm pite ku urtašji?" 5 Atunšje jǎl lju zās alor: "Fišjoru Omuluj āj Domnu dǎ sǎmbǎta." 6 Pǎ alta zuva dǎ sǎmbǎta jǎl u mers ām sinagogǎ šǎ su apukat sǎ ānveci. Akulo are om alu kari are mǎna njimurogǎ. 7 Šǎ učitelji dǎ zakonu alu Mojsije šǎ farizeji sǎ ujta pǎ jǎl sǎ vadǎ dakǎ lu āntrimalǎ jǎl pǎ zuva dǎ sǎmbǎta. Šǎ jej dabe šjeva aščipta sǎ fakǎ krivo sǎ potǎ sǎ svitaskǎ protiv dǎ jǎl. 8 Jǎl šcije šje sǎ gǎndešči, šǎ u zās alu omuluje ku mǎna njimurogǎ: "Skolǎci šǎ hajd dǎ dǎ nenci." Jǎl su skulat šǎ stǎče akulo. 9 Isus atunšje u zās alor: "Ju gǎndesk sǎ vǎ āntreb, āj benji sǎ fašj benji pǎ zuva dǎ sǎmbǎta, ili relji? Sǎ spasalaskǎ kustu ili sǎ uništilaskǎ?" 10 Atunšje su ujtat okolo pǎ tot omu, šǎ jǎl u zās alu omuluje: "Mǎčešcič mǎna!" Jǎl u fākut aša, šǎ mǎnǎ ju fost sǎnātosǎ ka hajelantǎ.

11 Ali jej asre tari mirgiš šǎ sur apukat sǎ svitaskǎ šje sǎ fakǎ alu Isus. 12 Una zǎ u mers pǎ planinǎ sǎ sǎ arožji, šǎ jǎl u fost akulo totǎ nopce ām aruguminci la Dimizov. 13 Haje zua jǎl u čimat pǎ dvanaest (12) učenikur la jǎl pǎ kari lju akuljes šǎ lju čimat apostoli. 14 Ešče asre: Šimun pǎ kari lu čimat Petar, šǎ fračisu Andrija, Jakov šǎ Ivan, Filip šǎ Bartolomej; 15 Matej šǎ Toma, Jakov fišjoru alu Alfej šǎ Šimun čimat Revan, 16 Juda fračisu lu Jakov šǎ Juda Iskariot, kari u fi izdajica. 17 Kum vinje ku jej ām napoj žjos, jǎl u stat pǎ čistinǎ dǎ đal hundi asre grupa dǎ učenici aluj šǎ mari gǎrmađǎ dǎ lumi sur akuljesāsǎ, jej ur vinjit dǎm Judeja šǎ dǎm varuš Jeruzalem šǎ dǎm Tir šǎ Sidon varušurlje lǎngǎ more. 18 Jej ur vinjit šǎ āl punje ureči, šǎ sǎ fiǎj ozdravalic dǎm bičišugurlje alor. Isto aša u ozdravalit pǎ heje kari ave relji duhovur ām jej. 19 Mulc gǎnde sǎ puǎj mǎna pǎ jǎl daje kǎ pučeri fužje dǎm jǎl šǎ puče pǎ toc sǎ lji iscjelilaskǎ. 20 Atunšje su ujtat ām oč pǎ učenici aluj šǎ u svǎtit: "Ānfǎlušǎcǎvǎ voj kari ščec sǎrašj kǎ kraljevstva alu Dimizov aj avostrǎ. 21 Ānfǎlušǎcǎvǎ voj kari ščec flǎmǎnž, kǎ vic fi sǎtuj. Ānfǎlušǎcǎvǎ voj kari plǎnžjec, kǎ voj vic rǎđi. 22 Ānfǎlušǎcǎvǎ voj kari ščec mǎrzǎlic, rušunac šǎ mǎnac ku relji dǎ rǎndu alu Fišjoru Omuluj. 23 Kǎnd u vinji zue, ānfǎlušǎcǎvǎ šǎ sǎrec pǎm sus dǎ fǎlušǎj. Kǎ sigurno nagrada avostrǎ u fi mari ām nor. Haleluja! Nus are aša šǎ proroci tretiralicǎ dǎ la mošurlje alor! 24 Ali jao avovǎ, kari ščec gǎzdašj, kǎ ac apukat utjeħǎ! 25 Jao avovǎ kari ščec sǎtulj, kǎ voj vic fi flǎmǎnž. Jao avovǎ kari aku rǎđec, kǎ voj vic žalali šǎ plǎnžji! 26 Jao avovǎ dǎ kari toc benji svitešči, aša isto fišjec pǎ mišjinjoš prorokur, mošurlje alor kari aša fišjec." 27 "A voj kari mǎ punjec ureči, vǎ zǎk: 'Plǎšjecǎvǎ pǎ dužmanji avostrǎ. Fǎšjec benji alor kari vǎ mǎrzǎlešči. 28 Blagoslovulec pǎ eje kari vǎ blastǎmǎ! Arugǎcǎvǎ dǎ eje kari relji vǎ kivinješči. 29 Hǎl kari či luvešči pǎšči una parci dǎ ubraz, āmbijǎ šǎ haje parci atunšje. Šǎ alu hǎl kari ac je šuba nuj branalec sǎ āc je šǎ kǎmašǎ. 30 Dǎ alu toc, šje šjeri dǎ la činji. Dakǎ je šjinjiva šjeva šje āj atov, nu šjire sǎ ac de ām napoj. 31 Aša maj, fǎšjec alu altora kum ac gǎndi sǎ vǎ fakǎ avovǎ. 32 Dakǎ plǎšjec numa pǎ eje kari vǎ plašji pǎ voj, šjeǎldǎ hvalǎ vic kǎpǎta? Ka šǎ čak šǎ grešnici plašji pǎ eje kari lji plašji pǎ jej. 33 Šǎ dǎkǎ fǎšjec numa benji alu eje kari fašji vovǎ benji, šjeǎldǎ hvalǎ vic kǎpǎta? Čak šǎ grešnici fašji aje. 34 Dakǎ dǎđec kečinj alu alor dǎ la kari aščiptǎc sǎ vǎ āntorkǎ ām napoj, šjeǎldǎ hvalǎ vic kǎpǎta? Čak šǎ grešnici dǎ kečinj alu grešnici sǎ potǎ ām napoj sǎ kepiči kit lju dat. 35 Plǎšjec pǎ dužmanji avostrǎ, āžutǎcǎlji šǎ dǎđec kečinj, ali nu aščiptǎc sǎ vǎ āntorkǎ ām napoj. Atunšje voj vic kǎpǎta mari nagradǎ šǎ voj vic fi čimac fišjori

alu Maj Mari Dimizov daje kã jãl aj bun alu nezahvalni šã alu ubraznjiš. 36 Fijec miloš kã jãl Tata dãm nor aj pljin dã milã." 37 "Nu sudulec pã njime, šã njime nu vu suduli pã voj. Nu osudulec pã njime, šã njime nu vu osuduli! Jirtãc šã vu fi jirtat. 38 Dãdec šã vu fi dat bunã merã astrãnsã, zdrãnšinatã šã tari multã u fi vãrsatã ãm saku avostru. Kã ku ista mjerã šje voj dãdec vu fi datã." 39 Jãl lju spus izrekã: "Poçi unu orb sã adukã dã mãnã pã altu om orb? Nar kãde jej amãndoj ãm gropã? 40 Uçeniku nu poçi fi maj mari dã učitelju. Jãl u fi ka učitelju aluj kãnd su vjezbãli dãstul dã benji. 41 Adãšje vã ujtãc tot la cupljiğã ãm oçu alu urtaku, a ãm oçu atov nu ves dãrab dã ljemn? 42 Kum poc zãšji alu urtaku: 'Lasãmã sã skot cupljiğã dãm oçuc', kãnd nu ves dãrãbu mari dã ljemn ãm oçu atov? Licemjeru, elši skoçec dãrãbu dã ljemn dãm oçuc, kapu vi puçe maj benji sã skoc cupljiğã dãm oçu alu urtaku." 43 "Tot bun ljemnu ari bun plod, šã tot ljemnu kari nuj bun, fašji nu bun plod. 44 Tot ljemnu aj kunuskut dã pã plod šje fašji. Aša lume nu akulježi smokvur ili strugur dãm mãršunj. 45 Om bun fašji bunji stvarur daje kã ari bunã suflijit, ali hej rov fašji stvarur relji daje kã suflijitu lji rov. Gura svitešçi, dãm šje ci suflijitu pljin." 46 "Šã dãšje mã çimãc: 'Domnu! Domnu!', a nu fãšjec šje vã zãk? 47 Ju vuj spunji kum aj om kari vinji la minji sã puji ureçi la vorba ame, šã askultã: 48 Jãl aj ka omu šje u gradalit kasa šã u kapalit adãnkã sã puğã temeljurlje pã petrã. U vinjit poplava šã u luvit apa ãm kasa šã njiš nu su zdrãnšinat daje kã are benji gradalitã. 49 Ali ala kari auzãt šje am zapovjedalit a nu fãkut aje ka omu šje u gradalit kasã pã pãmãnt fãr dã temelj. Atunšje u luvit apã ãm kasã, su rãšãpit dãm turdatã šã u fost rãstunatã dokraja šã çar gunojã u rãmas."

7 Kãnd u fost gata ku svatu šje svite alu lumi, jãl u mers ãm varuș dã Kafarnaum. 2 Akulo are stotnik kari ave sluga pã kari ãl cjenile šã kari are aša biçag dã are pã morçi. 3 Stotnik u auzãt da Isus šã u mãnat pã orikic Židov kari asre glavni la jãl, šã sã sã arožji, sã vijã sã ãntremi pã sluga aluj. 4 Jej ur vinjit la Isus šã sã aruga tari la jãl sã vijã. Jej u zãs: "Omusta anume zaslužuješçi sã fašj aje pãntu jãl 5 daje kã plašji pã narodu anostru, šã jãl aj ala kari u fãkut sinagogã pãntu noj." 6 Isus u mers ku jej. Šã jãl no mers dãparçi dã la kasa, kãnd stotnik u mãnat pã urtašji aluj sã zãkã: "Domnu, nu çi çinji sã vij ãm kasa ame kã ju nu mes vreden sã vijã tu dãsud krovu amnjov! 7 Kã njiš ju nu mã smatralãsk kã mes vreden sã vjuv la çinji. Aša numa zã vorba dã pã loku hundi ješč šã sluga amnjov u fi ãntrimat. 8 Kã šã ju mes kãtãnã kari trãbã sã apukã zapovjedur dã la voða amnjov, ka kum am kãtãnj dãsudã minji kari trãbã sã mã askulçi.

Ju kãnd zapovijedalaskã alu unu: 'Duçi!', šã jãl merži, šã alu aluje: 'Hajdi!', šã jãl vinji, šã alu sluga amnjov kãnd aj zãk: 'Fã astal!', šã jãl fašji." 9 Kãnd Isus u auzãt aje šje u zãs, jãl su ãmirat, šã su ãntors la gãrmadã šje ãl sljedile šã jãl lju zãs: "Ju vã zãk kã njiš pã unu Židov dãm Izrael nam aflat ku dãstafel vjerã!" 10 Kãnd heje mãnac dãla stotnik su ãntors akasã, jej or aflat pã sluga sãnãtos. 11 Dã pã aje, Isus u mers ãm varuș šje sã çamã Nain. Uçenici aluj šã gãrmadã dã lumi umbla dã pã jãl. 12 Ali kum ur vinjit dã apropi la uša dã varuș, u vãzut kum dušje pã om mort sã ãl ãngropi. Mumãsa alu omula mort are vãdoja, šã je ave çar unu fišjor. Šã la mãrmãnçi mãrže multã lumi. 13 Kãnd u vãzutu Domnu, jãl ave milã, šã ju zãs: "Nu plãnžji." 14 Atunšje jãl u pus mãna pã kãrpašo, šã ominji šje ãl dušje u stat. Atunšje jãl u zãs: "Fišjorulji, ju ac zãk: 'Skolãçi!'" 15 Šã omu mort su skulat šã su apukat sã svitaskã šã Isus lu datãlã la mumãsa. 16 Mari frikã u kãzut pã jej toc šã su apukat sã hvalalaskã pã Dimizov, šã zãšje: "Mari prorok u vinjit ãntri noj! Dimizov u vinjit sã ažuçi alu lume aluj." 17 Šã hiru dã asta u mers ãm Judeja šã okolo. 18 Uçenici alu Ivan aj spunje dã kutotu šje sã dogadãle. Kapu Ivan u çimat pã doj uçenikur aluj 19 šã lju mãnat la Domnu sã ãl ãntrebi: "Ješč tu ala kari Dimizov u zãs kã trãbã sã vijã ili trãbã sã aščiptãnj pã altu?" 20 Kãnd u ažuns jej la Isus, jej u zãs kã Ivan šje buçazã nju mãnat sã çi ãntribãnj: "Ješč tu ala kari Dimizov u zãs kã trãbã sã vijã ili trãbã sã aščiptãnj pã altu?" 21 Isus baš ãntrima atunšje pã multã lumi dãm biçišugur, mukur šã lji oslobodule dãm rov duh, šã alu mulc ominj orb lji dãde sã vadã dãm tot suflijitu. 22 Isus lju ãntors vorba: "Dušjec ãm napoj la Ivan šã spunjecãj šje ac vãzut šã ac auzãt, šje ãm fãkut: kã orbi ãs ãntrimac, šã poçi vide, šlagãrãzãci poçi umbla, gubavci sã čistilešçi, šã surži poçi sã audã, morci sã skolã ãm kust, šã alu sãrašj propovijedalešçi Hir fãlos. 23 Šã blagoslovulit aj om kari nu aflã njimika ãm minji šje poçi uvredãlaskã." 24 Kãnd u fužjit glasnici alu Ivan ãndãrãt, Isus su apukatãšã sã spujã alu gãrmadã dã Ivan: "Šje ac mers sã videc ãm pustinjã? Trskã kum sã ljağãna pã vãnt? Naravno kã nu! 25 Ili šje ac mers sã videc? Atunšje ac mers sã videc kum aj ãmbãrkatã ãm šjefelj colji delj mãndri? Naravno kã nu! Eje kari ãs mãndru ãmbãrkac šã kustã ãm luksuz, pã eje lji puçec afla ãm palaçur dã kraljur. 26 Atunšje šje ac mers sã videc? Pã prorok? Naravno kã da! Ju vã zãk, šã maj mult dã prorok! 27 Jãl aj om dã kari aj skris aj ãm svãntã kenvija: 'Ujtãcãvã, asta aj amnjov glasnik mãnat sã pripremalaskã ãm nençi kalje ata.' 28 Anume vã zãk, dãm toc ominj kari su avutãšã, nu are maj mari dã kit dã Ivan. Ali majmikã ãm kraljevstva alu Dimizov aj maj mari dã jãl!" 29

Toc kari u auzât ur priznalit kă šje Dimizov ânvacă âj benji, čak šă carinici. Eje âs kari Ivan lju buczuat. **30** Ali farizeji šă učitelji dă zakonu alu Mojsije ur odbjilit planu alu Dimizov šje ave pântru jej. Jej ur odbjilit sâ lji bučeži Ivan. **31** Isus u zăs atunšje: "Ku šje sâ usporedilenj pă ešće ominj âm asta vreme? Kum samănă jej?" **32** Jej âs ka kupiji mišj šje njimik nu lji pasalešci, kari šadi pă trg, šă sâ čamă una pă alt: 'Kând anj kântat pântru voj, voj nac žukat, šă kând anj kântat trišč kănciši pântru voj, voj nac plâns!' **33** Aša kând u vinjit Ivan šje buczază jăl nu mănka pită njiš nu bije vin, mar voj ac zăs: 'Jăl ari drak âm jăl!' **34** Šă ju, Fišjoru alu Omu, am vinjit, šă ju mănkam šă bjem, ali voj zăšjec: 'Ujtăcăvâ! Flământ šă butor, urtaku lu carinici šă alu grešnici!' **35** Ali mudrostu alu Dimizov su arâtat kă âj anume dă la toc kari u apukat." **36** Unu dăm farizej Šimun, lor čimatulă pă jăl pă večeră, aša Isus u mers la farizejula akasă šă šu aflatusă lok la masă. **37** Dăm turdată u vinjit una tari grešnă mujeri, kari u saznalit kă jăl âj akulo šă kă mănănkă la farizej, šă je u vinjit akulo, u adus tari skumpă uloj ku miros âm skumpă ujağă dăm petră. **38** Je u stat dănapoju aluj, la pišjorilje aluj, šă su apukat sâ plăngă. Atunšje su apukat sâ âj spelji pišjorilje aluj ku lăkrmilje alji, šă sâ aščargă pišjorilje ku păru alji. Je âj săruta pišjorilje aluj, šă ku uloj mănže. **39** Kând u vâzut aje farizeju Šimun kari lu čimatulă pă večeră, jăl sâ ângănde âm jăl sângur: "Să fijă omusta anume prorok, jăl ar šci kă je âj tari grešnă mujeri." **40** Isus ju zăs: "Ju am šjeva sâ ac zăk cijă Šimun." Šă Šimun u zăs: "Učitelju ză." **41** Isus u vorbit: "Are om kari dăde kečinj šă jăl ave doj daturaš. Unu ji are dator petsto banj dăm aržjint a halalânt pedeset banj dăm aržjint. **42** Njiš unu dăm jej nu u dat a nu ave dăm šje sâ âj ântork, šă omula u jirtat alu amăndo. Aku spunjec kari ar trăbuij sâ âl plakă maj tari?" **43** Šimun ju ântors vorba: "Kă ar trăbuij sâ fijă ala alu kari ju jirtat maj mult." Isus ju zăs: "Benji aj prosudulit." **44** Atunšje su ântors la mujere šă jăl u zăs alu Šimun: "U vejs pă mujeresta? Ju am vinjit âm kasa ata ali nu maj dat apă pântru pišjorilje amelji, a je mu lju spălat ku lăkrmilje šă lju aščers ku păru alji. **45** Nu maj sărutatămă pă minji, ali je mu surâtat pišjorilje dă kând u vinjit âm nontru, no stat sâ mă săruci. **46** Tu nu maj unsă kapu ku uloj ali je mu unsă kapu amnjov ku uloj ku parfem. **47** Dăm asta rând ju âc zăk cijă: 'Mulci grehur jisă jirtaci, daje kă mu plăkut tari. Alu ala kari ari maj pucănj dă jirtat, ala maj pucănj mu arâtat plăkătură.'" **48** Atunšje u zăs alu mujere: "Grehurlje atelji âs jirtaci." **49** Atunšje eje kari asre la masă ku jăl sur apukat sâ svitaskă una ku alt: "Šinji ar puće asta sâ fijă kari šă grehurlje jartă?" **50** A jăl u zăs alu mujere: "Ânkriđala ata ću spasalit. Dući âm putuljală."

8 Dă pă aje, Isus u mers păm alčilje varušur šă satur, sâ propovjedălaskă šă sâ svitaskă dă Hir fâlos dă kraljevstva alu Dimizov. Dvanaest (12) učenikur umbla dă pă jăl, **2** šă šjeva ka mujerilje kari Isus lju oslobodulit dăm rov duhur šă dăm bičišugur: Marija (kari are dăm varuš Magdala, kari u mănât sedam drašj dăm je), **3** Ivana (băšăca alu upravitelj Kuza a jăl are upravitelj pântru Herod), Suzana, šă mulci alčilje cângăšj. Jelji lji služule ku benjilje šje ave. **4** Mari gărmadă sâ akuljiže šă lume inka vinje la Isus dăm tot varušu. Isus u svâtit alor ku usporedbă **5** "Om šje samănă u mers sâ seminji sāmănca aluj. Šă kum sāmăna orikiči dăm sāmancurljelje u kăzut pă kalji. Šă sāmance are kălkată, păn šje nor vinjit vrabujilje šă lju mănkalji. **6** Šă orikiči ur kăzut ântri petri šă jelji ur kriskut friš, ali sur uskat kă lji ibize vlagă. **7** Šă orikiči sāmăncur ur kăzut ântră măršunj šă u kriskut ku jej una, ali lji šăguša măršunji. **8** Šă orikiči u kăzut pă bun pămănt, šă u kriskut šă u avut sto rândur majmult." Kând Isus u fost gata ku usporedba u mužjit: "Punjec ureci voj kari avec ureci sâ auzăc!" **9** Učenici aluj lor ântribat pă Isus atunšje, šje značale usporedbe. **10** Isus u zăs: "Avovă Dimizov u dopustulită sâ prišjipec tajnurlje dă kraljevstva alu Dimizov, ali alu alci trăbă sâ sâ spuğă âm usporedbur; ka kum u zăs prorok Izaija: Âs eje kari sâ ujtă ali nu vedî, kari audi ali nu prišjepi. **11** Aku usporedba značalešci asta: Sāmănca âj ka Vorba alu Dimizov. **12** Sāmănca kari âj pă kalji, âs ka eje ominj kari audi Vorba, ali draku u vinji šă lji je vorba ândărât dăm sufličilje alor, sâ nu potă ânkradă sâ nu sâ spasalaskă. **13** Aje sāmănca ântri petri âs la ominj kari audi Vorba šă u apukă ku fălušăjă ali nari korjen. Jej ânkredi nu dă lungat šă atunšje âm vreme dă ânšjirkală jej kađi ândărât. **14** Sāmănca kari u kăzut ântri măršunj šă ka ominji kari audi Vorba, ali kum vreme fužji jej sâ astrănži ku brigurlje âm kust, šă dă găzdăšije, šă žăndur âm kust, šă eje nu adušji bun plod. **15** Ali sāmănca kari kađi pă bună pămănt aje eje ominj kari audi Vorba šă u cănji âm suflijitu bun, jej âs ustrajni šă u adušji bun plod." **16** "Njime nu acăčă lampă sâ u puğă dăsup ter ili dăsup pat. Nu, jăl u punji pă sviječnjak aša toc u vide lumină kând vinji âm nontru **17** atunšje kutotu šje âj aku askuns, šă šje âj pă askuns făkut, kutotu u jăšă afară. **18** Daje păzec kum auzăc. Kă šinji ari ju fi dat maj mult, šă šinji gođe nari njimika, dă la jăl u fi lot čak šă aje cară šje samănă kă ari." **19** Alu Isus u vinjit mumăsa šă fraci sâ âl posjetilaskă pă Isus ali jej nu puće sâ vijă apropi dă jăl dă rând dă gărmadă. **20** Šinjiva u javalit alu Isus: "Mumăta ata šă fraci atej stă afară ci aščaptă." **21** Isus lju u zăs: "Mama ame šă fraci amej âs eje kari audi Vorba alu Dimizov, šă u kustă." **22** Una ză Isus šă učenici aluj ur

tunat ăm čamac šă să mergă pă alta parci dă galilejsko jezero. Isus u zăs: "Hajd pă haje parci!" Aša sur maknuliť dă la mal. 23 Ali kum plovule jej, pă Isus lu furat somnu. Atunșje oluja ku vântu una su slăbuzăť pă jezero šă jej asre ăm opasnost, daje ka karu să umplje ku apă. 24 Jej ur mers la Isus šă lor skulatulă ăm frikă šă mușje: "Domnu, Domnu, noj nji ăntupenji!" Aša su skulat šă u zapovjedalit alu vântu šă alu valuvurlijelje să să putuljaskă. Oluja su putuljit šă are putuljală. 25 "Hundi vi ănkridala?", Isus lju ăntribat pă jej. Ali jej asre plijnj dă frikă šă ămirală, šă u zăs una la alt: "Šinji ăj asta čak šă vântu šă valuvurlje ăl punji ureci pă jăl kănd zapovijedalešci?" 26 Jej ur plovulit păn la malu dă Gerasa, kari ăj pă alta parci dă Galileja. 27 Kum Isus u pus pișjorilje pă pământ, ju vinjit dădănenći om dăm varuș kari are mar da multă dobă ku drașj ăm jăl. Jăl nu purta colji, šă nu kusta ăm kasă mar ăm gropur. 28 Kănd lu văzutulă pă Isus, jăl u mușjit tari šă u kăzut dădănenći la jăl šă dăm tot graju u mușjit: "Šje găndeșc dă la minji, Isuse Fișjoru alu Dimizov, Maj Mari? Ju mă arog la činji să nu mă mučuleșci!" 29 Draku ăl cănje mar multă vremi. Majnti ominji ku lancurlje ăl ljiġa šă ăl păze, ali jăl tod daje rupe lancurlje šă draku lu mănāt ăm pustinjă. Isus u dat zapovjed alu rov duhu să jeși afară dăm jăl. 30 Isus lu ăntribat: "Kum či cēm?" Jăl u zăs: "Legija", daje kă mulc drașj asre ăm jăl. 31 Šă jej sur arugat la Isus să nu lji de zapovjed să mergă ăm gropă făr dă dno. (Abyssos 912) 32 Akulo are mari stadă dă porșj šje mănka pă parce dă đal, šă jej sur arugat să dozvolulaskă să tunji ăm jej, šă Isus lju dazvolulit. 33 Drașji dăm omula u fužjit ăm gărmadă porșj, šă stada dă porșj ur arlijigată dă pă đal ăm jezero šă akulo sur ăntupit. 34 Ominji šje păze stado u skăpat kănd u văzut aje, šă jej ur dus hir ăm varuș šă ăm sat. 35 Šă lume ur vinjit să vadă šje u fost aje. Kănd ur vinjit la Isus, jej ur aflat pă omu šje are ku drașj ăm jăl are ămbrăkăt, šă šăde la pișjorilje alu Isus ku fire sântosă. Šă kănd u văzut aje kutotu jej sur ănfrikușat. 36 Hej kari ur văzut or spus kum Isus u osloboduleșci pă omu ku drașj. 37 Ali tota lume dăm lok ăm Gerasa ur zăs alu Isus să fugă dăm akulo kă asre tari ănfrikușac. Isus u tunat ăm kar šă gănde să fugă ăm napoj. 38 Omu dăm kari Isus u mănāt afară dăm drașj să aruga la Isus: "Pot să fug ku činji?", ali Isus lu mănāt šă ju zăs: 39 "Dući ăm napoj akasă, šă spunji alu toc kutotu šje Dimizov u făkut dă činji." Aša u mers akasă šă u širilit ăm varuș kutotu šje Isus u făkut păntru jăl. 40 Gărmadă are akulo să ăl pozdravalaskă pă Isus kănd su ăntorsusă pă alta parci dă jezero, jej toc tari ăl așcipta pă jăl. 41 Atunșje su pojavaľit om kari să čima Jair vođa dă sinagogă. Jăl u vinjit la Isus šă u kăzut žos la pișjorilje aluj šă să aruga la jăl să vijă la jăl

akasă daje kă 42 jedina fata aluj dă dvanaest aj (12) dă bătărnă are pă morči. Isus u mers dă pă Jair kănd mulc să ămpinžje să fiġă dapropi dă jăl. 43 Ăm gărmade are muġeri kari kărvarale dvanaest (12) aj šă je u čilit kutotu šje ave pă doktor ali no aflat pă njime kari ar puće să u ozdravalaskă. 44 Je u vinjit pă dănapoj šă su apukat pus dă cola alu Isus, šă sănžilje u stat să kuri. 45 "Šinji u pus mănă pă minji?", u ăntribat Isus. Toc zășje kă nu ur pus. Atunșje Petar u zăs: "Domnu, tu vejs kum să ămpinži toc ominji la činji!" 46 Isus u zăs: "Šinjiva u pus namjerno mănă pă minji kă am sămcăt pučere kum jașă afară dăm minji." 47 Kănd u văzut muġere kă majmult nu poći cănje ăm je, je u vinjit ăm nenći trămurănt dă frikă, u kăzut ăm njence alu Isus šă u spus la toc adășje u pus mănă pă jăl, šă kum u fost ozdravalită dăm turdată. 48 Isus u zăs: "Fato, ănkridala ata cu ozdravalit. Dući ăm putuljală!" 49 Kănd Isus svite ku muġere, glasniku dăm kasa alu vladaru dă sinagogă u vinjit šă u zăs: "Fata ata ăj mortă. Nu ăl gnjavalı pă učitelı!" 50 Kănd u auzăt Isus aje, jăl u zăs alu Jair: "Nuc fiġă frikă! Numa ănkredı miġă šă je u kusta!" 51 Kănd ur vinjit jej la kasa, Isus nu lăsă să mergă ăm nontru ku jăl osim Petar, Ivan, Jakov šă mumăsa šă tatusu alu fate haje. 52 Šă toc ăm kasa plănžje šă u žalale, aša jăl u zăs: "Nu plănžjec. Je nuj mortă, numa să kulkat!" 53 Jej ăl răde pă Isus, kă jej asre sigurni kă je ăj mortă. 54 Isus atunșje u apukatu dă mănă šă dăm tot graju u mușjit: "Skolăci kupulu amnjovı!" 55 Šă duhu alji su ăntorsăsă šă je su skulat dăm turdată. Isus u dat zapovjed atunșje să ăj de šjeva să mănășji. 56 Roditelji alji asre ămirac a Isus lju purunșjit pă roditelji să nu spuġă alu njime šje u fost.

9 Isus u čimat pă dvanaest apostolur la jăl šă jăl lju dat pučeri šă autoritet pă toc drașj, šă pučeri să ăntremi bičișugur. 2 Atunșje Isus lju mănāt afară šă să proglasalaskă kraljevstva alu Dimizov šă să ozdravalaskă pă bičež. 3 Isus lju zăs alor: "Nu loc njimika ku voj pă kalje avostră, njiș botă, njiș taškă, njiș mănkarı, njiș banj. Njime să nu je maj una kămașă ku jăl. 4 Ăm kari gođe kasa măržjec, fiġec akulo păn šje nu fužjec dăm varuș. 5 Hundi gođe nu vă punji ureci, fužjec dăm ala varuș šă ăm znak dă upozorenje kă ăl laș la sudbina aluj, skutărăcăvă prașina dă pă pișjori." 6 Aša jej sur lot afară să mergă dăm sat ăm sat să propovjedalaskă Hir fălos šă ozdravalaskă pă bičež pă hundi gođ meržji. 7 Vladar Herod u auzăt dă kutotu šje Isus u făkut, šă are zăbunjit kă orikic zășje kă Ivan Krstitelj u uskrnulit dăm morc. 8 Šă orikic zășje kă prorok Ilija su arătāt pă pământ kănd alci gănde kă unu prorok dă kănva u vinjit ăm kust. 9 Ali Herod u zăs: "Ju am tijet kapu alu Ivan, ali šinji ăj omusta dă kari

aud dăstafele vorbi?" Jăl da be šcripta să vadă pă Isus. 10 Kând sor ăntors apostoli ur spus alu Isus kutotu šje ur făkut. Atunšje Isus lju dus pă lok pustulot apropi dă varuș Betsaida. 11 Lume ur saznalit šă ur sljedilit pă Isus. Aša lju apukat la jăl šă lju spus dă kraljevstva alu Dimizov šă u ozdravalit pă eje kari asre bičež. 12 Mar kitră dă sara Dvanaest apostolur ur vinjit la Isus šă ur zăs: "Mănă pă lumi ăndărăt, aša să mergă să ăš afiji lok dă kulkat šă dă mănkat kă noj šcenj ăm pustinjă ajišje." 13 Isus lju zăs: "Voj dădecălji šjeva dă mănkat." Jej ur ăntors vorba: "Noj avenj čar pet darabur dă pită šă doj pešč. Noj sângur să mărženj šă să kumpărăn mănkaru dă totă lumesta?" 14 Jej ur umărat hundiă pet hiljada dă bărbec, Isus u zăs alu učenici aluj: "Punjecălji să šadă ăm grupur po pedeset lumi să šadă una." 15 Šă apostoli ur făkut kum lju zăs, lju pus pă toc să šadă žjos. 16 Atunšje Isus u lot pet dărabur dă pită šă doj dărabur dă pešč šă su ujtat sus ăm nor, Isus u blagoslovilit šă u ruptă ăm dărăbelji, atunšje u dat alu učenici aluj să puğă dădănenći alu lumi. 17 Šă jej toc ur mănkat šă asre sătulj. Šă jej ur akuljes dvanaest košarur dă dărăbelji šje ur rāmas. 18 Undată kând su ăntors Isus pum parći să să aroži, učenici asre ku jăl šă Isus u ăntribat: "Šje zăšji lume šinji mes ju?" 19 Jej ur ăntors vorba: "Ivan šje Bučază, makar orikic zăšji Ilija prorok a hejelanc kă ješč prorok dă kănva kari u uskrsnulit dăm morc." 20 Isus u ăntribat: "A voj? Šje zăšjec voj, šinji mes ju?" Petar u ăntors vorba: "Tu ješč Krist kari ăj mănāt dă la Dimizov!" 21 Isus u dat atunšje zapovjed mari, šje lji branale să spuğă asta alu šjinjiva kă jăl ăj Mesija. 22 Atunšje Isus u zăs: "Ju, Fišjoru alu Omuluj trăbă să păc mulći patnjur. Bătărni kari ăs glavni ăntri židovur, mari popur šă učitelju dă zakonu alu Mojsije mu odbacali. Jej mur amură, a ju treći zuă uj uskrsnuli." 23 Atunšje Isus u zăs alu toc: "Dakă šinjiva găndešći să mă sljedălaskă pă minji, elši trăbă să odbijalaskă să kušći dă pă žăndurlje aluj, jăl sângur să ăš je krušje aluj totă zua šă să mă sljedălaskă pă minji. 24 Šinji gođ găndešći să ăš spalaskă kustuš ala lu perđi do kraja, šă šinji gođe šu perđi kustuš păntu minji ala su spalasiă vječno. 25 Šje ari benji om dăm aje dakă kapătă celi svet, a jăl ăj uništilit ili părdut? 26 Dakă ăj alu šjinjiva rušanji dă minji ili dă vorbilje amelji, šă ju Fišjoru alu Omuluj ju fi rušanji dă ala om, kând uj vinji ăm slava aluj, ăm slava alu tatusu šă ăm slava alu svānc ăndeji. 27 Anume ju zăk, ăs orikic kari stă ajišje kari nor muri majnti dă šje nor vide kraljevstva alu Dimizov." 28 Hundiă osam zălji dă pă ešće svatur Isus u lot pă Petar, Ivan šă pă Jakov ku jăl, šă u mers sus pă đal să să aroži. 29 Atunšje kum să aruga, ubrazu aluj u ščimbat tari, šă colijlje aluj sur ščimbat am alb dă svitlăze. 30 Doj

ominj su pojavaalit, svite ku Isus. Eje asre Mojsije šă prorok Ilija. 31 Jej su arătāt ăm slavă šă jej svite dă morći aluj šje u fi ăm Jeruzalem. 32 Pă Petar šă pă urtašji aluj lju furat somnu ali jej sur skulat šă lor vāzut pă Isus ăm slava aluj ku doj ominj šje stăče ku Isus. 33 Kând jej fuže, Petar u zăs alu Isus: "Domnu, anovă nji benji ajiše! Lasă făšjenj tri koljibur: unu păntu činji, šă unu păntu Mojsije šă unu păntu prorok Ilija." Jăl nu ščije šje svitešći, sāmāna kă bulunzešći. 34 Šă kând Petar svite, oblak u vinjit dasupra pă Petar šă pă urtašji aluj šă jej su ănfrikušat. 35 Atunšje su ăuzăt graj dăm oblak: "Asta ăj Fišjoru amnjov, ju lam izabralit! Punjec ureci la jăl!" 36 Kând graju su ăuzăt, Isus are sângur. Učenici ur tăkut šă nor spus alu njime šje ur vāzut. 37 Hajelantă ză Isus šă učenici aluj ur vinjit žjos dă pă đal šă ăl ašcripta gărmadă dă lumi. 38 Ăm gărmade are om kari muže: "Učitelju, ju mă arog, ujtăci pă fišjorum daje kă jăl ăj jedini kupilu amnjov! 39 Ujtăci, duh ăl napadalesći šă jăl dăm turdată căpă, ăl skutără ăm gărčur šă fašji spumi la gură šă dabe fužji dă la jăl, ku mukă ăm ăl baći. 40 Ju mam arugat la učenici atej kari as re ku noj dakă ar puče jej să mājă pă draku afară ali jej nu puče." 41 Isus u ăntors vorba: "O voj nevjernă šă ubraznikă generacijă! Kită dobă trăbă să fjuv ku voj? Kită dobă trăbă să vă trpălesk? Adăl pă fišjoruc ajišje!" 42 Kând kupilula u vinjit la Isus, draku lu vărjit žjos šă ăl skutura am gărčur. Isus lu mužit pă duhu rov šă pă kupilu lu ozdravalit, šă ăm napoj lu dat la tatusu. 43 Jej asre toc ămirac la autoritetu aluj šă kit ăj dă mari Dimizov. Atunšje kând inka toc să ămira šje u făkut, Isus u svătīt ku učenici aluj: 44 "Zapamtalescă vorbilješće, šă ăngăndecăvă dă jelji." Isus u zăs: "Ju, Fišjoru alu Omuluj uj fi dat ăm mănjiļje alu omuluj." 45 Jej nor prišjiput šje u găndīt jăl ku aje să zăkă. Zănenje are askunsă dă la jej, a alor lji are frikă să ăl ăntrebi pă jăl dă aje. 46 Učenici su apukat să raspravjalaskă šinji dăm jej ar puče să fijă maj mari. 47 Isus lji ščije găndu ăm sufljičilje alor atunšje Isus u lot pă kupil mik šă lu pus lăngă jăl 48 atunšje lju zăs: "Šinji gođe apukă pă kupilusta mik ăm numilje amnjov apukă pă minji. Šă šinji gođe apukă pă minji, apukă isto šă pă ala kari mu mănāt. Daje kă maj mik ăntri voj ăj maj mari." 49 Ivan u zăs: "Domnu noj anj vāzut pă unu om kari ăm numilje atov mănă drašj afară dăm ominj šă noj anj zăs să nu fakă aje, daje kă jăl nu ăj unu dăm noj." 50 Isus u zăs aluj: "Nu ăj branalec, kă šinji gođe nuj protiv dă voj, ăj dă voj." 51 Vreme are apropi kând Isus trăbuje să fijă dus napoj ăm nor, atunšje tari su odlučilit să mergă ăm Jeruzalem. 52 Isus u mănāt glasnišj ăm nenci la jăl a jej ur vinjit ăm unu sat ăm Samarija să pripremalaskă lok păntu jăl. 53 Ali lume akulo nu lu apukat ăm benji, daje kă are pă kalje dă Jeruzalem. 54 Kând ur vāzut učenici

Jakov ša Ivan ur antribat: "Domnu, gändešc sa čimanj fok dām nor sa lji uništālaskā?" 55 Isus su antors la jej ša lju fākut dā njimika pā Jakov ša pā Ivan. 56 Ša jej ur mers am alu sat. 57 Kum mārže Isus ša učenici pā kalji, šjeva ka omu u zās alu Isus: "Ju uj meržji ku činji hundi gođ vi meržji ša tu!" 58 Isus u zās: "Lisicurlje ari sklonište ša vrābujilje ari gnjezdurlje alor, ali Ju Fišjoru alu Omuluj nam lok hundi ša am puja kapu." 59 Isus alu altuje u zās: "Sljedilešci mā!" Omu u zās: "Domnje, lasāmā elši sa mā dukā sa āngrop pā tata amnjov." 60 Isus u zās aluj: "Lasā pā morc sa āš āngropi pā morc, ali tu dući ša propovjedalešci kraljevstva alu Dimizov!" 61 Akulo are inka unu om kari zāšje: "Ju čuj sljedili pā činji, Domnu ali elši lasāmā sa mā pozdravalesk ku toc akasā." 62 Ša Isus ju antors vorba: "Njime kari punji māna pā plug ša sa ujta am napoj dā pā jāl, nuj bun dā kraljevstva alu Dimizov."

10 Dā pā ešce stvarur Domnu u odredilit sedamdeset doj učenikur ša lju mānat am nenci, doj pā doj la tot varušu ša lok la kari jāl isto ašcripta sa mergā. 2 Isus u zās alor: "Žetva aj mari ali pucanj as lukroj, dām ala rānd arogāči la stāpānu dā žetva sa māji maj mulc lukroj am polja aluj. 3 Aku dući ali punji ureći. Ju vā māj pā voj ka pā birkā mikā antri lup! 4 Nu loc ku voj đibularuš ili taškā ili cipiliš, ša nu sta dā lungat am svat ku ominji pā kalji sa nu zgubec vreme. 5 Elši stvar šje trābā sa zāšjec kānd vinjec la kasa aj: 'Putuljalā fīj la kasasta!' 6 Dakā om kari gāndešci putuljalā kustā am kase putuljala u fi ku jāl, ali dakā nu, putuljala u vinji am napoj la voj. 7 Rāmānji am aje ista kasa, mānānkā ša be šje ari jej, kā lukroju aj vreden dā šje u lukrat. Nu vā selilec dām una kasa am alta. 8 Dakā māržjec am bilo kari varuš ša jej vā apukā am benji voj mānkāc šje vā punji dādānenći 9 ša ozdravalecā pā bičež kari ar fi akulo, ša spunjecālji kā Kraljevstva alu Dimizov aj apropi. 10 Ali dākā vinjec am varuš hundi nu vā apukā, atunšje dušjecāvā pā ulicur ša zāšjec: 11 Čak ša prašina dām varušu avostru kari su apukat pā pišjorilje anoštri, brisālec dā pā noj, protiv dā voj! Ali ša voj ac trābuij sa šcijec kā kraljevstva alu Dimizov aj apropi. 12 Ju vā zāk kā pā zuve dā sudulalā u fi maj ušuri lu varušu Sodoma dā kiā dā varušula." 13 Isus u zās: "Jao avovā ominjilor dām Korazine! Jao avovā ominjilor dām Betsaido! Kā sa vi fost dastafel čudo am varuš Tira ša am Sidon ka kum su dogodulit la voj am varušu avostru, jej dā kānva sar vi ānkājit, šāzut am colji dā kecā, ša am šjinuša znak dā ānkājalā. 14 Anume am zuve dā sudulalā Tira ša Sidonija maj benji ur trešji dā tu! 15 Ša voj ominji dām Kafarnaum! Pānām nor voj vic rāđika? Am podzemlje vic fi arunkac. (Hadēs g86) 16 Šinji gođe audi pā voj, mā audi

pā minji, a šjinji odbacalešci pā voj, pā minji odbacalešci, ša šjinji gođe odbacalešci pā minji, odbacalešci pā Dimizov kari mu mānat!" 17 Sedamdeset doj učenikur su antors ku fālušājā. Jej ur zās: "O Domnje, čak ša drašji nji punji ureći am numilje atov." 18 Jāl lju zās alor: "Ju mā ujtam la Sotona kum kađi ka munje dām nor. 19 Aku punjec ureći! Ju vam dat autoritet sa kākāc pā šarpi ša pā škorpionur ša ku kutotu pučere pā sāla dā dužmanj, ša njimik nu vic pācā rov. 20 Tot daje nac trābuij sa vā ānfālušāc kā duhovur vā punji ureći. Fijec fāloš la aje kā numilje avoštri as skrišā am nor." 21 Am ala šas Isus su ānfālušāt am Duhu svānt ša u zās: "Tata, Domnu pā pāmānt ša pā nor, ju dov hvalā cijā daje kā tu aj askuns ešce dā la mārđoj ša dā la pāršjipuc, ša aj arātat alu hej 'miši' pā pāmānt. Da, Tata, cijā asta cā sa veđi." 22 Ša Isus u zās: "Kutotu mu fost dat am povjerenje dā la Tata amnjov. Njime nu kunošci pā Fišjoru ša njime nu kunošci pā Tata, numa Fišjoru kunošci, ša alu heje kari Fišjoru gāndešci u kunošci pā Tata." 23 Atunšje kānd are jej sāngur, Isus su antors la učenici aluj ša u zās: "Blago avovā kā oči avoštri asta veđi! 24 Sigurno mulc proroš ša kraljur dā kānva gānde sa vadā stvarurilje kari voj viđec, ali jej no putut sa vadā, ša sa audā šje voj ac auzāt, ali nor auzāt." 25 Šjeva ka učitelju dā zakonu alu Mojsije su skulat, sa āl iskušulaskā pā Isus ša lu antribat: "Učitelju šje trābā sa fakā sa kapāt kust dā erikeš? Kum āl pot kāpāta?" (aiōnios g166) 26 "Šje zāšji zakonu alu Mojsije? Kum prišjep aje?" 27 U antors vorba: "Plaši pā Domnu Dimizovu ku tot sufljitu atov, ku duša ata, ku pučere, ša ku kutotu gāndu atov, pā susjedu atov kā pā činji sāngur!" 28 Isus u zās aluj: "Benji aj zās, aša fā ša vi kusta." 29 Ali kum gānde sa areći kā aj pravedan, lu antribat pā Isus: "Ali šinji aj susjedu amnjov?" 30 Isus u zās: "Are om kari are pā kalji dā Jeruzalem, are sus am varuš Jerihon kari are žjos u fost pljačkalit ša lāpādat, bātut pā morci dā la pljačkaš ša lāsāt pā drik. 31 Popa dā židov slučajno mārže pā kalje ša kānd lu vāzut, u fužjit pā lāngā jāl numa pā alta parci. 32 Isto aša Levit, pomočniku alu popa u vinjit isto pā kalje haje. Kānd u vinjit pā lokula ša lu vāzut, isto u mers pā alta parci dā kalji. 33 Napokon Samaritanac kum mārže pā kalji u vinjit pā lāngā jāl ša kānd lu vāzut lu apukat mila dā jāl. 34 Jāl u mers la jāl u vārsat uloj ša vin, ša ju ānvālit ranurlje. Atunšje lu pus pā magar ša lu dus am fugadov aša su brinulit dā jāl. 35 Odma hajelantā điminjačā kum fužje ju dat lu gazda dā kasa šjeva ka banji ša u zās: 'Je sama dā jāl, ša dakā asta nu u fi dāstul banj, dā kutotu šje u čilti, ju cuj plāči razlika kānd mā antorkā am napoj.' 36 Dā pā gāndala ata šje gāndešc kari dām ešce tri su arātat ka susjedu alu omusta kari u fost pljačkalit šjinji maj benji u

ažutat?" 37 Jāl u āntors vorba: "Ala pā kari lu apukat mila dā jāl." Atunšje Isus ju zās aluj: "Duči šā fā šā tu isto ka jāl." 38 Kum ur mers maj menkulo, Isus u vinjit ām unu sat hundi are mujeri šje sā čima Marta kari lu apukat pā jāl ām kasa alji. 39 Marta ave sorā šje sā čima Marija kari u šāzut la pišjorilje alu Domnu šā punje ureči la kutotu šje jāl svite. 40 Ali Marta are ām brigur dā kutotu šje trābā sā fakā. Aša u vinjit la Isus šā ju zās: "Nu či dori Domnu, kā sora ame mu lāsāt pā minji sāngur kutotu sā poslužulesk? Šjeva zāj sā vijā sā ām ažuči." 41 Domnu ju zās: "Marta, Marta, tu či brinulešć šā či uznemirilešć dā mulči stvarur. 42 U biti numa una stvar trābujā, šā Marija maj benji u akuljes, šā aje no fi lotā dā la je."

11 Undatā kānd Isus u fost gata ku molitva, unu dām učenici aluj u vinjit la jāl šā ju zās: "Domnu, ānvacānji sā nji arugānj, kum ānvāca Ivan Krstiteľj pā učenici aluj." 2 Isus lju zās alor: "Kānd vā arugāc zāšjec: 'Tata, la sā fijā svānt numilje atov, la sā vijā kraljevstva ata, ka kum āj pā nor la sā fijā pā pāmānt! 3 Pita anostrā kari āj ām totā zā, dā nji astās. 4 Šā jartānji grehurlje anoštri, ka kum noj jartānj alu eje kari grešilešći protiv dā noj. Nu nji da sā kādenj ām ānšjirkalur.'" 5 Isus u zās alor: "Haj sā zāšjenj kā avec urtak la kari māržjec ām miržuku dā nopci šā āj zāšjec: 'Urtaku amnjov, dām kečinj tri dārabur dā pitā. 6 Urtaku u vinjit dā pā kalji la minji, šā nam šje sā āj puj dādānenči.' 7 A jāl ām nontru aj zāšji: 'O nu mā gnjavalī! Uša āj mar ānkujetā, kupiji amej šā ju āščenj ām pat, šā jednostavno, nu mā pot skula sā ac dov pitā.' 8 Ju vā zāk: šā dakā nu u meržji daje kā ās urtašj, u fašji aje sā nu sā rušunji. 9 Šā ju vā zāk: Arugācāvā, šā vu fi dat! Kutāc, šā vic afla! Kukunjec, šā vu fi dāsvkut. 10 Kā šjinji gođ sā arogā, kapātā! Kari kotā, aflā! A šjinji gođ kukunješći aluje ju su dāsvašji. 11 Kari āj tata āntri voj: kānd kupilu šjeri pešći dali ām lok dā pešći dā šarpi? 12 Ili kānd šjeri sā āj đe škorpion ām lok dā ov? 13 Dakā voj grešni ominj šćijec sā dādec bunji stvarur alu kupiji avoštri, kit maj mult vu da Tata avostru dām nor Duh Svānt alu alor kari āl āntrabā!" 14 Isus undatā u vārljit afarā pā unu drak kari are mut, šā kānd u fost drakula vārljit afarā dām ala om kari are mut, puče sā svitaskā, šā alčilje ominji kari u vāzut aje asre āmirac. 15 A orikic dām jej u zās: "Jāl u vārljit afarā pā drašj afarā ku ažutala alu Beelzebul princu dā demonur!" 16 Akulo asre alci kari ānšjirka pā Isus, šā jej u šjirut znak dām nor sā đe. 17 Ali Isus šćije gāndurlje alor, šā lju zās: "Totā kraljevstva kari sā borulešći una ku alt, jej ur uništili kraljevstva alor. Dakā familija una ku alt sā borulešći, jej šur uništili familija alor. 18 Dakā Sotona sā borulešći protiv

dā jāl sāngur, kum kraljevstvo aluj su cānje?, šje rāmānje dām kraljevstva aluj? Kum voj zāšjec kā ju vārljesk afarā pā drašji dām lume ku ažutala alu Beelzebul. 19 Ali dakā ju vārljesk pā drašji afarā dām lumi ku ažutala alu Beelzebul, atunšje učenici avoštri vārlješći isto afarā pā drašj ku ažutalā alu Beelzebul? Jej sāngur u dokazali kā nus točni. 20 Ali dakā ju māj pā drašji afarā ku žejtu alu Dimizov, atunšje u vinjit kraljevstva alu Dimizov la voj. 21 Kānd om bālour āj naoružan šā pāžešći kasa hundi kustā, atunšje pāmāntu aluj āj sigurnā. 22 Ali kānd bālour om āl napadalešći šā āl mānānkā ku bātaje, āj je oružje dā kari ovisilešći, šā āj āmparcā šje u furat dā la slab om. 23 Kari nu āj ku minji, ala āj protiv dā minji šā šjinji gođe nu akuleži ku minji, ala rāsāpā. 24 Pā lok fār dā apā rov duhu fužji afarā dām om, sā lutulaskā šā sā kočī lok sā sā odmaralskā. Dakā nu aflā njiš šjefāl lok, zāšji: 'Ju uj meržji ām napoj ām kasa ame dām ala om hundi am fužjit.' 25 Kānd draku u vinjit ām napoj u aflat kā aje kasa āj čistilitā, šā māturatā. 26 Atunšje meržji šā adušji maj šapči rov duhur maj rej dā jāl sāngur, šā jej u vinji napoj ām om šā kustā akulo. Aša alu omula are tari urāt dā kit dām elši." 27 Kum Isus svite, mujeri ām gārmadā dā ominj u mužjit tari dām tot graju šā su apukat sā svitaskā: "Blagoslovilitā āj aje kari cu purtat ām injimā, kari cu rānjit šā cu pāžāt!" 28 Isus u āntors vorba: "Anume, ali maj blagoslovulit ās eje kari audi vorba alu Dimizov šā u cānji!" 29 Kānd u vinjit tari mulc ominj akulo, Isus su apukat sā svitaskā: "Voj ominj kari kustāc ām asta vremi, voj šćec rej ominj. Kotā znak, ali njišj šjefāl altu znak no fi dat ka kum u fākut Dimizov čudo pāntru prorok Jona. 30 Šje su dogodulit alu Jona aje are znak alu Ninivljanur kari kusta ām varuš Niniva, kā Dimizov lu mānat. Aša šje mu su dogoduli, ju uj fi znak kā pā minji, Fišjoru alu Om kari Dimizov u mānat alu asta narod. 31 Pā zuva kānd Dimizov u suduli, kraljica kari dā kānva vladale pā pāmānt dā jug ām Seba, su rādika una šā je u suduli pā heje kari kustā astās. Je u vinjit dā pā kraju dā svijet, sā slušulaskā pā Car Salomon kari are tari mudar. A ajišje āj šjinjiva maj mari dā Salomon a voj nu gāndec sā punjec ureči! 32 Ām zua kānd Dimizov u suduli, ominji kari kusta ām varuš Niniva su rādika šā ljur suduli ominji kari aku kustā, kā jej nu sur ānkājit kānd Jona lji propovijedale. A ajišje āj šjinjiva maj mari dā kit Jona a voj nu vac pokajalit!" 33 Isus svitešći: "Njime nu acācā lampā šā atunšje u punji pā lok hundi nu sā vedī ili dāsup košarā. Nu, jāl u punji ām sviječnjak aša toc u vide luminā kānd vinji ām nontru. 34 Oču āj ka lampa alu telā. Dakā oču atov āj sānātos, atunšje tela ata āntragā u fi ām luminā, ali kānd ci oču bičag, tela ata āntragā āj ām āntunjerik. 35 Bagā sama

da aje šje smatralešč kã äj lumina äm činji sã nu fiã fãr dã lumina." 36 Dakã äj äntragã tela ata äm luminã, njiš unu dio dã telã nu äj äm äntunjerik, atunšje äj kutotu äm luminã, ka kum čar svitlãze lumina ata. 37 Kãnd Isus u svãtit, unu farizej lu čimat sã mãnãnšji la jãl akasã. Isus u mers, šã u lot lok la masã. 38 Kãnd farizeju u vãzut kã nu šu spãlat mãnjilje majnti ka kum äj običaj alu židov, su apukat sã mãnãnšji a farizeju su začudulit. 39 Ali Domnu Isus ju zãs: "Aku voj farizeji pã dã nã afarã cãnjec kljištaru šã teru čišč, ali pã dã nontru voj ščec plijn dã pulkučalã šã relji. 40 Voj fãr dã firi! Nuj Dimizov kari u stvorulit vanjšina, u stvorulit šã nutrina? 41 Maj benj dãdec milostinja avostrã dãm tot suflijtu alu heje kari lji potrebno šje voj avec, atunšje vu fi kutotu čist. 42 Ali jao avovã farizejilor! Kã voj tari vã trudulec sã dãdec desetina dãm tot začinurlje šã povrčur alu Dimizov, a nu bãgãc sama dã pravdã šã ljubav alu Dimizov. Una trãbã sã fašjec, a hajelantã sã nu propustulešč. 43 Ali jao avovã, farizejilor! Kã voj plãšjec lokurlje glavnã pã sastanku äm sinagogã, šã pozdravalalã ku poštovanje äm varuš pã trgur. 44 Jao avovã, kã voj ščec ka askunsã gropã pã kari ominji umblã a nu ščijã kã obredno äs atunšje nečisti." 45 A unu dãm učitelj dã zakonu alu Mojsije u zãs alu Isus: "Učitelju, kãnd svitešč aša, tu nji vredãlešč šã pã noj." 46 Isus u zãs: "Jao šã avovã učitelji dã zakonu alu Mojsije, kã punjec pã ominj maj mult teret dã pravilurlje alu vjera dã kit šje poči om purta, a voj nu gãndec njiš ku žježjitu mik sã ažutãc dã teretula sã dukã. 47 Jao avovã! Kã voj gradalec spomenikur pã gropã alu proroci šã gãndec kã ku aje fišjec benji, a preci avoštri lju amurãt. 48 Aša voj svedočulec šã vã slagalec ku djela alu preci avoštri. Jej lju amurãt, a voj nastavalec ku lukru alor kãnd gradalec spomenikur. 49 Dimizov äm mudrostu aluj u zãs: 'Ju uj mãna pã prorokur šã pã apostolur šã orikic dãm jej ur fi amurãc a alci u fi progonulic.' 50 Daje dã la asta generacijã u fi tražalitã sãnžilje dã la toc proroci kari u fost vãrsatã dãm elši dã kãnd su stvorulit svetu: 51 su apuka dã la sãnžilje alu Abel pãnã la sãnžilje alu Zaharija, kari u fost amurãt äntri žrtvenik šã äm svetinja dã Hram. Ju vã zãk: 'Kã kutotu asta u fi tražalit dã la asta generacijãl' 52 Jao avovã učitelji dã zakonu alu Mojsije! Daje kã voj ac lot ändãrãt čejilje dã kraljevstva alu Dimizov. Voj sãngur nac mers äm nontru šã ac sprečilit pã alci sã tunji äm nontru kãnd gãnde." 53 Dã pã šje u fužjit Isus dã pã lokula, učitelji dã zakonu alu Mojsije šã farizeji sur ängãndit sã mergã dã pã jãl sã äl ispitivãlaskã. 54 Gãnde sã äl apuši pã Isus äm zamkã šje ar puće sã zãkã protiv dã jãl numa šã äl dukã pã sud.

12 Aša mulc ominj su sakupilit dã mar kãlka una pã alt kic as re pã lãnga Isus. Ali Isus elši u zãs alu učenici aluj: "Loc sama dã kvascu alu farizej! Ala kvas äj licemjerje. 2 Njimika nuj akupirit šje no fi dãskupirit, njiš una tajnã kari no fi šcutã. 3 Aša dakã ac zãs šjeva äm tunjerik su šci äm luminã, šã dakã ac šupunjit šjeva äm soba avostrã aje isto u fi mužit pã krovur dã kãš." 4 Isus u zãs: "Urtašji amej lasãcãmã sã vã zãk, nu vã fiã frikã dã eje kari numa vã poči amurã tela šã nu poči njimika sã vã fakã. 5 Ju vuj zãšji dã šjinji trãbã sã vã fiã frikã. Fiã vã frikã dã Dimizov kari poči sã amori, atunšje vã poči vãrlji äm pakao. Da anume, dã jãl vã trãbã sã vã fiã frikã. (Geenna g1067) 6 Nus šinšj (5) vrãbuj vãnduci dã doj banj? Dimizov nu mujtã pã njime. 7 A avovã čak šã pãru pã kap vi umãrat. Nu vã fiã frikã! Voj ščec maj vredni dã gãrmadã dã vrãbuj." 8 Isus u zãs: "Šjinji gođ pã pãmãnt mu priznali pã minji äm nenće alu ominj, Ju Fišjoru Omuluj isto uj priznali pã jãl äm nenće lu ändelji alu Dimizov. 9 Ala kari pã minji nu mu priznali pã pãmãnt ju muj odreknulli dã jãl la ändeljilje alu Dimizov. 10 Dakã bilo šjinji svitešči vorba protiv dã minji Fišjoru Omuluj aluje poči fi jirtat; ali dakã šjinjiva svitešči mišjunj dã Duhu Svãnt, grehula no fi jirtat. 11 Dakã vu aduši la sud äm sinagogur šã la poglavicur šã vladarur, nu vã brigalec kum šã ku šje muj branali, ili šje sã zãk. 12 Kãnd u vinji vreme, Duhu Svãnt ću änvãca šje trãbã sã zãšj." 13 Unu dãm ominj äm gãrmadã u zãs alu Isus: "Učitelju zã alu fračilje amnjov sã sã ämperci ku minji šje anj kãpãtat." 14 Isus u odbilit šã zãšje: "Omulji, šjinji mu pus pã minji dã sudac, sã ämpãrc äntri voj doj?" 15 Atunšje kãnd u svãtit alu toc kutotu, Isus u zãs: "Bãgãc sama šã pãzãcãvã dã pulkučalã! Dakã šjinjiva ari mult, tod daje kustu aluj nuj siguran bez obzira kã ari kutotu." 16 Isus u spus maj una usporedbã: "Are akulo om gãzdak fãr dã firi kari ave tãlek šã tãlekula u adus mult plod. 17 Šã jãl šu zãs sãngur aluj: 'Šje sã fak kã nam dãstul lok sã puj ändãrãt šje mu kriskut?' 18 Atunšje, jãl u zãs: 'Aša uj fašji: Ju uj rãstuna skladišturlje amelji šã uj gradali maj mari, dãstul dã mari sã spremãlesk kutotu šje mu kriskut.' 19 Šã ju muj zãšji alu duša ame: 'Aj mulci bunji stvarur aku, šã dã mulc ej šje ur vinji. Odmoreleščici, mãnãnkã šã be, šã änfulušeščici!' 20 Ali Dimizov ju zãs aluj: 'Tu omulje fãr dã firi! Mar äm asta nopci uj šjire duša ata. Atunšje šjinji u ave korist dãm stvarurlje šje caj pus ändãrãt?' 21 Aša pãce omu kari äš akulježi gãzdãšijilje pãntu jãl sãngur, a nu su gãzdašjit äm oči alu Dimizov." 22 Kapu u zãs Isus alu učenici: "Daje vã zãk: voj nu trãbã sã vã brigalec, dã kustu avostru, šã sã fijeć äm brigur šje vic mãnka, ili sã vã brinulec äm šje vic ämbrãka. 23 Daje kã kustu äj maj vrednã dã kit

mănkare, șă tela maj mult dă kit colu. 24 Numa ujtăcăvă la găgărașc. Jej njiș nu samănă, njiș nu akulježi. Jelji nari skladiște ili șupă, șă tod daje Dimizov lji rănjeșci. Nu șcec voj maj vredni dă vraburjlje? 25 Poči šjinjiva dăm voj ku brigurlje produžuli kustu? 26 Dakă, nu puțec să fășjec niti maj mākăčelji, adășje șcec ăm brigur dă kutotu ostalo? 27 Numa ujtăcăvă la flor ăm telek! Jelji niti să truduleșci niti fașji colji ali ju vă zăk, kă njiș Car Salomon ăm găzdășje alor nu are ămbrăkat așă mândru ka florurlje ăm telek. 28 Ali dakă Dimizov dă dastafel mândremi alu jarbă kari kustă astăs, șă să bagă ăm fok, kit atunșje maj mult u da jăl avovă. O voj avec mikă ănkridală! 29 Dăm ala rând nu vă gândec șje vic mănka șă șje vic be. Nu vă uznemirilec! 30 Dă kutotu aje să brinuleșci ominj făr dă Dimizov. Ăngăndecăvă kă Tata avostru dăm nor șcijă șje vă trăbă. 31 Șă anume tražalec kraljevstva alu Dimizov elși șă kutotu ostalo vu fi dat. 32 O mikă stadă, nuc fijă frikă, kă Tata avostru să ănfălușeșci să vă apuși ăm kraljevstva aluj. 33 Vindec kutotu șje avec șă dădec alu sărașj. Așă adunăcăvă tășc kari nu su puțe rupi, șă găzdășji să vă fijă ăm nor kari nu propadaleșci, hundi lotri nor puțe vinji, niti gândașji să mănășji! 34 Daje kă suflijiče avostru u fi hundi ăj blago avostru.” 35 Isus u zăs alu učenici: “Fijec spremni dă lukru, la să fijec opremilică șă ăm mănjiče avostru lasă fijă luminijle acăcaci. 36 Așă u fi ka slugurlje kari u așciptat pă gospodaru aluj să șă ăntorkă dă pă nuntă, spremni să ăj dăsvăkă kum u kukunji pă ușă. 37 Mândremi alu eje slugur kari u fi skulac, kând u vinji gospodaru! Anume ju vă zăk: Domnu šu punji sângur kintrinca să lji služulaskă șă lju punji să șadă la masă șă lju dvoruli. 38 Șă kând u vinji gospodaru ăm miržuku dă nopči ili dăspru zua șă lju afla așă, mândremi u fi alu ala slugur! 39 Slușulecămă dă asta: ka să șcijă gazda ăm kari șas u vinji lotru, jăl ar păză șă nar lăsa să ăj fijă provalalit ăm kasă. 40 Voj isto trăbă să fijec spremni, kă ju Fișjoru Omuluj uj vinji ăm vremi kând nu ăi nadali.” 41 Petar atunșje lu ăntribat pă jăl: “Domnu spuj tu asta usporedbă pântru noj učenici, ili ăj pântru toc?” 42 Isus u zăs: “Šinji ăj ala vjernă șă kufiri upravitelj kari ăl postavaleșci dă gospodăr pă kasa, șă ăm pravă vremi u da mănkaru alu toc ăm kasa? 43 Mândremi alu ala sluga kari kând u vinji gospodaru, u fașji așă. 44 Dă anume, ju vă spuj kă gospodaru u odredilit alu ala sluga să vodulaskă ku kutotu imanje kari ari. 45 Ali dakă sluga șar zășji ăm suflijuș: ‘Gospodaru, nu su ăntorșji așă păfriș’, șă atunșje să apuși să bată pă slugur șă să be, mănășji șă să ambeci? 46 Atunșje u vinji gospodaru alu sluga ăm șjas kari nu șcijec. Șă atunșje fărđ dă milost lu kaznali, ju da sudbină ku alci una kari nus vjerni. 47 Sluga kari șcijă șje

gândeșci gospodaru, șă dakă nu fașji șă nu să pripremleșci dă dolasku aluj, jăl u kăpăta mulci luvalur. 48 Ali dakă sluga nu șcijă voje alu gospodaru, șă fașji șjeva șje zaslușuleșci kaznă, atunșje u kăpăta pucănji luvalur. Kă alu toc kari mult u fost dat, mult su așcipta dă la jej, șă alu eje alu kari u fost mult dat ăm povjerenje, dă la eje șă maj mult u fi šjirut.” 49 Isus u zăs: “Ju am vinjit să vărľjesk fok dă sud pă pământ, șă kum aș gândi să să apuși să ardă! 50 Trăbă majnti să mă buțec ku mukur. Kum mă mučulesk pă șje aje no treșji! 51 Gândec kă am vinjit să vă aduk putuljală pă pământ ăntri ominj? Nu, ju am adus podjelă! 52 Dă aku maj menkulo ăm kasa dă šinșj ominj ur fi ămpărcăc tri u fi pă parče ame șă doj protiv dă tri. 53 Tatusu u fi protiv dă fișjoruș, șă fișjoru u fi protiv dă tatusu, mumăsa protiv dă fataș, a fata protiv dă mumăsa, șă sokra protiv dă njivastaș, șă njivasta protiv dă sokrașa.” 54 Kum svite alu gărmadă, Isus u zăs: “Kând viđec njegri oblakur kă să răđika dă pă more pă zapad, voj odma zășjec: ‘Astăs u fi plojă’, șă voj șcec u pravu. 55 Șă kând să apukă să bată vântu dăm pustinja la jug, odma zășjec: ‘U fi zuva tari kaldă’, șă ăj așă. 56 Licemjerilor! Voj șcijec să čitalec znakurlje pă pământ șă pă nor. Kum dă nu prișjipec șje aku să doguduleșci! 57 Voj ac trăbuij dăm haje avostru să șcijec șje ăj benji. 58 Dăkă šjinjiva ăi optușuleșci pântru dugu kari nac plăčit șă vă gândeșci să vă adukă la sud, ănșjarkă inka pă kalji să vij la ligizală majnti dă sud! Ar puțe să ăi adukă la sudac, sudacu să ăi ăe la oficir, șă oficiru ăi poči băgă ăm čemică. 59 Ju vă zăk, kă akulo vi trăbuij șă rămăj păn șje no fi plăčit toc banji.”

13 Pă aje vremi orikic dăm regija Galileja ur vinjit la Isus șă jur spus dă Galilejci, a Pilat kari are rimski upravitelj u dat zapovjed pă jej să lji amori kând jej prinosule žrtvur alu Dimizov ăm Hramu alu Jeruzalem. 2 Isus u zăs: “Voj gândec kă Galilejci ăs maj greșni dă bilo kari alci Galilejc, numa dăm ala rând kă ur păcăt jej asta? 3 Nu, uopće nu! Șă punjec ureči! Dăkă nu vic ănkăji voj toc isto așă vic fi duhovno morc. 4 Șă gândec voj kă eje osamnaest lumi kari ur fost amurăc kând u kăzut tornju alu Siloam asre maj duvinj ominj ăm Jeruzalem? 5 Nu, uopće nu! Dakă nu vic ănkăji, așă toc vic fi duhovno morc.” 6 Isus lji spus asta usporedbă: “Are akulo unu om kari ave sământat ăm vinograd ľjemn dă smokvă șă jăl tot vinje șă să ujtă dăkă ăj plod pă ľjemn ali nu afla njimika. 7 Șă așă u zăs alu omula șje lukră ăm gard: ‘Ujtăci ajișje! Kă mar tri aj mă ujta pă ľjemnusta să afľu plod șă nikad nu am aľľat njimik. Tajăl ăndărăt! Adășje ar čăľti pământu?’ 8 Pă aje, omu șje lukra ăm gard u zăs: ‘Domnu, lasă maj unu aj să fijă. Ju uj kapali pă ľăngă jăl șă uj punji gnoj. 9 Dar atunșje u ave plod. Dăkă nu, poc să ăľ

taj ändärät.” 10 Pă zua dă sămbăta, Isus änvăca äm una dă sinagogur. 11 Akulo are mujeri kari patale mar osamnaest ej, dă rov duh äm je kari izazavale bičišug. Je are aplikatä žjos šă nu să puće uspravali. 12 Isus u skužulitu, šă ju zäs: “Mujeru, slobodnä ješč däm bičišugu atov.” 13 Atunše Isus u pus mäjnilje aluj pă je, šă je däm turdatä su uspravalit šă su apukat să de hvalä alu Dimizov. 14 Ali zapovjedniku dă sinagogä are mirgiš daje kă Isus u äntřimatu pă zuva dă sămbăta šă jăl su äntors la eje ominj šă u zäs: “Äs šinšj (6) zălji äm una sămptămăna hundi trăbă šă lukri! Dakä gändec să fijec sänătoš hajde pă una däm elje zălji, a nu pă sămbăta.” 15 A Domnu Isus u zäs: “Licemjerilor! Voj fišjec känd dăzljăgec pă vašilje šă pă măgari avoštři pă zuva dă sămbăta šă lji dušjec la apă? 16 Ali asta mujeri, sămănca alu Abraham, kari Sotona u cänutu lĳigatä osamnaest ej šă nar ave pravo să fijä dizljigatä däm ala ränd kă pă zuva dă sămbăta?” 17 Pă asta, toc eje kari să protivile as re rušanac. Toc alci äm gărmadä sur änfălušät la toči mändři šă bunji stvarurlje šje Isus fășje. 18 Isus u äntřibat: “Alu šjinji are slično kraljevstvo alu Dimizov? Kum samănă kraljevstva alu Dimizov? Ku šje să usporidălenj? 19 Kă kraljevstvo alu Dimizov aj ka goruščino sămănca kari äj tari mikä pă kari om u lotu šă u sămănat äm garduš šă u krešči šă u fost mari ljemn šă vrăbujilje u făkut skujbur äm granur.” 20 Jarä u äntřibat: “Ku šje să usporidălenj kraljevstvo alu Dimizov? 21 Kraljevstvo alu Dimizov äj ka kum mujere ari kvasac să misălaskä mari količinä dă fäjnä, aša kutotu să să potä rădika.” 22 Isus putuvule äm Jeruzalem, prošule äm mulči varušur šă satur šă pă akulo änvăca. 23 Atunše šjinjiva lu äntřibat pă jăl: “Domnu u spasali Dimizov čar pucănj ominj?” Šă Isus u zäs alor: 24 “Uša dă nor äj uskä. Borulecävă tari să tunăc äm nontru. Ju vă pot zăšji kă mulc ur änsjirka să tunji ali nor puće. 25 Vreme u vinji känd gospodaru dă kasa su ridika šă u äncižji uša atunše. Voj pă alta parci vic apuka să kukunjec să vic aruga: ‘Domnu, dăsvă păntru noj.’ Šă vorba aluj u fi: ‘Ju nu šćuv dă hundi šćec voj.’ 26 Voj vic apuka să zăšjec pă aje: ‘Ali noj anj but šă anj mănkat ku činji känd änvăcaj pă ulicurlje anoštři.’ 27 Šă jăl u zăšji maj undatä: ‘Ju vam zäs kă nu šćuv dă hundi šćec. Fužjec dă la minji, voj ominjilor rej!’ 28 Da akulo vic plănžji šă vic kărcăji ku đinci šă vic fi mirgiš känd vic vide pă Abraham, Izak šă pă Jakov šă pă toc proroci äm kraljevstva alu Dimizov, ali voj vic fi vărlijec afară. 29 Šă eje kari ur šăde la masă pă nuntă äm kraljevstva alu Dimizov ur vinji dă pă Istok, Zapad, Sjever, šă dă pă Jug. 30 Băgăc sama kă orikic kari äs aku maj pucăn važni ur fi maj mar, a hej kari äs aku maj mar ur fi maj mišj.” 31 Orikic farizej ur vinjit la Isus äm aje ista

ză, să äl ämpurušjaskä. Šă ju zäs: “Herod gändešči să či amori. Däm ala ränd lasă lokusta šă dući pă altu lok.” 32 Isus u äntors vorba: “Dušjecävă šă zăšjec alu lisicurljelje: ‘Ju măn pă drašj afară šă ozdravalaskä pă bičež. Ju uj fašji aša astăs, šă mănji šă tek äm treća zuva uj zavăršäli.’ 33 Ali ju trăbă să fjuv pă kalje astăs, mănji šă treća zuva, izgledalešči kă nu slobut proroku să mori afară däm Jeruzalem. 34 O Jeruzaleme, Jeruzaleme tu kari aj amurăt pă proroc šă aj vărlijit petri pă eje kari Dimizov vu mănat la činji! Kiči rändur am gändit să branalesk pă kupiji atej ka gäjna pă puijš dăsup haripilješ, ali voj nu gändec! 35 Ujtăci aku! Kasa ata äj lăsatä sängură golă. Šă nu mic vide păn šje nu vic zăšji: ‘Blagoslovulit să fijä kari vinji äm numilje alu Domnu!’”

14 Undatä Isus u mers să večeralaskä la kasa alu vođa dă farizej. Are pă zuva dă sămbăta šă jej să ujta pă jăl tari ku sama. 2 Om ku bičišug dă umflälä däm apă su pojavalit dădănenće aluj. 3 Isus u äntřibat pă učiteljur dă zakonu alu Mojsije šă pă farizeji šje asre akulo: “Äj zakonito dă pă zakonu alu Mojsije să ozdravalaskä pă zuva dă sămbăta ili nu?” 4 Jej tășje, Isus pă aje u pus mäjnilje pă omula, šă lu ozdravalit šă lu lăsät să fugă. 5 Isus lju äntřibat: “Dăkä šjinjiva däm voj ari fišjor ili pă vakä kari u kăzut äm bunar adănkă nac skoči odma afară, šă pă zuva dă sămbăta?” 6 Pă aje, jej nu puće să uništılaskä vorba. 7 Isus u băgat sama kum gošči kari asre čimac izabrale lokurlje helj maj äm centrä la masă. Isus lji änvăcă ku usporedbă pă jej: 8 “Känd ješč čimat dă la šjinjiva pă nuntă nu šădec pă lok dă časni gošč. Domačinu ar puće să vi čimat pă šjinjiva maj važni dă voj pă ala lok. 9 Domačinu ar puće să vijă ku omula, šă să ac zăkä: ‘Urtaku amnjov, elši lokusta äj păntru jăl’, šă atunše tu ješč äm rušanji. Vi trăbuij să či dušj pă zadnji lok. 10 Aša känd ješč čimat, dući šă akuležjic zadnji lok. Atunše Domačinu ar puće să vijă šă să ac zăkä: ‘Urtaku amnjov, hajd maj äm sus.’ Atunše äm asta slučaj tu vi puće să aj maj mult poštovanje äm nence alu urtašji atej šă gošč. 11 A tot omu kari să rădika sängur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi rădikac.” 12 Su äntors la Domačin šă Isus u zäs: “Känd pripremilešč večerä nu čima numa pă urtašjic, ili pă fračic, ili pă njamuc ili pă găzdašj susjedur, kă jej sigurno čur čimači pă činji isto šă aša cu fi äntors. 13 Maj benji känd fašj feštă čamălji pă sărašj să vij šă pă invaliž, šă pă ulož šă pă orb. 14 Tu vi fi blagoslovulit, kă jej nuc poči äntoršji ali Dimizov ču nagradali äm nor pă zuva dă uskršnuće dă pravedni ominj.” 15 Känd unu däm ominijje la masă u auzăt, Jăl u zäs: “Blagoslovulit äj ala kari u mănka pită äm kraljevstva alu Dimizov!” 16 Isus u äntors vorba: “Undatä are

unu om kari u dat mari večeră. Multă lumi are čimat akulo. 17 Mar apropi dă večeră sluga u fost mănăt la gošč să lji čemi: 'Hajdec', u zăs jăl: 'kă kutotu aj spremno!' 18 Ali jej toc dăm jej sor apukat să aš aflji izgovorur. Unu u zăs: 'Ju am kumpărat telek, šă trăbă să mă duk să u văd. Mă arogă la činji, să zăšj sām jerči.' 19 Alci u zăs: 'Ju am kumpărat šinšj (5) perez dă bikan šă trăbă să mă dukă să ānšjerkă. Mă arogă la činji, să zăšj sām jerči.' 20 Treči om u zăs: 'Ju baš mam ānsurat šă dām ala rānd nu pot vinji.' 21 Sluga u mers ām napoj la gazda aluj šă ju spus kutotu. Asta lu mirgišit pă gazda šă jăl u zăs alu sluga aluj: 'Āngribeščici, duči pă ulicur šă ām centru dă varuș šă adālji pă sārāšj, ulož, invaliž šă pă orb să vijă.' 22 Kānd u fākut aje, gazda u javalit kă u fākut aje ali inka are maj lok. 23 Atunšje ju zăs gazda alu sluga: 'Aku duči ām kot pă ulicur šă čamă šă fă să vijă, aša să fijă kasa ame umpljită. 24 Kă njišj unu dām eje elši kari asre čimac nor gusta dām večera ame.'" 25 Mulc ominj āl sljedile pă jăl. Isus u āntors ām napoj šă u svātīt alor: 26 "Bilo šinji dām voj kari plašji maj tari pă tatusu pă mumāsa pă bāšācaš, pă kupijiš pă fraci šă pă sorālješ šă čak pă kustu aluj maj mult dă kit pă minji, nu poči să fijă učeniku amnjov. 27 Dakă šjinjiva gāndešči să fijă učeniku amnjov, trăbă să dukă krušje aluj să mă sljedilaskă šă să fijă spremni să mori pāntru minji." 28 "Gāndecăvă aku dakă unu dām voj gāndešči să fakă toranj, nu ac šāde elši žjos šă să videc dakă avec dāstul banj să āl fāšjec do kraja tornjula? 29 Inače ar puče să fašj temeljurlje šă hej šje să ujtă la voj šar puče fašji šufă dām voj daje kă nu avec dāstul banj să završālec. 30 Jej ur zăšji: 'Asta om su apukat să gradalaskă ali no putut să završālaskă!' 31 Ili ka kum kralju su spremili să mergă ām bātajă ku altu kralj. Šă să nu šadă elši šă să gāndaskă dakă ku zešji (10) hiljada dă kātānj poči să āl savladalaskă ku protivnikuš kari ari doj spešj (20) hiljada? 32 Atunšje dakă nu poči să āl savladalaskă u māna pă pregovarač kită āj inka neprijateljū dă parci să āntrebi dă uvjetur dă putuljală. 33 Šă aša toc dām voj dakă nu vic lāsa kutotu šje avec, nu poči să fijă učeniku amnjov." 34 Isus u zăs: "Sari āj bună stvar ali dākă perdi izu, ku šje poc āntoršji bālureme? 35 Nuj bună atunšje njiš dă pāmānt njiš dă šrot. Lume numa u vārlešči āndārāt. Punjec ureči voj kari avec ureči să auzăc!"

15 Pālāngă Isus su okupulit tari mulc carinici šă tari mari grešnici să puja ureči la vorba aluj. 2 Farizeji šă učitelji dă zakonu alu Mojsije sur apukat să āl gumunjaskă, šă jej zăšje: "Asta om să družulešči ku grešnici, šă mănānkă ku jej." 3 Daje Isus lji spunji asta usporedbă: 4 "Dakă šjinjiva dām voj ari sto birš šă să perdi una dām jelji, nac lāsa pă

ešće devedeset devet ām pustulot, šă ac meržji dă pă aje una su kutăc pān šje nac afla? 5 Šă kānd vic afla, aj dušji pă umirilje ku fālušājă. 6 Atunšje ac meržji akasă, vic čima pă urtašjic šă pă susjedi avoštři šă ac zăšji: 'Ānfālušācāvă ku minji, kă am aflat pă birka ame kari are pirdut!' 7 Ju vă zāk, ku fi maj mari fulušājă pă nor kānd su ānkāji unu grešnik, nego dă devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji trăbă ānkājală, aša jej gānde." 8 Isus maj zăšji: "Ili haj să zāsenj kă una mujeri ari zešji (10) banj dām aržjint šă atunšje unu dām jej perdi. Nu acăcă lumina šă mătura podu šă u kuta banj, pān šje nu află? 9 Šă kānd u afla banj dām aržjint pārdut, je šu čima pă urtašjilje alji šă pă susjedurlje una, šă u zăšji: 'Ānfālušācāvă ku minji, kă ju am aflat banj kari am pirdut!' 10 Ju vă pot zăšji kă āj isto aša āntră āndelji alu Dimizov. Dakă să ānkāješči unu grešnik, jej să ānfālušešči." 11 Isus u zăs: "Are unu om kari ave doj fišjor. 12 Hāl maj tānăr u zăs alu tatusu: 'Tată, dām dio šje ām pripadalesči.' Aša tata aluj u āmpārcăt kutotu šje ave āntri jej. 13 Dă pă dovă tri zālji, fišjoru hāl maj tānăr u akuljes kutotu šje ave šă su pus pă kalji să mergă dāparci šă akulo u čilitit kutotu šje ave, čilte fār dă gānd. 14 Kānd u čilitit kutotu, mari fomi u vinjit pă pāmāntu hundi are jăl, šă su aflat ām sārāšijă. 15 Aša u mers la unu om ām pāmāntula kari lu mānat ām telek să aj rānjāškă poršji. 16 Aluj ji are aša fomi dă šu kivinjit să mānāšji dām ha šje mānka poršji, šă njime nuj dāde njimika. 17 Dă pă aje jăl šu vinjit ām firi. Jăl u zăs: Tata amnjov ari mulci slugur šă jej ari um boglă dă mānkari a ju ajišje mor dă fomi! 18 Ju muj skula šă uj meržji la tata amnjov šă ju zăšji: 'Tata amnjov, ju am zgřešilit protiv dă činji, šă alu Dimizov ām nor. 19 Ju nu mes maj mult vredan să fjuv čimat fišjoru atov. O lasāmă să fjuv radniku atov!' 20 Atunšje su skulat šă u mers la tatusu. Ali mar kānd are inka dāparci dă la kasa alu tata aluj, tatusu lu vāzut šă lu apukat mila dă jăl. Tatusu u aljirgat la jăl, lu āngārgājet šă āl surātāt tari. 21 Fišjoru ju zăs: 'Tata amnjov, ju am zgřešilit protiv dă činji šă alu Dimizovu ām nor. Ju nu mes maj mult vredan să fjuv čimat fišjoru atov.' 22 Tatusu u zăs alu slugurlje aluj: 'Dušjec friš šă aflăc maj bunji colji šă punjec pă jăl, dādecāj virigă dă māna aluj, šă cipiliš dă pišjorilje aluj. 23 Šă apukăc pă maj māndru rānjită vakă šă amurăcu, atunšje lasă să mānkānj šă să fijenj fāloš. 24 Adăšje? Dām ala rānd kă astās fišjoru amnjov are mort, a aku kustă ām napoj! Jăl are pirdut šă aku su aflat! Aša jej sur apukat să să ānfālušaskă. 25 Maj bātārñ fišjor are ām telek. Jăl vinje akasă šă kum vinje maj apropi dă udvar, jăl puče să audă muzikă šă žok. 26 Aša u čimat pă unu dām slugur šă u āntribat šje āj aje. 27 Šă ju spus: 'Fračitu atov su āntors akasă šă tatusu u amurāt maj

măndră rănjită vakă dăm ala rând kă su ăntors sănătos!' 28 Ali jăl are mirgiš šă nu gânde să tunji ăm nontru. Šă aša u mers afară, a tatusu să aruga la jăl să vijă ăm nontru. 29 Ali jăl u ăntors vorba alu tatusu: 'Numa gândešćici kă mulc ej šje am lukrat dă činji ka robu, šă uvek am făkut šje maj zăs šă tot nu maj dat njiš mikă kecă să pot ave slavalala ku urtašji amej. 30 Ali kând astăs fišjoru atov u vinjit akasă kari u mănkat kutotu šje aj dat gâzdăšije, ku bludnicur, atunšje tu či dušj šă amor rănjită vakă pântru jăl!' 31 Tatusu u zăs aluj: 'Fišjoru amnjov, tu ješč uvijek ku minji, šă kutotu šje am ju aj atov. 32 Isto aša benji aj aku să slavalenj šă să nji ănfălušanj kă astăs fračilje atov are mort šă su ăntors ăm kust ăm napoj, šă jăl are pirdut šă aku su afat!'"

16 Asta usporedbă isto Isus u spus alu učenici: "Are om gâzdak kari u dat lukru alu unu upravitelj, šă ju fost spus aluj kă upravitelju čaltešći šă răsăpă gâzdăšije alu gazda aluj. 2 Aša lu čimat pă jăl šă ju zăs: 'Šje aj asta šje audă dă činji? Dăm računu dă kutotu šje aj făkut, kă tu maj mult nu poc fi upravitelj!' 3 Upravitelju u zăs atunšje aluj sângur: 'Šje să fak, aku kând gazda je ăndărăt lukru dă la minji? Nu am pučeri să kapalesk? U fi rušanji să mă duk să kuldujesk. 4 Šćuv šje uj fašji! Ju uj direžji aša dă kând mur măna dăm lukrusta tot uj fi apukat ăm benji la kăšălje ominjistora.' 5 Aša jăl u mănăt dă pă ominji šje as re dator alu gazda aluj, unu pă kici unu. Jăl u ăntribat pă elši om: 'Kit ješč dător alu gazda amnjov?' 6 Jăl u ăntors vorba: 'Sto bačvur dă uloj dăm maslinur.' Upravitelju u zăs: 'Šăz žjos, jec računu šă pă friš skrija pedeset.' 7 Šă jăl u ăntribat pă altu om: 'Kit ješč tu dător?' 'Sto merur dă pšenică.' Šă jăl ju zăs aluj: 'Jec računu šă skrija osamdeset.' 8 Atunšje gospodar u ămărit pă nu dirept upravitelj kari ăm oči aluj nu are bun upravitelj, kă u arătăt dăstafelă mărduljišă kari nuj bună. Asta arătă, kă ominji dă asta svet ăs maj mudri ăm stvarurle alor dă kit dă ominji dă lumină. (aiōn g165) 9 Šă ju vă zăk: 'Koristilec gâzdăšije šje fužji daje kă aj nepravednă ku aje vă făšjec urtašj pă lăngă voj, aša kând nu maj u fi gâzdăšijă, atunšje voj vic fi apukac ăm nor dă erikeš. (aiōnios g166) 10 Ala kari aj vjeran ăm maj mišj stvarur, aj isto aša vjeran ăm stvarurle mar; šă ala kari nuj vjeran ăm stvarurle mišj aj isto nu vjeran ăm stvarurle mar. 11 Šă aša dakă nac fost vjerni ăm svetovno gâzdăšijă šjinji vu ănkredī ku pravă gâzdăšijă să upravljaletc? 12 Šă dakă nu šćijec upravljali ku altora benijlje, šjinji vu da aje šje pripadalešći avovă? 13 Njiš una sluga nu poči să služulaskă pă doj gazdur dăm turdată, kă pă unu u zamrzăli a pă altu u plašji, ili u fi vjeran alu unu a pă halalănt nu u puče vide ăm oč. Nu pučec služuli šă alu

gâzdăšijă šă alu Dimizov istovremeno." 14 Kutotu aje auze farizeji, kari asre lukumic dă banj, šă jej su apukat să ăš fakă šjuf. 15 Atunšje Isus u zăs: "Voj vă fišjec pravedni ăm oči alu lume, ali Dimizov šćijă sufličilje avoštři. Šje lume tari cenilešći, skărbă aj ăm nenće alu Dimizov." 16 Isus zăšji: "Zakonu alu Mojsije šă kenvijurle alu proroci kari jej ur skris vridile păn šje no vinjit Ivan kari bučuza šă dă atunšje spunje Hir fălos dă kraljevstva alu Dimizov a noj trăbujenj să nagovurelenj să mergă ăm kraljevstva alu Dimizov. 17 Nu značalešći kă zakonu alu Mojsije nuj bun. Majnti u trešji noru šă pământu, kită să propadalaskă zakonu ili să kadă una slovă dăm zakon. 18 Kari să lasă dă la băšăcaš să să ănsori ku alta băšăca fašji preljub. Šă tot omu kari u ănsura pă mujeri kari aj lăsătă dă la bărbat isto fašji preljub." 19 Isus zăšji: "Are om gâzdak kari să ămbrăka ăm colji skumpi šă ăm totă ză mănka skumpă mănkar. 20 Akulo are isto aša om sarak kari să čima Lazar kari are astupat ku čirevur pă jăl šă are pă košći la uša la ala gâzdak. 21 Jăl ăš kivinje să fiја rănjit ku mrvicurle šje kăde dă pă masa alu omuluje gâzdak. Kănji delj divljă čak vinje la jăl šă aj ljinze čirevur. 22 U vinjit vreme kând u murit kuldužu, šă ăndeji lor dus ăm bracă la Abraham. Omu gâzdak isto u murit šă u fost ăngrupăt. 23 Ăm mari mukă ăm podzemlje, gâzdaku su ujtat sus šă u văzut pă Abraham dă dăparci šă pă Lazar kari are lăngă Abraham. (Hades g86) 24 Šă jăl u plăns ăm mužjală: 'Tata, Abraham fiјăc miłă dă minji! Mănăl pă Lazar la minji lasăl să ăntupaskă žježjitu ăm apă šă săm răšjaskă ljimba, kă mari mukur ăs pă minji ăm fokusta.' 25 Abraham u ăntors vorba: 'Fišjoru amnjov, tu trăbă să či ăngăndešć dă aje kând arej pă pământ tu avej mulči bunji stvarur, kând Lazar ave mulči relji stvarur. Ali jăl aj aku ăm utjehă, kând ješč tu ăm mukă. 26 Šă dă kutotu asta, ăntri noj šă ăntri voj aj mari gropă făr dă kraj. Eje kari ar găndi să mergă dă ajišje la voj nu poči, šă njiš njime nu poči dă la voj să vijă la noj.' 27 Atunšje omu šje are gâzdak u zăs: 'Mă arog la činji să ăl măj pă Lazar la kasa alu tata amnjov. 28 Ju am šinšj frac kari akulo kustă. Lasă să lji upozurulaskă să nu vijă pă ista lok pljin dă mukă!' 29 Abraham u ăntors vorba: 'Jej ari kenvijur kari Mojsije šă proroci ari skris dă jej să lji opozurulaskă! Lasălji să puja ureči la jeji!' 30 A jăl u zăs: 'O nu, Tata amnjov Abraham. Alor lji trăbă să lji vijă šjinjiva dăm morc, šă jej sur ănkăji.' 31 Abraham u ăntors vorba: 'Dakă no punji ureče la Mojsije šă la prorokur, nur ănkredī njiš să să skolji šjinjiva dăm morc.'"

17 Isus u zăs alu učenici aluj: "Napadajur dă relji trăbă să vijă ali jao alu ala om pă kari vinji. 2 Aluj jar fi maj benji să ajvi petră dăm mlin ljiğată la găt šă să să vărļjaskă

ăm apă, dă kit să puji pă grehur pă hej mișj. 3 Fijec ăm samă! Dakă fračitu ac vitești ămpurișești; atunșje dakă su ănkăji, jartăj. 4 Makar să zgreșilaskă protiv dă činji šapči (7) rândur ăm una ză, dakă vinji la činji šapči (7) rândur să priznalaskă dă aje šje u făkut, jartăj.” 5 Apostolu u zăs alu Domnu: “Dănji maj mult ănkridală!” 6 Domnu anostru u ăntors vorba: “Să vi avut ănkridală makar aša dă mikă ka sāmānca dă gorușičino zmo voj ac puče zăšji alu ljemnusta: ‘Skočici dām vānj šā sāmānāci ăm more!’, šā voj vic punji ureci. 7 Šjinji dām voj zăšji alu sluga aluj, dă pă šje u lukra ăm telek ili paze pă biršj, să ac zăkă kând vinji dām lukru: ‘Hajd jec lok?’ 8 Mar ju zăšji am lok dă aje: ‘Duči šā fā šjeva dă mănkat, ščimbăc colijle, šā aščaptāmă să mănānk šā să bjov, dă pă aje poc tu să šās šā să mănāšji!’ 9 Šā ar kăpăta sluga šjeva ka posebnă zaslugă dă aje dă šje u făkut? Ju găndesk kă nu. 10 Šā voj isto fășjec kutotu šje am zapovjedalit, trăbă să zăšjec: ‘Noj ščenj numa obični slugur. Noj numa anj făkut lukru anostru!’” 11 Aša pă kalje dă Jeruzalem, Isus u mers pă kalje kari sljedile granicurlje ăntri Samarija šā Galileja. 12 Are aje să tunji ăm unu dām saturljelje šā jăl u aflat pă drik zešji (10) ominj ku gubă. Jej ur stat pă dăparci 13 šā ur mužjit la jăl: “O Isuse Domnu! Fijăc milă dă noj!” 14 Kând u văzut pă jej, Isus u zăs: “Dușjec šā arătăčăvă la pop să vadă dakă ščec sănătoș.” Jej lur pus ureci, šā pă kalji jej ur fost čistilic. 15 Atunșje unu dām jej kând u văzut kă u fost čistilit su ăntors ăm napoj šā dām tot graju slavale pă Dimizov. 16 Jăl u kăzut žjos pă ubrazu la pișjorilje alu Isus šā ju zahvalalit. Ali omula are Samaritanac. 17 Isus u ăntribat: “Nas re zešji (10) ominj kari as re čistilic? Hundi ăs heščelanc novă (9) ominj? 18 Nu su ăntors njime ăm napoj să đe slavalala alu Dimizov, čar strancusta?” 19 Atunșje jăl u zăs: “Skolăci šā duči pă kaljec. ănkridala ata ču spasalit!” 20 Kum u fost ăntribat dă la farizeji kând u vinji Kraljevstvo alu Dimizov, Isus u ăntors vorba: “Kraljevstvo alu Dimizov nu vinji, aša să potă ominji să promatralaskă dă pă znakovur. 21 Aša lume să nu potă să zăkă: ‘Ujtăci! Ajiše ăj.’ Ili: ‘Akulo ăj!’ Nu! Kraljevstvo alu Dimizov ăj ăntri voi!” 22 Jăl u zăs lu učenici aluj: “U vinji vremi kând vic kivinji să viđec una dām zăljljelje kând ju, Fișjoru Omuluj, uj vladali ka kralju, ali kivinjala avostră no fi ispunulită. 23 Orikic ur zăšji: ‘Ujtăci akulo ăj! Ajiše ăj!’ Nu fužjec ăm njikere nu vă maknalec! 24 Kând ju uj vinji Fișjoru alu Omuluj, ju uj vinji ka skripala pljin dă svetlă svitlăžānt dām unu kap dă nor pān la altu kap dă nor. Aša u fi šā ku Fișjoru Omuluj ăm zua aluj. 25 Ali majnti dă aje, ju trăbujesk să patalaskă mult šā ju uj fi odbacalit dă la asta generacijă. 26 Kum are ăm zăljljelje kând Noa kusta, aša u fi ăm zăljljelje kând ju Fișjoru Omuluj uj vinji.

27 Atunșje jej mănka šā bije, să ănsura šā să ămirita pānă ăm zuve kând Noa u tunat ăm arkă. Šā poplava u vinjit šā u uništilit pă toc kari nas re ăm arkă. 28 Isto aša are ăm zăljljelje kând Lot kusta. Jej mănka šā bije, kumpăra šā vinde, šā sāmāna šā gradale. 29 Ali pă zuva šje Lot u fužjit dām Sodoma u kăzut fok šā sumpor dām nor šā u uništilit pă jej toc. 30 Isto aša u fi dām turdată pă zuve kând ju, Fișjoru alu Omuluj muj ăntorșji. 31 Dakă ăj ăm aje zuva omu pă krovuș dă kasa a stvarurlje aluj ăs ăm kasa, nu mergă žjos dă pă jelji să ăš je ku jăl. Isto aša dakă ăj om ăm telek, nu mergă akasă. 32 ăngăndecavă dă bășăca alu Lot šje ju su dogodulit! 33 Šinji gođe ănșjarkă să ăš spasalaskă kustuș ala lu perđi a kari lu perđi ala u ave kust. 34 ăm aje nopci ju vā spuj ur fi doj ominj ăm ista pat šā unu dām jej u fi lot, halalānt u fi lăsat. 35 Dovă mujer una ur meljali fān, šā una u fi lotă, hajelantă u rāmānje.” 37 Učenici ur ăntribat pă Isus: “Hundi u fi aje Domnu.” Jăl u odgovorulit: “Hundi ăs ominj morc akulo u vinji leșinari.”

18 Isus u spus usporedba să areci alu učenikur kă om ar trăbuij uvijek să să aroži šā nikad să nu odustulaskă. 2 Jăl u zăs: “Ăm unu varoș are unu sudac. Omusta nu ave frikă dă Dimizov, njiș nu să brigale dă njime šje jej zăšji. 3 Šā akulo are una vădojă ăm varușula kari stalno vinje akulo la jăl, šā să aruga: ‘Apără mă dă dužmanu amnjov.’ 4 Una vremi nuj ažuta. Dă pă aje su apukat să să ăngăndaskă: ‘Nu am njiș šefălji frikă dă Dimizov, ili brigă pă lăngă ominj. 5 Kum gođe, ju uj ažuta alu asta udovică kă mult mă dosadalesči. Uj apăra, inace mu dosadali ku vinjala šā ku ăntribalurlje alji.’” 6 Atunșje Domnu Isus u zăs: “Ac băgat sama šje šu zăs sāngur aluj sudacu hamiș? 7 Šā atunșje nu da Dimizov điriptaci šā zăštiť alu lume akuljesă aluj kari plānži la jăl zuva šā nopce šā jăl are strpljiv ku jej. 8 Ju vă zăk kă jăl u ažuta ku điriptaci šā ku zăštiť pă friș. Ali uj afla Fișjoru alu Omuluj dăstafelă ănkridală ăm ominj kând ju muj ăntorșji pă pāmănt?” 9 Isus u spus alta puvešči, alu orikic ominj kari asre tari uvjerilică ăm pravедnostu alor, a jej pă alci să ujtă ku mărznjă. 10 Jăl u zăs: “Doj ominj ur mers sus ăm Hram să să aroži. Unu dām jej are farizej, šā altu om are carinik. 11 Farizeju su skulat sus šā u zăs asta aruguminci pāntu dă jăl: ‘O Dimizolje, ju dov hvală cijă kă nu mes ju ka heščelanc ominj: pulkućic, hamiș, preljubnik, ili čak ka asta carinik. 12 Ju postulesk dovă rāndur pă săptāmānă; dov desetina cijă dă kutotu šje zaradalesk.’ 13 Cariniku pă haje parci, u rāmas dă parci, šā nu su ăndura să rāđiși očiș ăm nor, numa ăš băče čeptu dă žalji šā zăšje: ‘Dimizolje aj milă dă minji greșnik!’ 14 Ju ăc zăk kă ala poreznik u mers akasă

opravdan la Dimizov, a farizej nu. A tot omu kari sã rãdika sãngur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi rãdikac." 15 Jej ur adus isto aša sã pã mišj kupijĩš, sã puĩj Isus mãnjilje pã jej sã lji blagoslovulaskã. Ali kãnd ur vãzut aje učenici jej ljur svãtit sã ãj ãe u ãinã. 16 Isus lju ċimat atunšje la jãl sã u zãs: "Lasãlji pã kupiji sã vijã la minji sã nu lji branalec, kã kraljevstva alu Dimizov pripadalešci alu dastafel ka jej. 17 Anume, ju vã zãk: 'Kã kari goċe no fi ka kupiji mišj ponizni nor puċe sã tunji ãm kraljevstva alu Dimizov.'" 18 Are unu vladar akulo kari u ãntribat pã Isus: "Bun Uċitelju, šje trãbã sã fak sã kapãt kust dã erikeš?" (aiõnios g166) 19 Ju zãs Isus aluj: "Adãšje mã ċem pã minji bun? Njime nuj bun ċar unu Dimizov. 20 Zapovjedurlje alu Dimizov šċijã: 'Nu fã preljub', 'Nu amurã', 'Nu fura', 'Nu svedoċuli ãm mišjunã', 'Poštivãlešċic pã tatusu sã pã mumãta.'" 21 Jãl zãs: "Da sã asta am pãzãt dãm tãnjireme ame." 22 Kãnd u auzãt Isus aje, jãl ju zãs: "Ali ac ibizešci una stvarã: duċi sã vindic kutotu šje aj, ãmparcã banji alu sãrašj, sã tu vi ave gãzdãšijã ãm nor. Atunšje hajd sã sljedilešċimã pã minji." 23 Ali kãnd u auzãt aje, tari su ãntristat kã jãl are gãzdak ša nu gãnde kutotu sã vãndã. 24 Kãnd u vãzut Isus kitã dã tari su razoċaralit, jãl u zãs: "Kitã dã grov ãj dã eje kari ãs gãzdašj sã tunji ãm kraljevstva alu Dimizov! 25 Maj ušuri ãj alu devi sã tunji pãm ureċilje dã ak, dã kitã alu gãzdak sã tunji ãm kraljevstva alu Dimizov." 26 Hej šje punje ureċi ur zãs pã aje: "Šinji atunšje poċi fi spasalit?" 27 Isus u ãntors vorba: "Šje ãj nemoguċe alu om, ãj moguċe alu Dimizov." 28 Atunšje Petar u zãs: "Benji noj anj lãsat kutotu, sã ċanj sljedilit pã ċinji." 29 Isus u ãntors u alor vorba: "Anume, ju vã zãk, kã šinji goċe ãš lasã kasaš, ili pã bãšãcaš, ili pã fraciš, ili pã mumãsa sã pã tatusu, ili kupijĩš pãntru kraljevstva alu Dimizov, 30 a sã nu kapiċi dã aje maj mult ãm asta kust dã kit ave, a u kãpãta pã altu svet kari vinji kustu dã erikeš." (aiõn g165, aiõnios g166) 31 Isus u ċimat pã dvanaest apostolur la jãl, sã u zãs: "Punjec ureċi, noj mãrženj ãm Jeruzalem sã kutotu akulo šje u fost skris dã la proroš ãm kenvija svãntã dã minji, Fišjoru Omuluj a aje su dogoduli: 32 Jej mu predali ãm mãnjilje alu ominj kari nus Židovi sã dãm minji šor fašji šuf, uj fi bãtut, jej mu skipa, 33 sã dã pã šje uj fi biċevãlit sã uj fi amurãt, ali dã pã aje ju uj uskrsnuli treċa zuva." 34 Učenici nu šċije njimik dã asta. Elje vorbi ljur fost askunšã, sã jej nor prišjiput njimika šje sã ãngãnde Isus. 35 Kum ãs re apropi ãm Jerihon, šjeva ka omu orb šãċe pã drik sã kulduže. 36 Kãnd omu orb u auzãt kã gãrmadã trešji pã akulo, jãl su ãntribat šje ãj aje. 37 Aša jur spus kã Isus dãm Nazaret u trikut pã akulo. 38 Pã aje u mužjit: "Isuse Fišjoru alu David, mã arog la ċinji aj milã dã minji!" 39 Lume kari umblã ãm nenci ãj zãšje sã takã, ali jãl

su apukat sã maj tari sã mužjaskã la jãl: "O Fišjoru alu David aj milã dã minji!" 40 Atunšje Isus u stat sã u dat zapovjed sã ãl adukã la jãl. Jãl lu ãntribat: 41 "Šje gãndešċ sã fak pãntru ċinji?" Šã jãl u ãntors vorba: "O Domnu, ju gãndesk sã vãd!" 42 Isus ju zãs: "Ujtãċi! ãnkriċala ata ċu ozdravalitã." 43 Šã jãl odma u kãpãtat sã vadã. Šã lu sljedilit pã Isus, sã slavale pã Dimizov. Šã totã lume kari ur vãzut dãċe slavã alu Dimizov.

19 Isus u vinjit ãm Jerihon sã u trikut ãm ala varuš. 2 Šã akulo are om šje sã ċima Zakej. Jãl are glavni poreznik, sã are gãzdak. 3 Jãl ãnšjãrka sã vadã pã Isus sã sã saznalaskã šjinji ãj jãl. Ali nu ãl puċe sã ãl vadã akulo asre mulc ominj daje kã jãl are niskã om. 4 Dãm ala rãnd jãl u aljãrgat ãm nenci sã su urkat pã ljemn dã divlja smokvã ãm nadã kã lu vide daje kã Isus vinje pã aje kalje. 5 Kãnd u vinjit Isus pã lokula, jãl su ujtat sus sã lu vãzut pã jãl, sã ju zãs: "Zakej, pãfriš haj žjos, kã ju trãbã astãs sã vju la ċinji akasã." 6 Šã jãl su ãngribit sã vijã žjos sã lu apukat ku fãlušãjã. 7 Kãnd ur vãzut lume aje, jej toc gumunje: "Jãl u meržji la om kari ãj grešnik!" 8 Zakej su skulat sã u zãs: "Domnu, ujtãċi! Ju dov žãmãtaċi dãm gãzdãšije ame alu sãrašj. Šã dakã am ãnšjãljit pã šjinjiva, ãntork patru rãndur majmult." 9 Isus ju zãs aluj: "Astãs spasenje u vinjit la asta kasa, kã sã asta ãj fišjoru alu Abraham. 10 Kã ju Fišjoru alu Omuluj am vinjit sã kotã sã sã spasalaskã pã ominj kari u fost pirdut." 11 Mulc ominj ur auzãt elje vorbi, kum are dapropi dã Jeruzalem, sã ominji sã gãnde kã kraljevstva alu Dimizov odma su apuka. Isus daje su apukat sã lji spuji maj una usporedbã. 12 Jãl u zãs: "Unu gãzdak om su gãtat sã mergã ãm dãparċi pãmãnt sã kapiċi kraljevstva sã atunšje sã sã ãntorkã. 13 Jãl u ċimat pã zešji (10) slugur, sã lju dat pola kila dã aržjint, sã u zãs: 'Fãšjec korist aje pãn šje nu mã ãntork.'" 14 Ali ominji dãm lokula aluj ãl mãrzãle, sã u mãnat pã predstavnijš dã pã jãl sã zãkã: 'Noj nu gãndenj asta om sã nji fijã kralj.' 15 Ali jãl su ãntors ku autoritet dã kralj sã u dat zapovjed sã ãj adukã pã slugurljelje alu kari u dat banj sã vijã dãċãnenċi sã ċe izvještaj šje ur fãkut ku banji. 16 Elšj sluga kari u vinjit, u zãs: 'Domnu, banji atej mu adus dã zešji (10) majmult.' 17 Šã jãl u zãs aluj: 'Mãndru! Tu ješċ bun sluga. Daje kã are vjeran ku mik, aku aj autoritet pã zešji (10) varušur.' 18 Altu om u vinjit, sã u zãs: 'Domnu, banji atej su rãċikat dã šinšj (5) rãndur.' 19 Šã jãl u zãs isto astuje: 'Ju cuj da autoritet pã šinšj (5) varušur.' 20 Šã treċi (3) u zãs: 'Domnu, ajišje ãj banji atej, ju am pãzãt pãntru ċinji, am pus ãm maramicã. 21 Mijã mi are frikã dã ċinji daje ka ješċ strog om: Tu jej šje naj ulagalit sã akuljež šje naj sãmãnat.' 22 Šã u zãs kralju ãm ãnturšjalã dã vorba: 'Dãm gura ata cuj suduli, njiš korist sluga! Tu šċijej kã

mes om strog, šā jov šje nuj amnjov, šā akuljeg šje nam sāmānat. 23 Atunšje adiše naj pus banji ām bankā? Sā vi putut šjeri banji ku kamaturlje kānd maš āntoršji. 24 Atunšje kralju u zās alu hej šje stāce akulo: 'Loc banji dā la jāl šā dādecāl alu ala kari ari zešji (10).' 25 Jej ur zās: 'Ali Domnu, jāl mar ari šinšj (5) kilā dā aržinti!' 26 Ju vā zāk: Kari ari u ave majmult, a heje kari nari čak šā haj pucān šje ari u fi lot dā la jāl. 27 A alu dužmanji amej kari nu gānde sā fjuv kralju alor, adušjecālji ajišje šā amurācālji ām oči amej!' 28 Kānd Isus u spus usporedbe, u mers maj pā dāparci pā kalje dā Jeruzalem. 29 Kānd Isus vinje mar apropi dā lok ām Betfaga šā Betanija la planina dā maslinur, jāl u mānāt pā doj učenikur aluj ām nenci. 30 Jāl u zās: "Dušjec ām sat ām nenci. Kum vinjec ām lok, voj vic afla pā magar pā kari njime no šāzut. Dāzljigācāl šā adušjecāl la minji. 31 Dakā vu āntriba šjinjiva: 'Adiše āl dāzljēž?', numa zāj: 'Alu Domnu āj trābā.'" 32 Šā kari u fost mānātā ur aflat točno kum jāl u zās. 33 Čak šā kānd dāzljiga pā magar, gazdurlje u āntribat: "Adiše dāzljigāc?" 34 Šā ānturšjala dā vorba are: "Alu Domnu āj trābā." 35 Šā lu dus la Isus šā ur pus haljinurlje alor pā magar šā u pus pā Isus sus pā jāl sā šadā. 36 Kum māržej jāl ām nenci, lume punje haljinurlje alor pā driku hundi prušle sā de čast alu Isus. 37 Šā baš kum vinje jāl apropi dā varuš hundi planina dā maslinur sā slābođi žjos, toc učenici aluj sur apukat sā kānci ām mari fālušājšā, šā dām tot graju slavale pā Dimizov dā kutotu mari čudur šje ur vāzut. 38 Jej mužje: "Blagoslovilit sā fījā kralj kari vinji ām numilje alu Domnu! Putuljalā ām nor, šā slava alu Dimizov!" 39 Orikic dā farizej ām gārmadā jur zās: "Učitelju, zālji alu učenici atej sā nu svitaskā aje." 40 A Isus lju zās: "Dakā jej ur tāšje, petrilje sur apuka sā mužjaskā ām slavā." 41 Kānd u vinjit Isus maj apropi la varuš su apukat sā plāngā pā jej dasupra. 42 Atunšje jāl u zās: "Sā vi šcut numa āštās šje adušji putuljala ata! Aku āj askunsā dā la oči atej. 43 Daje kā vinji vreme kānd dužmanji atej ur ridika falur pālāngā činji, jej čur opkulili šā čur ānkuje dām totā parče. 44 Šā jej čur uništili pā činji do kraja šā kutotu šje kustā akulo šā no maj rāmānje ām činji njiš una petrā pā alta petrā, kutotu pāntu aje kā nu aj prepoznulit vreme kānd Dimizov u vinjit la činji." 45 Isus u mers ām Hram, šā su apukat sā lji mājī afarā pā eje kari vinde šā kumpāra ām nontru. 46 Jāl u zās alor: "Skris āj ām svāntā kenvija: 'Kasa ame u fi kasa dā aruguminči' ali voj ac fākut 'špiljā dā pljačkaši!' 47 Dā zuva Isus ānvāca ām Hram, a mar popur šā učitelji dā zakonu alu Mojsije šā alci vođur kari as re židovur planārže sā āl amori pā jāl. 48 Ali jej nor aflat njimika kum ar fašji aje, daje kā lume sā cānje apropi dā jāl, šā punje tari ureči la vorbilje aluj.

20 Mar popur, učitelji dā zakonu alu Mojsije šā alci vođur kari as re židovur ur vinjit la Isus ām una zā kānd ānvāca pā lumi ām Hram šā propovjedale Hir fālos. 2 Jej lor āntribat pā jāl: "Pā alu šinji autoritet fašj stvarurlješće? Šinji cu dat asta autoritet?" 3 Jāl u zās: "Lasācāmā pā minji sā vā āntreb una stvar šā āj dā voj sā ām ānturšjec vorba: 4 Anume Dimizov u zās alu Ivan sā bučuzaskā pā ominj, ili ominji u zās aje sā fakā?" 5 Jej ur svātīt una ku alt šā zāšje: "Dākā anj zāšji 'dā la Dimizov', u āntriba: 'Adāšje atunšje nu ānkriđec?" 6 Ali dākā anj zāšji noj: 'Dā la ominj', totā lume u vārliji petri pā noj sā nji amori. Kā jej ās uvjerilic kā Ivan are prorok." 7 Aša jej u āntors vorba kā jej nu šcīje dā hundi u vinjit autoritet sā bučuzaskā. 8 Šā Isus u zās: "Njiš ju nu vuj spunji ku alu šinji autoritet fak stvarurlješće." 9 Isus su apukat sā spujā usporedbā alu lume: "Are unu om kari u sāmānat vinograd šā u lāsāt ām najam vinogradu alu šjeva ka ominji, šā jāl atunšje u fužjit dām pāmāntula pā maj lungā vremi. 10 Kānd u vinjit vreme, jāl u mānāt pā sluga la ominj ām vinograd sā āj de parče aluj dām plodur kari jej duguvule aluj, ali ominji lor bātut šā lor mānāt ku mājnilje golji. 11 Atunšje u mānāt pā altu sluga ali šā pā jāl lor bātut, vredālit šā lor mānāt ku mājnilje golji. 12 Jāl u ānšjirkat sā mājī pā treci sluga, ali šā pā jāl lor ranalit šā lor arukānt. 13 Gazda dā vinograd u zās pā aje: 'Šje sā fak? Ju uj māna pā fišjoru amnjov plākut. Dar kānd lu vide pā jāl, pālāngā jāl ur ave respekt.' 14 Ali ominjije kānd lor vāzut sur ligizit āntri jej: 'Jāl āj nasljednik. Hajc sā āl amurānj aša nasljedstva aluj sā nji rāmāji anovā.' 15 Atunšje lor dus afarā dām vinograd šā lor amurāt. Aku šje u fašji gazda dā vinograd? 16 Jāl u vinji sā u uništili pā ominjije. Šā u da ām najam vinogradu alu alci." Kānd u auzāt jej aje kum ominji urāt sā ponašalešči, jej ur zās: "Nu de Dimizov!" 17 Jāl su ujtāt pā jej, šā u zās: "Skris āj svāntā kenvija: 'Petrā kari graditelji u vārlijit āndārāt u fost aku petrā zaglavnā?' Šje značalešči asta? 18 Toc kari kađi pā petre u fi zdubit pā dārābelji, šā toc pā kari kađi u fi zdubic." 19 Učitelji dā zakonu alu Mojsije šā mar popur ur ānšjirkat sā puja mājnilje pā jāl ām ala šas ali alor lji frikā dā lumi. Jej ur prišjiput kā jāl u spus dā asta usporedbā protiv dā jej. 20 Popi šā alci vođur āl pratale pā Isus šā or mānāt pā špijunj, ominj kari triše ka ominj đirepc kari ar trābuji sā āl optužulaskā pā Isus ām šjeva šje ar zāšji krivo aša sā āl adukā pā Isus ām mājnilje dā upravitelj alu Rim. 21 Aša lor āntribat pā jāl: "Učitelju, noj šcīijenj kā aje šje zāšj šā ānvec āj točno, šā kā nu arec njiš šefāl parci, ali tu ānvacā anume kalje lu Dimizov. 22 Aku āj benji dā noj židovur sā plāčenj porez lu car ili nu?" 23 Isus u shvatalit kum jej as re lukavi šā lju zās alor: 24 "Arātām banji ku kari plāčešć

porezu. Aku alu šjinji aj ubrazu ša numilje sus?" Jej ur zäs: "Alu car." 25 "Atunšje plăčec alu car šje aj pripadalešci lu car ša dădec lu Dimizov šje pripadalešci alu Dimizov!" 26 Jej nu puče sä aflji njimika rov am svatu aluj antri toc lumi, ša jej asre amirac la anturšjala dă vorba aluj, ša u tăkut. 27 Aku orikic saduceji kari zăšji kă njime nu su skula dăm morc ur vinjit la jăl, ku trik antribală: 28 Jej ur zäs: "Učitelju, Mojsije u pus žos zakon pântru noj kă dakă fračisu omuluj ar muri ša lasă pă băšăcaš făr dă kupij, atunšje fračisu aluj trăbă sä u amiriči ša sä rădišji familia pântru fračisu mort. 29 Undată asre šapči frac. Elši u lot băšăcă ša u murit făr dă kupij. 30 Ša drugi u lotu pă je, ša jăl u murit făr dă kupij. 31 Ša treči u lotu pă je. Maj toc šapči ur lotu ša ur murit, ša njiš unu no avut kupij ku je. 32 Pă zadnji ša mujere u murit. 33 Aku lu šjinji u fi băšăce kănd or uskrsnuli morci? Ăngăndešci kă toc šapči ur avutu dă băšăcă." 34 Isus u antors vorba alor: "Ăm asta svet lume sä amirită ša sä ănsoră. (aiōn g165) 35 Ali eje kari ur fost smatralic vredni sä uskrsnulaskă dăm morc njiš nu su ănsura, njiš nu sä amirită. (aiōn g165) 36 Ša jej nu poči maj mult nikad sä mori, kă jej as kupiji alu Dimizov daje kă as ridikac dăm morc. Jej as ka andeji. 37 Atunšje dă uskrsnuce ša Mojsije u arătat aje am svedočulala aluj dă grmu šje arde. Akulo jăl čamă pă Domnu alu Dimizovu lu Abraham, Dimizovu lu Izak, ša Dimizovu lu Jakov, multă dobă dă pă šje jej ur murit. 38 Anume, Dimizov nu Dimizovu alu hej morc, mar alu hej kari kustă, kănd toc kustă pântru jăl." 39 Šjeva ka učitelji dă zakonu alu Mojsije u priznalit: "Učitelju, tu aj sviit benji!" 40 Dă pă aje jej nu sor maj ăndurat sä ăl ănșjeršji ku antribalur. 41 Isus u antribat: "Šje găndešci jej kum svitešci dă Mesija kă aj numa Fișjoru lu Car David? 42 David dă jăl sāngur am kenvije dă Psalmur zăšji: 'Domnu u zäs alu Domnu amnjov: Šăz pă desna parče ame. 43 Ša ju uj vărli pă dužmanji atej dăsup pișjorilje atelji.' 44 David jasno ăl čamă: 'Domnu', atunšje kum poči jăl sä aj fi jă fișjor?" 45 Isus svite lu učenici aluj a totă lume punje ureči. 46 Jăl u zäs: "Je sama dă učitelji dă zakon alu Mojsije. Jej uživalešci sä sä šetalaskă am haljinur lunž ša sä fi jă pozdravalic ku poštovanje am varuș pă trgrur ša jej plašji sä šadă lokurlje časni am sinagogur ša pă nuntur. 47 Jej pljačkalešci pă udovicur am kăšălje alor, kănd fašji lunž aruguminci dă predstavă. Ali jej ur kăpăta maj gre kaznă."

21 Kum su ujtat am sus Isus u văzut pă ominj găzdašji kum bagă banj am škatulă kari are am Hram. 2 Jăl u văzutu isto aša pă mujere vădojă kum u pus am nontru doj mišj banj dăm aržjint. 3 Isus u zäs: "Ju vă zăk anume, kă asta sarakă vădojă anume u dat maj mult dăm toc jej. 4

Adiše? Daje kă toc alci or dat dobrovoljni prilog lu Dimizov dăm aje šje ave mult kănd mujere u dat dăm sārăšijă ša kutotu šje ave dă kust." 5 Kănd učenici svite dă Hram, ša zăšje kă ave mândri mar petri, ša are ukrasalit ku ukrasur kari ur dat ominji alu Dimizov, Isus u zäs: 6 "A dă ešče stvarur la šje vă ujtăc aku, zuva u vinji, kănd njiš una petră no rāmănje ajiše una pă alta. Jelji ur fi toči vărliči žos." 7 Jej lor antribat pă jăl: "Učitelju kănd u fi aje? Ša šefăl j znakuvur ur fi kari ur zăšji kănd u fi?" 8 Jăl u zäs: "Ujtăcăvă sä nu fijec zăbunjic. Multă lumi ur vinji am numilje amnjov ša ur zăšji: 'Ju mes Mesija', ša 'Vreme aj apropi.' Ali nu băgăc sama la jej. 9 Ša kănd auzăc dă tabărur ša dă nemirur nu fijec frikoš, kă ešče događajur trăbă sä fi jă elši ali kraj no vinji aša pă friš." 10 Jăl isto aša lju zäs: "Nacija sur boruli protiv dă nacija, ša kraljevstva protiv dă kraljevstva. 11 Ša u fi potresur pă različită lokur isto ka ša fome ša kugur. Ša pă nor ur fi frikoši stvarur dă văzut ša urăci znakur. 12 Ali majnti dă šje u fi kutotu asta, ša vor apuka. Jej vur adušji am sinagogur la sud ša vor băga am čemicur. Jej vur trăje la kraljur ša la alci vladar daje kă ščec učenici amej. 13 Kutotu asta vu da šansă sä svedočulec. 14 Ali nu vă brigalec šje ac zăšji am nenci dă obrană. 15 Kă ju voj da am vreme firi ša mărđulji jă am aje meră dă njime no puče sä sä obranalaskă dă aje, ili sä sä bată protiv dă aje. 16 Ša voj vic fi izdalic, da čak ša dă la roditelji avoštiri ša dă la frac ša dă la njam, urtašj, ša orikic dăm voj ur fi amurăc. 17 Toc vor mărzălji daje kă ščec učenici amej. 18 Tot njiš unu păr dă pă kapičilje avoštiri nu vu piri. 19 Ša dăkă nu odustanalec vic kăpăta kust dă erikeš." 20 Isus spunje: "Voj vic viđe Jeruzalem opkolulit dă kătăn, atunšje voj ac šci kă u fi uništen. 21 Atunšje eje am regia Judeja trăbă sä skepi am planinur, eje kari kustă am varuș trăbă sä fugă dă akulo ša heje păm satur sä nu mergă am varuș. 22 Kă am elje zălji dă osvetă kutotu stvarur lje dăm Kenvija svântă sur umplje. 23 Jao alu elje kari as gărjonji ili rănješci pă căcă kupij am zălji lje kă bjeda ša mirgu protiv dă eje ominj u fi mari! 24 Orikic ur muri pă špica dă mač ša ostali ur fi zarobulic antră mulci nacijur. Jeruzalem u fi kălkat dă la ominji kari nus židovi păn šje nu lji trešji vreme dă vladalală." 25 Isus spunje: "Akulo ur fi znakur, pă sori, lună ša pă ščevilje, ša ominji pă pământ ur fi am mari nevoljur, dă graju mari dă valovur. 26 Sufljičilje ominjilor lu lăsa dă frikă dă ha šje tek u vinji pă svet kă silur lje dăm nor sur zdrănšjina. 27 Ša atunšje jej ur svedočuli kă ju am vinjit Fișjoru Omuluj pă oblak ku mari pučeri ša ku slavă. 28 Kănd u fi asta ujtăcăvă sus ša rădikac kapičilje kă Dimizov vinji sä vă oslobudulaskă." 29 Isus lju spus usporedbă: "Băgăc sama la ljemnu dă smokvă, ša alčilje ljemnji! 30 Kit sä punji listur,

voj videc kã vara aj apropi. 31 Isto aša kãnd vi vide asta kã u fi voj ac šci kã kraljevstva lu Dimizov aj apropi. 32 Anume, ju pot zãšji: asta ominj kari kustã no fužji åndãrãt majnti dã šje kutotu asta no fi. 33 Norurlje šã pãmãntu u trešji åndãrãt, ali vorbilje amelji nikad nor trešji." 34 Isus u zãs: "Nu lãsa brigur åm sufljituc dã mãnkari, buturã šã brigur dã asta kust, sã nu vã dukã dã la Dimizov kã zuve poçi sã vijã 35 dãm turdatã. Kã u vinji pã toc bez obzira hundi kustãc pã pãmãnt. 36 Pãzãc dãm ala rãnd pã toçi vremilje. Šã arugãcãvã sã fijec spremni sã skãpãc dã kutotu asta šje u fi, šã sã puçec sã fijec åm nençe ame la Fišjoru Omuluj fãr dã frikã." 37 Åm totã zã Isus ånvãca åm Hram, ali nopçe jãl fužje afarã šã åš fãšje lok la planina dã maslinur. 38 Ali dã ãiminjaca rãkori, totã lume vinje sã pujã ureçi la jãl åm Hram.

22 Are apropi Pasha, kari are elši zã dã blagdan dã pita fãr dã kvas. 2 Mar popur šã učitelji dã zakonu alu Mojsije planãrže kum ar puçe sã amori pã Isus ali alor lji are frikã dã lumi. 3 Atunšje Sotona u tunat åm Juda Iskariot, kari are unu dãm dvanaest (12) apostola. 4 Jãl u mers šã su ligizit ku mar popur šã ku stražari dã Hram kum ar puçe sã ål izdalaskã pã Isus. 5 Jej asre fãloš dã aje šã sor ligizit ku Juda sã aj ãe banj. 6 Juda su ligizit šã atunšje su ujtãt dã prilikã sã ål izdalaskã pã jãl afarã pã askuns fãr dã lumi. 7 Zuva dã Pita fãr dã kvas, u vinjit pã kalji birkuca pã Pashã a aje trãbuje sã fijã žrtvovalitã. 8 Aša Isus u mãnat pã Petar šã pã Ivan šã lju zãs: "Dušjec šã pripremilec večera dã Pashã pãntu noj sã mãnkãnj." 9 Jej lor åntribat pã jãl: "Hundi gãndešc sã pripremlenj?" 10 Jãl lju zãs alor: "Punjec ureçi, kum vinjec åm varuš, voj ac afla pã om kari dušji mari bukal dã apã. Sljedilecãl pãn la kasa hundi meržji. 11 Atunšje zãšjec u kapu dã kasã: 'Učitelju åntrabã, Hundi aj soba åm kari pot mãnka večera dã Pashã ku učenici amej?' 12 Jãl cu arãta atunšje soba sus pã kat mari šã opremilitã ku kutotu. Fãšjec pripremlurje akulo." 13 Aša jej ur mers šã ur aflat stvarurlje kum Isus ljør zãs, šã jej ur fãkut priprema dã večera pã Pashã. 14 Kãnd u vinjit vreme sã mãnãšji una, Isus šu lot lok la masã, šã ku jãl asre dvanaest (12) apostolur. 15 Jãl u zãs: "Ju am avut mari vojã sã am večera dã Pashã ku voj majnti dã šje uj patali ku morçe. 16 Ju vã zãk kã nikad maj mult nu uj mãnka večera dã Pasha majnti dã šje nu su ispunuli åm kraljevstva lu Dimizov." 17 Atunšje u lot kljištaru ku vin šã u dat hvalã alu Dimizov, šã u zãs: "Loc asta šã åmpãrcãc åntri voj. 18 Åm napoj, ju vã zãk, ju noj be dã plodu dã strugur pãn šje no vinji kraljevstva lu Dimizov." 19 Isus u lot pita, šã u dat hvalã alu Dimizov, u rupt åm dovã šã u dat la učenici aluj šã u zãs: "Asta aj tela ame, kari u fost datã pãntu voj. Fãšjec asta åm ångãndãlã dã minji." 20 Šã

isto aša dã pã mãnkari, jãl u lot kljištaru dãm kari toc ur be šã u zãs: "Asta kljištar aj novi zavjet åm sãnžilje amnjov, kari aj vãrsat pãntu voj. 21 Ujtãcãvã kã izdajica ame aj la masã apropi dã minji! 22 Ju Fišjoru Omuluj uj muri kã aša are skris åm nenci ali jao lu omula kari mu izdalit!" 23 Pã aje jej sor apukat sã sã åntrebi una pã alt kari ar fãšji aje. 24 Isto aša su apukat apostoli unu svat åntri jej, ka šjinji ar trãbuji sã fijã maj mari åntrã jej. 25 Aša Isus u zãs: "Kraljevi dã asta svet vladalešci ku narodu pã koristu alor šã ari puçeri pã jej, šã jej sãngur zãšji kã fãšji benji. 26 Ali nu aj aša ku voj! Lasãc pã maj mari dãm voj sã fijã hãl maj ponizni, a hãl maj bãtãm ka sluga. 27 Aku šjinji aj maj mari, gostu la masã ili poslužitelju kari aj sluga? Hãl kari aj la masã da nu? Ali ujtãci, ju mes ajišje ku voj ali ka sluga avostru. 28 Voj ac rãmas ku minji pãm ånšjirkalurje amelji. 29 Kum mu dat Tata amnjov kraljevstva mijã, aša isto, ju voj da avovã, 30 pravo sã mãnkãc šã sã bijec la masa ame åm kraljevstva ame, šã sã šãðec pã prijestolje, sã sudulec pã dvanaest plemurlje dã Izrael." 31 Isus u zãs: "Šã tu Šimun, Šimun, punji ureçi! Sotona u šjirut dopuštenje sã vã iskušulaskã ka pã pšenicã åm sito. 32 Ali ju mam arugat pãntu činji, dã ånkridala ata sã nu kadã. Šã tu trãbã sã åmbãlurec åm vjerã pã fraci atej kãnd vij åm napoj la minji." 33 Petar u zãs: "Domnje ju mes spreman sã mã duk åm çemicã šã sã mor ku činji!" 34 Isus u åntors vorba: "Lasã mã sã ac zãk kã kukošu no kukuruzu astãs majnti dã šje tu mi tagãdi åm tri rãndur kã nu mã kunošc." 35 Isus jarã lju åntribat: "Kãnd vam mãnat afarã fãr dã ãibularuš šã fãr dã tãšc, ili cipiliš, arec åm šjeva ka potreba?" Jej u zãs: "Nu." 36 Ali jãl u svãtit: "Maj mejnkulo, dakã avec ãibularuš jec ku voj, šã isto aša šã taška sã dakã nu aj maç vindi šubac šã kumpãrã maç. 37 Kã sigurno trãbã sã sã ispunulaskã šje are skris dã minji, anume: 'Jãl are smatralit dã zločinac'—isto šje u zãs proroci dã minji trãbã sã sã ispunulaskã." 38 Atunšje jej ur zãs: "Ujtãci Domnje, noj avenj doj maður." Jãl u åntors vorba: "Aku aj ããstul ku asta svat." 39 Isus u mers aku la Planina dã maslinur, kum ave jãl obiçaj sã fakã, šã učenici aluj ur vinjit ku jãl. 40 Kãnd u vinjit jãl pã lok, jãl u zãs alor: "Arugãcãvã dã aje sã nu kãðec åm kušnãl!" 41 Jãl su maknulit åndãrãt dã la jej aša dã parçi ka kum aj vãrlji petrã, šã u kãzut pã ãinuc, šã sã aruga. 42 Jãl u zãs: "Tata, dakã tu gãndešc je kljištarusta dã patnjã dã la minji! Jarã nu fijã ame vojã mar ata fijã fãkutã!" 43 Atunšje åndalu dãm nor u vinjit šã lu åmbãlurit pã jãl. 44 Kum are åm mari mukur jãl šã maj tari sã aruga. Šã znoju aluj su fãkut åm kapljicur, dã sãnzi kura pã pãmãnt. 45 Atunšje Isus su skulat dãm aruguminçi šã u mers åm napoj la apostoli aluj. Jãl lju aflat kum sã kulka činjic dã žalji. 46 Aša jãl lju zãs:

"Adășje vā kulkăc? Skulăcăvā šă arugăcăvā să nu kădec ăm kușnjă!" 47 Isus inka svite kănd ur vinjit mulc ominj. Jej ur vinjit dă pā jăl. Unu dăm jej are šă Juda unu dăm dvanaest (12) apostolur. Jăl u vinjit dă apropi la Isus šă lu surutat ăm ubraz. 48 Ali Isus ju zăs aluj: "Juda, izdalešc pā minji, Fișjoru alu Omuluj, ku surutala?" 49 Apostoli kănd u văzut šje su dogodulit jej ur ăntribat: "Domnu, să nji băcenj ku mačurlje?" 50 Šă unu dăm jej u luvit ku maču pā sluga lu popa mari, šă ju tijet ureče. 51 Isus u zăs: "Dăstul, nu maj vā băcec!" Jăl u pus măna pā ureci šă lu iscjellit. 52 Atunșje Isus u zăs lu mar popur šă lu straža dă Hram, šă lu bătărnji kari ur vinjit afară protiv dă jăl: "Ac vinjit ku mačur šă ku palicur ka pā buntovnik?" 53 Nikad nac răđikat njiș žježjitu protiv dă minji kănd arem ku voj ăm totă ză ăm Hram. Ali aku ăj vreme avostră šă să vladalaskă tama." 54 Atunșje jej lor apukat pā Isus, lor dus ăndărăt šă lor dus la kasa la maj mari popă. Petar sljedile pā dăparči. 55 Fok ur făkut ăm sredina dă udvar, šă kum šăde lume akulo, Petar u vinjit ăntri jej. 56 Una tănără slușkinja lu văzut kă šăđi ăm lumina dă fok, u mucăt pā jăl tari šă u zăs dă pā aje: "Omusta are ku jăl isto." 57 Ali jăl u tăgădit šă u zăs: "Nu, ju nu mes. Ju nu ăl kunosk pā jăl!" 58 Nu mult dă pā aje altu om lu văzut šă u zăs: "Spunji! Tu jeșc unu dăm jej!" Ali Petar u ăntors vorba: "Ju nu mes!" 59 Hundiva unu șas dă pā aje altu om uporno tvrdăle: "Sigurno, asta om are ku jăl, kă jăl ăj Galilejac!" 60 Ali Petar u zăs: "Ju nu șcu v dă šje sviteșci!" Šă točno atunșje kănd inka svite, kukoșu u kukuruzăt. 61 Domnu su ăntors šă su ujtat pā Petar. Šă vorbilje lu Domnuluj ur vinjit ăm napoj la Petar, kum u zăs jăl: "Majnti dă šje kukoșu u kukuruză astăs tu mi tăgădi pā minji ăm tri răndur." 62 Šă Petar u mers afară šă plăngănt tari. 63 Ominji kari ăl paze pā Isus ăș fășje šju f dăm jăl šă ăl băce. 64 Jej ur pus fljancă pā oč, ăl luve ăm ubraz šă să akăca dă jăl: "Ajde prorokuleșci! Spunji nji šjinji ču luvit ăm ubraz?" 65 Šă jej alu Isus ur zăs maj mulci urăci vorbi. 66 Dă răkori ăm alta ză, bătărnji, una ku mar popur šă učitelji dă zakonu alu Mojsije, ur adus pā Isus ăm nenće dă sudu alor. 67 Jej ur zăs: "Spunjini dakă jeșc tu Krist." Jăl u ăntors vorba: "Să vā spuj nu mac ănkredī, 68 šă să vā ăntreb pā voj dă Krist, voj nu ac ăntorșji vorba. 69 Aku maj menkulo ju, Fișjoru alu Omuluj, uj fi ăm pučeri pā desna parci dă măna lu Dimizov." 70 Šă jej toc ur zăs, "Atunșje tu jeșc Fișjoru alu Dimizov?" Šă jăl u ăntors vorba: "Da baș kum zășjec! Ju mes!" 71 Atunșje jej or zăs: "Šefăl j dokazur maj mult nji trăbujă? Noj săngur anj auzăt dăm gura aluj!"

23 Toc kari as re dio dă sud sor skulat šă lor adus pā Isus la Pilat. 2 Šă jej sor apukat să adukă optužbur protiv

dă jăl: "Noj anj aflat kum strikă pā lumi. Jăl u zabranalit šă să plăčaskă porezu lu Caru dă Rim. Jăl tvrdăleșci kă jăl ăj Krist Car." 3 Pilat lu ăntribat: "Jeșc tu Car dă Židov?" Isus u ăntors vorba: "Da kum aj zăs tu." 4 Pilat u zăs atunșje lu mar popur šă lu gărmađă dă lumi, "Ju nam aflat njimika dă šje laș optužuli šă suduli." 5 Ali jej šă maj tari navalale: "Jăl bunuleșci pā toc pā pământu anostru. Su apukat să ănveci ăm Galileja šă u vinjit ăm Jeruzalem." 6 Kănd u auzăt Pilat kă să sviteșci dă Galileja, jăl u ăntribat: "Ăj omusta dăm loku Galileja?" 7 Kum are informiran Isus pripadale alu autoritetu lu Herod, Pilat lu mănăt la Herod kari are ăm Jeruzalem atunșje. 8 Herod are fălos kă vedi pā Isus. Kă dă mult gănde să ăl vadă pā Jăl daje kă u auzăt mult dă jăl, šă Herod să nadale kă lu viđe să fakă čudur. 9 Herod svite mult, ăntriba mulci, ali nu ju fost ăntorsă njiș una vorba. 10 Mar popur šă učitelji dă zakonu alu Mojsije asre isto akulo šă jej ur zăs tari mar optužbur protiv dă Isus. 11 Atunșje Herod šă stražurlje aluj ăș fășje šodă dăm Isus šă ăl fășje bulănd. Jej lor ămbrăkat pā jăl ăm haljinur dă Car šă lor mănăt la Pilat. 12 Šă ăm aje ză Pilat šă Herod kari asre dužmanj aku asre urtaș. 13 Atunșje Pilat u čimat una pā mar popur šă pā alci vođur kari as re židovi šă pā gărmađă dă lumi. 14 Jăl lju zăs: "Voj ac adus pā omusta kă bunule pā lumi ali ju vā uvjerălesk kă kănd ăl ispičem nam aflat njiș šefăl j krivică am jăl. Jăl nu ăj duvină njiș dă una krivică dă šje ac optužulit. 15 Njiș Herod nu aflat njimik ăm jăl, kapu lu mănăt ăm napoj la noj. Jăl no făkut njimika să zavredilaskă kaznă dă morči. 16 Ju uj da să ăl bičalaskă benji benj šă luj slăbuză." 18 Ali jej ur mužjit ăm grupur tari, "Ăndărăt ku omusta! Noj găndenj să ăl slăbož pā Baraba!" 19 (Baraba are ăm čemică kă bunule pā lumi ăm Jeruzalem šă u amurăt.) 20 Pilat daje gănde să slăbodă pā Isus šă aša lju svătīt alor ăm napoj, 21 Ali jej tot ur mužjit maj tari: "Punjecăl pā krușji! Punjecăl pā krușji!" 22 Atunșje po treći rănd, jăl lju svătīt alor: "Adișje? Spunjecăm šje rov u făkut omusta? Ju nu pot afla njimik rov să zaslužulaskă morči. Aša luj dă să ăl bičalaskă šă atunșje lăsa să fugă." 23 Ali jej muže šă maj tari, šă zahtjevale să ăl puja pā krușji. Šă napokon jej ur kăpătăt šje gănde. 24 Pilat u dat zapovjed să să fakă kazna šje ur zahtjevalit jej. 25 Aša ăm toknă ku zahtjevula, jăl u slăbuzăt dăm čemică pā om šje u răđikat bună šă u amurăt ali jăl u ăntors pā Isus la jej să ăl puja pā krușji. 26 Šă kum lor dus ăndărăt pā Isus, jej ur apukat pā om šje să čima Šimun, dăm varușu Cirena, kari vinje akasă dăm sat. Jej ur pus krușje pā jăl să dukă ăm loku lu Isus. 27 Multă lumi ăl sljedile pā Isus šă mujer kari plănžje šă žalale pā jăl. 28 Isus su ăntors la jej šă lju zăs: "Mujerilje dăm Jeruzalem, nu plănžjec păntu minji, mar

plănzjec pântru voj šă pântru kupiji avoștri. 29 Kă anume u vinji vremi kând ur zăšji lume, 'Blagoslovuliči ăș elje kari nikad no ar avut šă injimilje kari nikad nor purtat kupij šă căcălje kari nikad nor avut lapci ăm jelji!' 30 Lume sor apuka atunșje să zăkă lu planinur: 'Kădec žos pă noj!' šă lu đalur: 'Astupăcănji!' 31 Kă dakă fašji dastafelji stvarur lu ljemnjilje verž, šje nar puće să peci uskat?" 32 Akulo asre isto doj alci, amândoj kriminalci kari trăbă să fiја pus pă krušji să mori ku Isus una. 33 Kând ur vinjit pă loku šje să čima osu dă kap, jej lor apukat šă lor pus pă krušji, una ku doj kriminalci, unu pă desna, unu pă ljeva parće aluj. 34 Šă Isus u zăs: "Tata Dimizovu amnjov, jartălji kă jej nu šćijă šje fašji." Šă vojnicur u skos kockă să să ămperci dăm colijlje aluj ăntri jej. 35 Lume stăće šă să ujta; šă vladarur asre akulo šă ăl răđe: "Jăl u spasalit pă alci. Aku dakă ăj Krist, akuljes dă la Dimizov, lasă să să spasalaskă săngur!" 36 Kătănjlje isto ăș fășje šjuf dăm jăl. Šă jej ur vinjit šă u ămbijet aluj ucăt. 37 Jej ur zăs: "Dakă ješč tu Caru dă Židov, spasaleščiči pă činji săngur!" 38 Sus la kap are skris: "Asta ăj Caru dă Židov." 39 Unu dăm eje kriminalc kari ăș re puš pă krušji ku Isus ăl vredile šă jăl u zăs: "Dakă ješč tu Krist, atunșje spasaleščiči, šă pă noj isto!" 40 Altu kriminalac lu mužjit pă elși šă u zăs: "Nu ci frikă dă Dimizov? Tărpăleşč ista kazna ka jăl. 41 Tu šă ju šcenj ista pravedno kaznalic. Noj anj kăpătat kaznă dă lukrurlje relji, ali omusta no făkut njimika." 42 Atunșje ju zăs lu Isus: "Isuse, ăngăndeščiči tu dă minji kând vi vinji ăm kraljevstva ata." 43 Isus ju zăs ăm ănturșjală dă vorba: "Anume, ju ăc zăk: astăs vi fi ku minji ăm Raj!" 44 Kând are hundiva dămnjaza, are ăntunjerik ăntreg pământu păn ăm tri (3) șasur. 45 Sorilje are ăntunjerik, šă feringa ăm Hram su tijet pă pola. 46 Atunșje Isus u plāns ăm graj tari šă zăšje: "Tata ăm mănjlje atelji ju puj duhu amnjov." Kând u zăs Isus asta, jăl u murit. 47 Kând u văzut asta kapetanu šje u fost, jăl u slavalit pă Dimizov kum u zăs: "Omusta are sigurno pravedan!" 48 Šă totă lume kari sor akuljes să vadă kum lor punji pă krušji, kând ur văzut šje u fost, ur mers akasă šă ăș băće dă žalji čepturlje. 49 Ali toc kari ăl kunușće pă jăl una ku mujerilje kari ur vinjit ku Isus dăm Galileja stăće šă să ujta dă dăparci. 50 Are om šje să čima Josip. Jăl are član dă mari sud dă židov. Bun om šă pravedan 51 kari no dat pă prav la odlukurlje šje ur făkut ku Isus. Jăl are dăm Arimateja, unu varuș la Judeja šă are dăm unu kari aščipta să vijă kraljevstvo lu Dimizov. 52 Omusta u mers la Pilat šă lu ăntribat dakă poči kăpăta tela lu Isus. 53 Josip u lot žos pă Isus dă pă krušji šă lu ănvălit ăm plahță. Šă lu pus ăm gropă šje are sklesalită dăm petră ăm kari inka njime no fost ăngrupată. 54 Zuva dă pripremă are šă zuva dă sămbăta

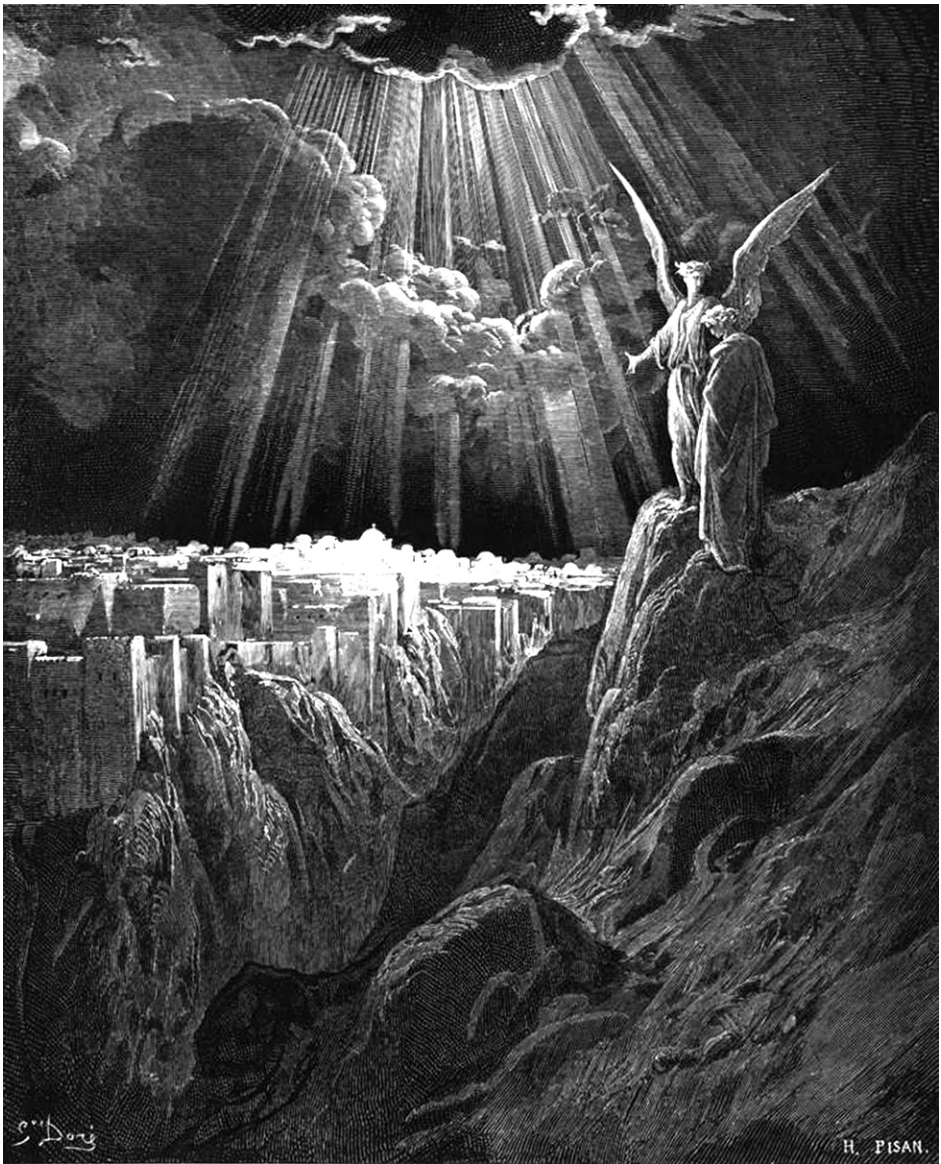
vinje. 55 Mujerilje kari ur vinjit ku Isus dăm Galileja isto ăl sljedile. Jelji ur văzut gropă, šă kum are tela aluj postavalită. 56 Așa ur mers ăm napoj šă ur pripremit uloj šă parfemur šă ungă tela alu Isus, ali pă zuva dă sămbăta jej să odmarale dă pă zapovjed alu Mojsije.

24 Elși zuva dă săptămăną, are duminjika, tari dă điminjaca mujerilje ur mers la gropă, šă adușje uloj ku miros šje ur pripremit. 2 Jej ur aflat petră kă u fost ăntorsă ăndărăt dă la gropă. 3 Kând ur tunat jej nor aflat tela lu Domnu Isus. 4 Šă atunșje, kând inka stăće akulo ăm šok, ujtăci! Doj ominj stăće lăngă jelji ăm colji šje svitlăze. 5 Mujerilje sur ănfrikușat tari, kapu sur poklonulit păn la pământ ku ubrazu šă ominji lјor zăs: "Adișje kutăc pă om ăm kust ăntră ominj morc? 6 Jăl nuј ajișe. Jăl u uskrsnulit! ăngăndecăvă šje vu zăs jăl kând are inka ăm Galileja: 7 'Trăbă ju Fișjoru Omuluj să fjuv dat ăm mănjlje lu ominji rej šă să mă puji pă krušji daje să uskrsnulaskă pă treća (3) ză." 8 Atunșje jej sor ăngăndit dă vorbilje aluj. 9 Kând sor ăntors dă la gropă kutotu asta ur spus alu jedanaest (11) apostolur šă alu toc. 10 Jelji as re Marija dăm varușu Magdala, Ivana šă Marija, mumăsa lu Jakov, kari u adus hiru la apostolur. 11 Ali puveșće alu mujeriljelje lju su văzut alu apostolur kă svite bulunzemi, dă așa nu lјur ănkrizut. 12 Ali Petar su skulat šă u aljrgat la gropă. Akulo u stat să să ujci ăm nontru, šă u văzut numa plahță. Atunșje u mers ăm napoj hundī are šă să ăntriba šje u fost aje. 13 ăm aje ista zuva doj (2) učenikur măržje ăm lok Emaus, jedanaest (11) kilometara dăm Jeruzalem. 14 Jej svite una ku alt šje u fost. 15 Atunșje kând svite šă kând să ăntriba dă kutotu aje, Isus săngur u vinjit šă umbla ku jej. 16 Ali alu oči alor are uskratalit să nu ăl kunoskă pă Isus. 17 Isus lju ăntribat pă jej: "Šă šje raspravljalec așă iskreno kând umblăc?" Šă jej or stat trišč. 18 Unu dăm jej, unu kari să čima Kleofa, ju ăntors vorba: "Ješč tu jedini stranac ăm Jeruzalem kari nu šćijă šje u fost ajișe ăm zadnji par zălji?" 19 Isus u ăntribat: "Šje u fost?" Jej ur ăntors vorba: "Dă kutotu šje su dogodulit ku Isus dăm Nazaret. Jăl are Prorok, om bălour ăm djelur, šă ăm vorbi ăm njenće lu Dimizov, šă la lumi. 20 Mar popur šă anoștri poglavarur lor dat să sudulaskă pă Isus pă morči, šă jej lur pus pă krušji! 21 Noj nji nadalenj kă ăj jăl ala unu kari u otkupili Izrael. Šă astăs ăj treća (3) zuva dă atunșje. 22 Ali pă aje kutotu orikiči mujer dăm grupa anoștră nju iznenadalit benji benj. Dă răkori dă điminjacasta jelji ur mers la gropă. 23 Jelji nu ur aflat tela aluj, mar ur vinjit ăm napoj să nji zăkă kă ur văzut vizijă dă ăndelј dă kari ur zăs kă Isus ăj ăm kust. 24 Orikic dăm grupa anoștră ur mers la gropă să vadă šă ur

aflat kum ur spus mujerilje ali nu lor vâzut pă jăl." 25 Šă Isus lju zăs: "O voj ominj bulănz šă ăm suflijičilje avoštři nu ščec spremni šă ănkridec šje ur zăs proroci! 26 Nar trăbuji Krist šă patalaskă dă toči stvarurlješće šă atunšje Dimizov šă ăl proslavalaskă?" 27 Jăl u spus maj menkulo šje are zăs dă jăl, ăm toči svănti kenvijur; su apukat ku Mojsije šă păm toc Proroci. 28 Kănd ur vinjit dapropi ăm lok hundī măržje, Isus su arătat ăm namjeră šă mergă maj menkulo. 29 Ali jej lor nagovorulit šă rāmăji. "Rāmănji ku noj; mar ăj kasno. Zuva ăj mar gata." Atunšje jăl u mers ăm nontru šă rāmăji ku jej. 30 Atunšje kănd are ku jej la masă, Isus u lot pită, u blagoslovulitu šă u rupt ăm dovă šă lju dat alor. 31 Aku oči alor puće šă vadă, šă jej lor kunuskut, šă dă pă aje Isus u nestalit. 32 Šă jej ur zăs una la alt: "Nu nji arđe suflijičilje anoštři kănd svite jăl ku noj pă kalji, šă kănd nji objasnale jăl svăntă kenvijă?" 33 Atunšje jej sor skulat šă ur mers ăm napoj ăm Jeruzalem. Akulo ur aflat pă jedanaest (11) apostolur una pă kupă, šă pă orikic alci ku jej. 34 Ešće lJOR spus: "Domnu anume u uskrsnulit, šă su arătat la Šimun." 35 Doj (2) učenikur ur spus šje ur păcăt pă kalji, šă kum lor kunuskut kănd u rupt pita. 36 Čak šă kănd svite dă aje šje ur păcăt, Isus stăce akulo ănră jej šă jăl lju zăs: "Putuljală fijă ku voji!" 37 Jej as re zubunjic šă ănfrikušac kă jej gănde kă vedī duh. 38 Ali Isus u zăs: "Adiše vi frikă? Šă adăšje vinji sumnjur ăm suflijičilje avoštři? 39 Ujtăcăvă la pišjorilje amelji šă la mănjlje amelji! Ujtăcăvă ju mes! Punjec mănjlje šă uvjerilecăvă, kă duh nari karnji šă osă kum viđec kum ju am." 40 Kănd u zăs asta jăl lju arătat mănjlje šă pišjorilje. 41 Ali dă fălušuja mari, jej inka nu ănkride, šă šă čudule. Jăl lju zăs: "Avec ajiše šjeva dă mănkat?" 42 Jej jur dat aluj dărab dă pešči fript. 43 Isus u lot šă u mănkat ăm nenće alor. 44 Isus lju zăs: "Asta ăj aje šje ju vă svitem avovă kănd arem inka ku voj: kutotu stvarurlje kari dă minji as re skrišă ăm zakonu lu Mojsije, šă ăm kenvijurlje dă prorokur šă ăm Psalmur trăbuje šă šă ispunulaskă." 45 Atunšje jăl lju dăsvăkut găndurlje alor šă potă šă prišjepi svăntă kenvija. 46 Jej u zăs: "Asta ăj skris ăm svăntă kenvijă: kă Krist trăbă šă patalaskă šă šă uskrsnulaskă dăm morc pă treća (3) ză. 47 Isto aša ănkăjală šă jirtala dă grehur ar trăbuji šă fijă propovjedaliči ăm numilje aluj alu toči naciJurlje aša Dimizov lju jirta grehurlje alor, šă šă šă apušji elši ku propovjed ăm Jeruzalem. 48 Voj ščec svedoci dă stvarurlješće. 49 Šă ju uj mănă žos pă voj Duh svănt šje Tata amnjov u igirit. Ali rāmănjec ajiše ăm varuš păn šje nu vic fi ămbrăkcac ku pučeri dă sus!" 50 Isus lju dus dă apropi ăm lok Betanija. Jăl u răđikat mănjlje ăm sus šă lju blagoslovulit pă jej. 51 Šă kănd lji blagoslovule pă jej, jăl u fost răđikat šă dus sus ăm nor. 52 Jej šă klanjale la jăl, šă ku

fulušuje mari sur ăntors ăm Jeruzalem, 53 šă ăm Hram cijelo vreme ăl blagoslovule pă Dimizov.

Și am văzut Cetatea Sfântă, Noul Ierusalim, coborând din cer, de la Dumnezeu, pregătită ca o mireasă împodobită pentru soțul ei. Am auzit un glas puternic ieșind de la tron și spunând: 'Iată, cortul lui Dumnezeu este cu oamenii! El va veni să locuiască împreună cu ei, iar ei vor fi poporul Lui. Și Dumnezeu Însuși va fi cu ei.'

Apocalipsa 21:2-3

Ghidul Cititorului

Bayash at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glosar

Bayash at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aidios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonymous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glosar +

AionianBible.org/Bibles/Romanian---Bayash-Luke/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
Romans 10:7
Revelation 9:1
Revelation 9:2
Revelation 9:11
Revelation 11:7
Revelation 17:8
Revelation 20:1
Revelation 20:3

Acts 3:21
Acts 15:18
Romans 1:25
Romans 9:5
Romans 11:36
Romans 12:2
Romans 16:27
1 Corinthians 1:20
1 Corinthians 2:6
1 Corinthians 2:7
1 Corinthians 2:8
1 Corinthians 3:18
1 Corinthians 8:13
1 Corinthians 10:11
2 Corinthians 4:4
2 Corinthians 9:9
2 Corinthians 11:31

1 Peter 1:25
1 Peter 4:11
1 Peter 5:11
2 Peter 3:18
1 John 2:17
2 John 1:2
Jude 1:13
Jude 1:25
Revelation 1:6
Revelation 1:18
Revelation 4:9
Revelation 4:10
Revelation 5:13
Revelation 7:12
Revelation 10:6
Revelation 11:15
Revelation 14:11
Revelation 15:7
Revelation 19:3
Revelation 20:10
Revelation 22:5

aidios

Romans 1:20
Jude 1:6

aiōn

Matthew 12:32
Matthew 13:22
Matthew 13:39
Matthew 13:40
Matthew 13:49
Matthew 21:19
Matthew 24:3
Matthew 28:20
Mark 3:29
Mark 4:19
Mark 10:30
Mark 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
John 4:14
John 6:51
John 6:58
John 8:35
John 8:51
John 8:52
John 9:32
John 10:28
John 11:26
John 12:34
John 13:8
John 14:16

Galatians 1:4
Galatians 1:5
Ephesians 1:21
Ephesians 2:2
Ephesians 2:7
Ephesians 3:9
Ephesians 3:11
Ephesians 3:21
Ephesians 6:12
Philippians 4:20
Colossians 1:26
1 Timothy 1:17
1 Timothy 6:17
2 Timothy 4:10
2 Timothy 4:18
Titus 2:12
Hebrews 1:2
Hebrews 1:8
Hebrews 5:6
Hebrews 6:5
Hebrews 6:20
Hebrews 7:17
Hebrews 7:21
Hebrews 7:24
Hebrews 7:28
Hebrews 9:26
Hebrews 11:3
Hebrews 13:8
Hebrews 13:21
1 Peter 1:23

aiōnios

Matthew 18:8
Matthew 19:16
Matthew 19:29
Matthew 25:41
Matthew 25:46
Mark 3:29
Mark 10:17
Mark 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9
Luka 18:18
Luka 18:30
John 3:15
John 3:16
John 3:36
John 4:14
John 4:36
John 5:24
John 5:39
John 6:27
John 6:40
John 6:47
John 6:54
John 6:68

John 10:28
John 12:25
John 12:50
John 17:2
John 17:3
Acts 13:46
Acts 13:48
Romans 2:7
Romans 5:21
Romans 6:22
Romans 6:23
Romans 16:25
Romans 16:26
2 Corinthians 4:17
2 Corinthians 4:18
2 Corinthians 5:1
Galatians 6:8
2 Thessalonians 1:9
2 Thessalonians 2:16
1 Timothy 1:16
1 Timothy 6:12
1 Timothy 6:16
2 Timothy 1:9
2 Timothy 2:10
Titus 1:2
Titus 3:7
Philemon 1:15
Hebrews 5:9
Hebrews 6:2
Hebrews 9:12
Hebrews 9:14
Hebrews 9:15
Hebrews 13:20
1 Peter 5:10
2 Peter 1:11
1 John 1:2
1 John 2:25
1 John 3:15
1 John 5:11
1 John 5:13
1 John 5:20
Jude 1:7
Jude 1:21
Revelation 14:6

eleēsē

Romans 11:32

Geenna

Matthew 5:22
Matthew 5:29
Matthew 5:30
Matthew 10:28
Matthew 18:9
Matthew 23:15
Matthew 23:33
Mark 9:43

Mark 9:45
Mark 9:47
Luka 12:5
James 3:6

Hadēs

Matthew 11:23
Matthew 16:18
Luka 10:15
Luka 16:23
Acts 2:27
Acts 2:31
1 Corinthians 15:55
Revelation 1:18
Revelation 6:8
Revelation 20:13
Revelation 20:14

Limnē Pyr

Revelation 19:20
Revelation 20:10
Revelation 20:14
Revelation 20:15
Revelation 21:8

Sheol

Genesis 37:35
Genesis 42:38
Genesis 44:29
Genesis 44:31
Numbers 16:30
Numbers 16:33
Deuteronomy 32:22
1 Samuel 2:6
2 Samuel 22:6
1 Kings 2:6
1 Kings 2:9
Job 7:9
Job 11:8
Job 14:13
Job 17:13
Job 17:16
Job 21:13
Job 24:19
Job 26:6
Psalms 6:5
Psalms 9:17
Psalms 16:10
Psalms 18:5
Psalms 30:3
Psalms 31:17
Psalms 49:14
Psalms 49:15
Psalms 55:15
Psalms 86:13
Psalms 88:3
Psalms 89:48

Psalms 116:3
Psalms 139:8
Psalms 141:7
Proverbs 1:12
Proverbs 5:5
Proverbs 7:27
Proverbs 9:18
Proverbs 15:11
Proverbs 15:24
Proverbs 23:14
Proverbs 27:20
Proverbs 30:16
Ecclesiastes 9:10
Song of Solomon 8:6
Isaiah 5:14
Isaiah 7:11
Isaiah 14:9
Isaiah 14:11
Isaiah 14:15
Isaiah 28:15
Isaiah 28:18
Isaiah 38:10
Isaiah 38:18
Isaiah 57:9
Ezekiel 31:15
Ezekiel 31:16
Ezekiel 31:17
Ezekiel 32:21
Ezekiel 32:27
Hosea 13:14
Amos 9:2
Jonah 2:2
Habakkuk 2:5

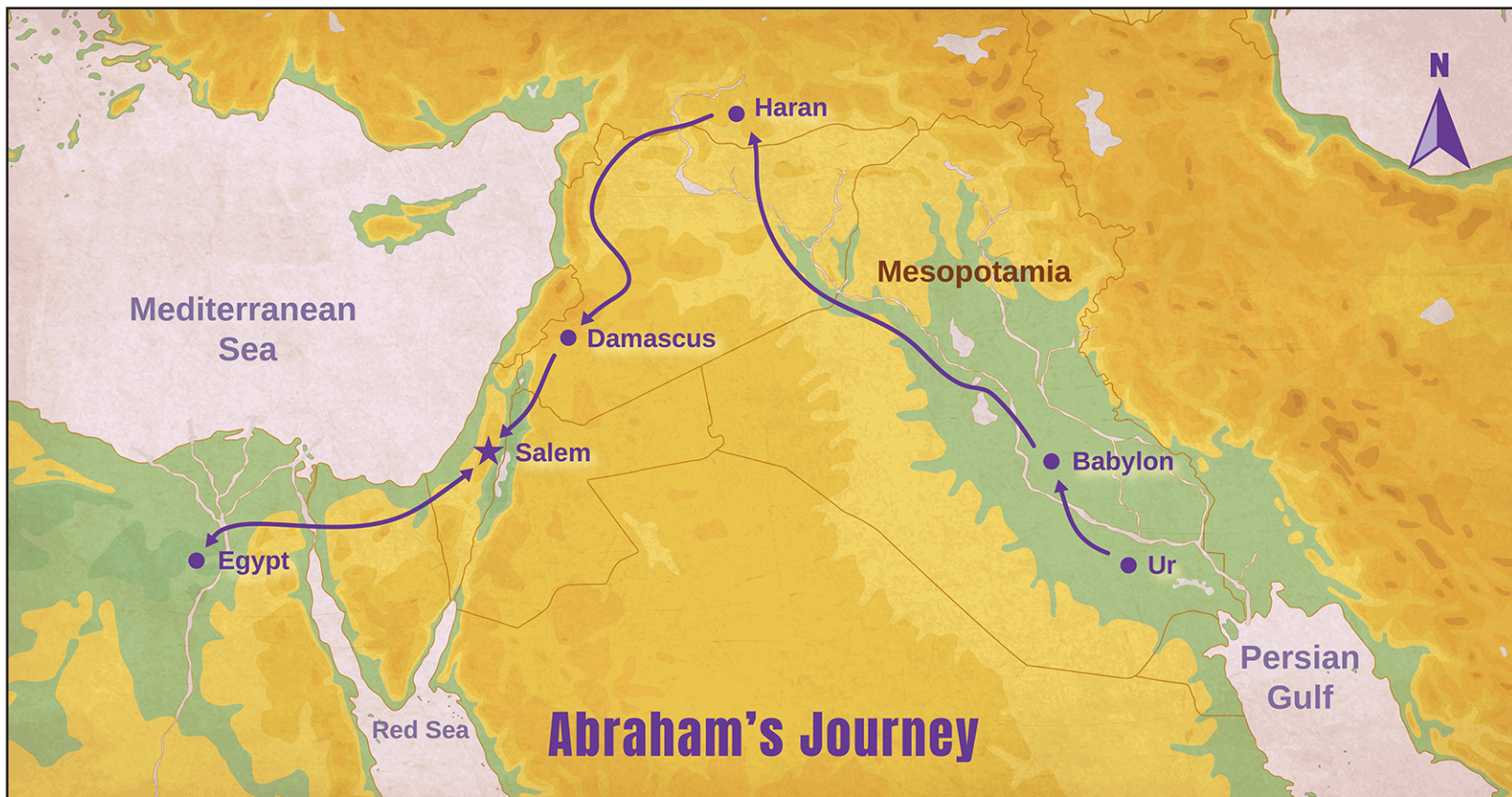
Tartaroō

2 Peter 2:4

Questioned

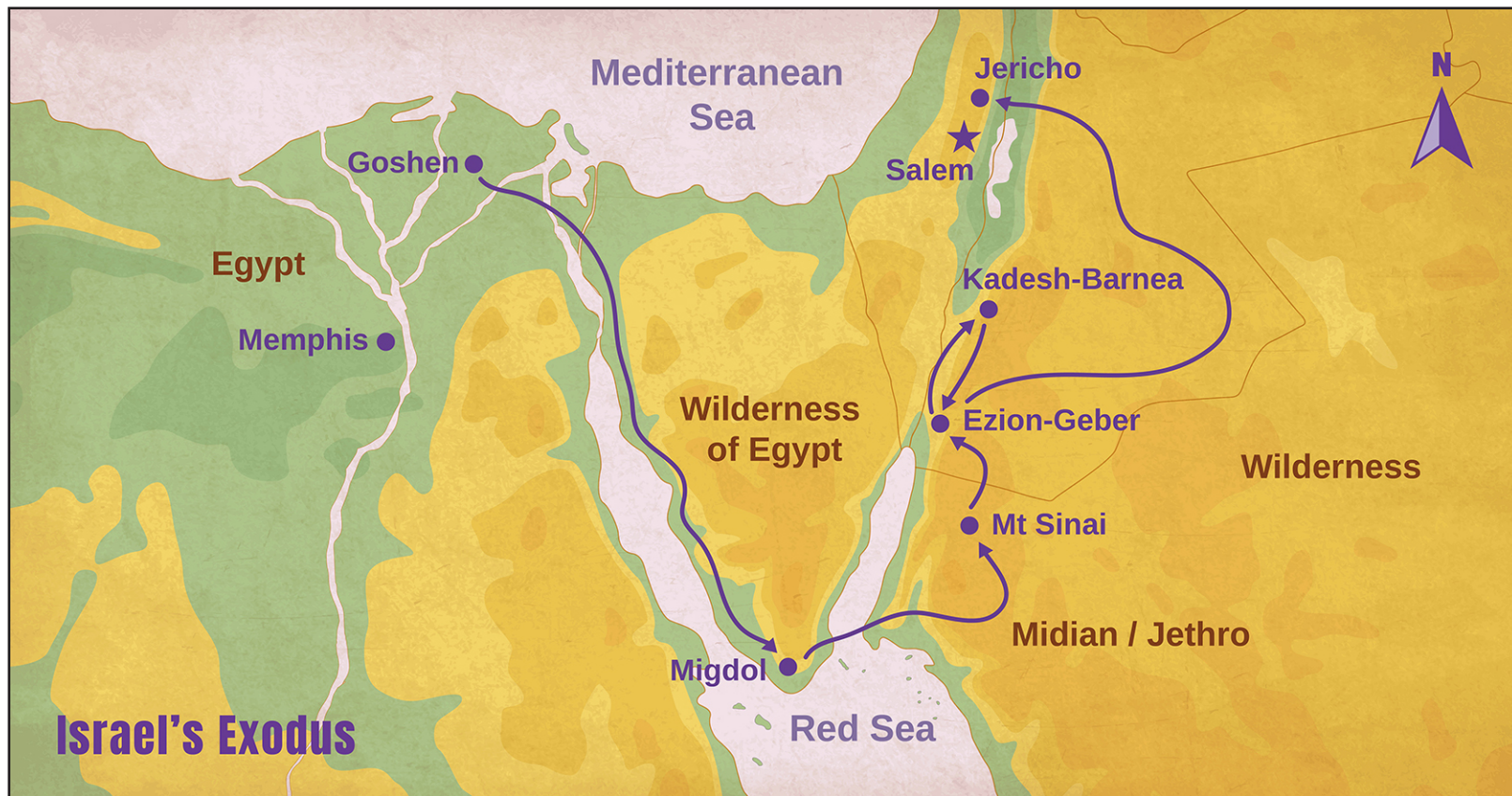
None yet noted

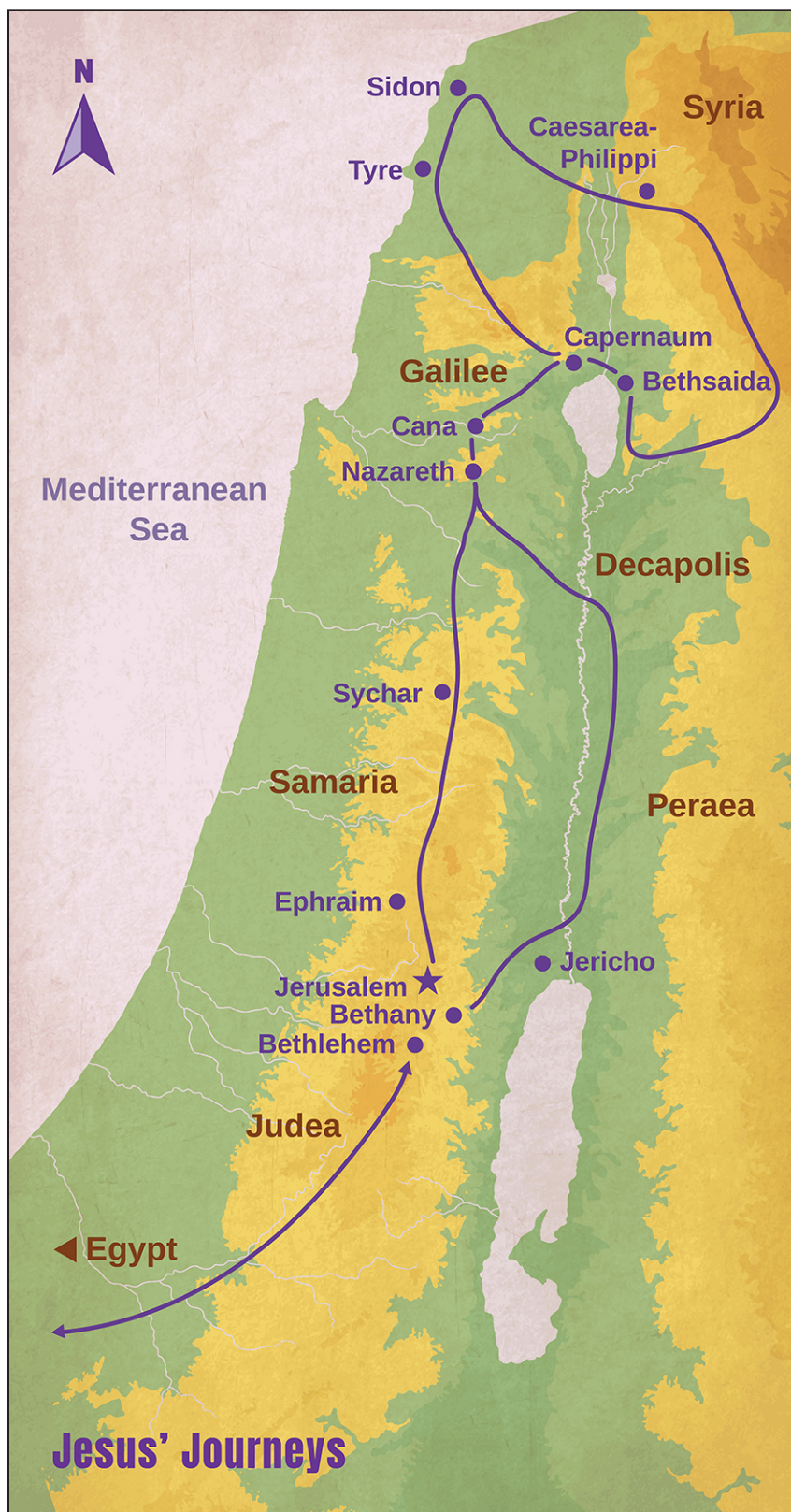

Prin credință a ascultat Avraam când a fost chemat să plece și să se ducă într-un loc pe care urma să-l primească drept moștenire și a ieșit fără să știe unde se duce. - Evrei 11:8

Când Faraon a lăsat poporul să plece, Dumnezeu nu i-a condus prin țara filistenilor, deși era mai aproape, pentru că Dumnezeu a zis: 'S-ar putea ca poporul să se răzgândească și să se întoarcă în Egipt, dacă va trebui să poarte război.' - Exodul 13:17

Căci Fiul Omului n-a venit ca să fie slujit, ci ca să slujească și să-Și dea viața ca răscumpărare pentru mulți. - Marcu 10:45

Pavel, rob al lui Cristos Isus, chemat să fie apostol, pus deoparte pentru Evanghelia lui Dumnezeu. - Romani 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

1956	Christ returns for his people
1830	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1731	John Williams reaches Polynesia
1614	Zinzendorf leads Moravian mission
1572	Japanese kill 40,000 Christians
1517	Jesuits reach Mexico
1455	Martin Luther leads Reformation
1323	Gutenberg prints first Bible
1276	Franciscans reach Sumatra
1100	Ramon Llull trains missionaries
1054	Crusades tarnish the church
997	The Great Schism
864	Adalbert martyrd in Prussia
716	Bulgarian Prince Boris converts
635	Boniface reaches Germany
569	Alopen reaches China
432	Longinus reaches Alodia / Sudan
397	Saint Patrick reaches Ireland
341	Carthage ratifies Bible Canon
325	Ulfilas reaches Goth / Romania
250	Niceae proclaims God is Trinity
197	Denis reaches Paris, France
70	Tertullian writes Christian literature
61	Titus destroys the Jewish Temple
52	Paul imprisoned in Rome, Italy
39	Thomas reaches Malabar, India
33	Peter reaches Gentile Cornelius
	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

Where?			When?							
			Innocence		Fallen				Glory	
			Eternity Past	4000 BC Creation	Fall to Sin No Law	1500 BC Moses' Law	Advent of Christ 0-33 AD	Church Age Kingdom Age	Great White Throne	New Heaven and Earth
Who?	God	Father	God's Perfect Fellowship	God's Perfect Fellowship with Adam in the Garden of Eden	Living in Unapproachable Light, 1 Timothy 6:16			God's Perfectly Restored Fellowship with All Mankind in the Holy City	All Restored Acts 3:21	
		Son			Pre-Incarnate, John 8:58		Incarnate, John 1:14			Paradise, Luke 23:43
		Holy Spirit			Everywhere, Psalm 139:7		Indwelling Believers, John 14:17			
	Mankind	Living Mankind	No Creation	No Fall No Death Gen 1:31	Serving the Savior or Satan on Earth, Ephesians 2:1-5			No Hades No Dead Rev 20:3		
		Deceased Believing Mankind			Blessed in Paradise, Luke 16:22					
		Deceased Unbelieving Mankind			Punished in Hades until the final judgment, Luke 16:23 and Rev 20:13					
	Angels	Holy Angels	No people	No Unholy Angels Gen 1:31	Serving Mankind at God's Command, Hebrews 1:14			Lake of Fire Prepared for the Devil and his Angels Mat 25:41 Rev 20:10	Fallen Angels Forgiven? Col 1:20 Yes? Heb 2:16 No?	
		Imprisoned Angels	Gen 1:1		Imprisoned in Tartarus, 2 Peter 2:4 and Jude 6					
		Fugitive Angels			Rebelling Against Christ		Thalaasa, Rev 20:13			
		First Beast Demon			Accusing Mankind		Lake of Fire Revelation 19:20			
		False Prophet Demon			1 Peter 5:8 and Revelation 12:10		Abyss Revelation 20:2			
		Satan								

Destin

Bayash at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Disciple All Nations

Prin urmare, duceți-vă și faceți ucenici din toate neamurile, botezându-i în Numele Tatălui, al Fiului și al Duhului Sfânt. - Matei 28:19